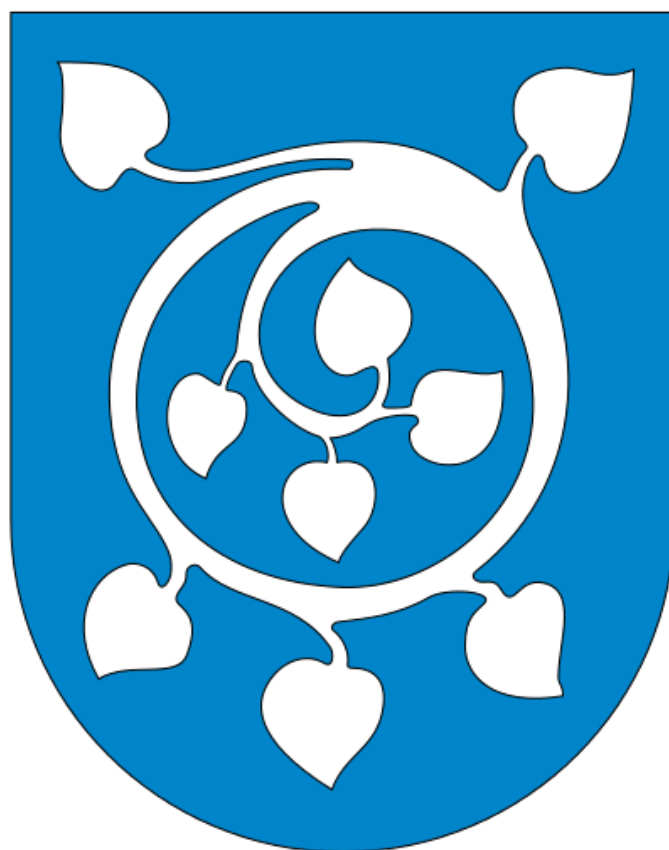

Budsjett 2023 - Økonomiplan 2023 — 2026 Luster kommune

Vedteke av Luster kommunestyre 15.12.2022 i Ksak 80/22

Innhold:

Introduksjon/samandrag - Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026	3
Introduksjon til kapittel - Kommunen sine tenestområde	6
Budsjettvedtak	8
Satsingsområde.....	21
Planleggingsprogram.....	25
Gebyrliste	32
Klimabudsjett	64
Utvikling i befolkning	71
Investeringar i økonomiplanen.....	72
Økonomisk utvikling i planperioden.....	74
Kommunen sine tenesteområde	77
Politikk og administrasjon.....	77
Oppvekst og kultur	84
Helse, omsorg og sosial.....	106
Samfunn og næring	121
Eigedom	134
Investering og felleskostnader.....	145

Introduksjon/samandrag - Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026

Kommuneøkonomien er styrka dei siste år med gode rekneskapsresultat. Dette har styrka fonda/reservane til kommunen. Også 2022 synes gi eit godt økonomisk resultat grunna gevinst på sal av konsesjonskraft. Budsjett-/økonomiplanarbeidet har dette som utgangspunkt.

Kommuneopplegget i statsbudsjettet er i makro eit stramt opplegg. Sjølv om Luster får trekk i rammetilskot grunna dei høge kraftinntektene så er situasjonen god. Det er teke høgde for ein lønsvekst på 4%, prisvekst på 6,5% og deflator på 5% i 2023. I tillegg er det kompensert, kommunalt, for ein lønsvekst for 2022 utover det som vart teke høgde for i budsjettet for 2022 med 1%. Løns -og prisvekst er samla auka med 26,4 million kroner frå 2022 til 2023 som skal gi ein rimeleg grei kompensasjon. (Løn 5 % 19.372.715 (inkl tilleggsregulering 2022.), Pris 6,5 % 5.668.502, Deflator: 5 % 1.341.446.)

Skatt og ramme er budsjettert i tråd med opplegget og KS sin analyse. Renteutgiftene er basert på Kommunalbanken sine prognoser og at nye låneopptak vert i samsvar med økonomiplanen. Det er spådd ein rentetopp vår/sommar 2023 og deretter ei utflating av renta.

I samsvar med økonomiplanen er avdraga på lånegjeld auka med 10 mill i høve opphøveleg 2022 budsjett for å dempa veksten i lånegjeld/kapitalutgifter av ein svært offensiv investeringsplan. Lånegjelda vil auke med 150 million kroner i perioden og det vert vurdert som eit realistisk og forsvarleg nivå.

Budsjettet føreset auka eigedomsskatt frå dei store kraftverka og auka eigarutbyte frå kraftverka. I budsjettarbeidet var det lagt til grunn inntekter på til saman 68 million kroner. (58 +10 mill.) * I desember 2022 er det kome ny taksering av kraftverka i kommunen som aukar eigedomsskatten for kraftverka til 68 million kroner, -kraftprisane i 2021, gjer svært store utslag på verdsetjinga. Prognosen på utbyte er usikker, jf kraftmarknaden, skattlegging og inntektssystemet. Det vert nytta 10 million kroner pr år i prognosen framover. Eigedomsskatten for kraftverka vert og framskriven med den nye taksten, 68 million kroner, då det her og er usikkert, jf tak verdsetjing, kraftmarknaden, skattlegging og inntektssystemet. Auka inntekter samla på 10 million kroner vert lagt inn i budsjettframlegget ved første regulering.

Allmenn eigedomsskatt er lagt vekk for øp-perioden og er teke omsyn til i budsjett/øp. Kommunestyret har vedteke omfattande straumstøttetiltak til næring og husstandar.

I budsjettarbeidet vart det lagt til grunn gevinst på sal av konsesjonskraft med 35 million kroner. Dette var eit usikkert og forsiktig inntektsanslag; gitt kommunen sine straumstøtteordningar, staten sitt varsla trekk i rammetilskot og prisutviklinga på straum framover i 2023. * 22.12.22, etter handsaminga av budsjettet, har staten klargjort trekk i rammetilskot og grunnlaget for dette trekket. Trekket som er varsla for 2023 for Luster er sett til 17,7 million kroner, eit eingongstrekk, vesentleg lågare enn våre eigne anslag. Det er likevel vanskeleg å budsjettera både 2023 og øp-perioden i den situasjonen som er i kraftmarknaden, ev system- og skatteendringar, og uro omkring desse ordningane. For 2023 kan ein som usikker prognose budsjettere inn 50 million kroner som ekstra inntekter sal av konsesjonskraft. I øp-perioden vert det tilrådd å ikkje endra på noverande budsjettering, men kome tilbake til det seinare. Trekk i rammetilskot 17,7 million kroner og auka inntekter sal av konsesjonskraft 50 million kroner vert lagt inn i budsjettframlegget ved første regulering. Endringane vert balansert mot fond.

I vedteke budsjett er det nytta fondsfinansiering for eingongsutgifter, del av tilskot og utviklings-/endringsarbeid. Budsjettet for 2023 har eit negativt netto driftsresultat, på 13,916 million kroner etter kommunestyret sitt vedtak 15.12. Dette er utanfor kommunen sitt økonomiske måltal. Dette er likevel eit forsvarleg budsjett gitt kommunen sine reservar og stort engasjement i samfunns- og næringsutvikling som er inkl i budsjettet. *Budsjettregulering, jf ovanfor, vil endre denne balanseringa slik at netto driftsresultat og måltal vil vere innanfor øp/kps sine krav.*

Budsjettframlegget legg opp til vidareføring av noverande drift og driftsnivå. I økonomiplanperioden er det relativt små demografiendringar. Omsorgsoppgåvene vil auka noko og ein opplever press på noverande kapasitet og er i større grad enn tidlegare er ein avhengig av bruk av vikarbyrå for å sikra tilstrekkeleg bemanning. Oppvekstoppgåvene vil få ein svak nedgang, men grunna struktur er gevinst på dette avgrensa. På oppvekstområdet er det vikarar i barnehagen som det knyter seg mest utfordringar til på bemanningssida.

Økonomiplanen har i seg ei mindre omfordeling mellom dei store tenesteområda. Det reine driftsbudsjettet må i Øp perioden balansere utan fondsbruk. Det er påreknleg at inntektssystemet får endringar av negativ karakter for Luster og ein vert meir avhengig av gode kraftinntekter noko som synes realistisk, men noko usikkert. Det vil og binde opp meir kraftinntekter i drifta og redusere handlingsrom til investeringar og anna utviklingsarbeid.

Driftssituasjonen framstår som god, dog er det på fleire område aukande utfordringar knytta til bemanning, rekruttering og tilgang på vikarar. Strategiarbeid på dette området må prioriterast. Det er små aktivitetsendringar. Rammauke på drift knyter seg i stor grad til endringar i halvårsreguleringane frå budsjett 2022, vurderte som varige, elles småe endringar og opprettingar.

Betalingssatsane er i utgangspunkt deflatorjustert; vassavgifta aukar med 5 % og avløp 5 %. Renovasjonsavgifta er uendra/SIMAS. Barnehagesatsane og SFO er tilpassa maksregelverket og kommunestyret har vedteke auka moderasjonssatsar for søsken på tvers av barnehage og SFO.

Framlegget er svært offensivt når det gjeld utvikling og investering. Som ei planramme er det nytta ei bruttoinvestering på 500 million kroner i økonomiplanperioden, 125 million pr år. Planen har stor breidde og eit godt nivå på nødvendige rammeløyvingar til fornying av bygg, anlegg og VA. Det er prioritert «sentrumstiltak» i Hafslø, Gaupne og Gjerde. Det er fortsatt prioritering av barnehageutbygging, Hafslø og Indre Hafslø samt utviding ATS.

Det er prioritert å kome i gang med konkret planlegging av nytt Helsehus i Gaupne og vidare utgreiingar omkring fleirbrukshall Hafslø og kultursal Gaupne.

Det er og reservert investeringsløyving for å bygge ytterlegare kommunalt næringsbygg på Gaupnegrandane. Dette som eit større grep for utleige til LMI, gitt det kjem fram tilfredsstillande avklaringar og utleigeavtale. Nærings- og samfunnsutviklingsarbeidet er styrka inkludert å følgja opp vedteken regionalplan i regionrådet.

Kommunen yter, og legg også framover opp til å yta, større tilskot til andre sine investeringar. Dette skal førast og vert no teke inn i driftsbudsjettet, og vert i stor grad finansiert av fondsmidlar.

Planleggingsprogrammet prioriterar eit større arbeid med revisjon av kommuneplanen sin arealdel, KPA. Vidare fleire reguleringsplanar for sentrumsutvikling, Hafslø og Gaupne, og bustadutvikling, Indre Hafslø og Marifjøra.

Det er utarbeidd eige klimabudsjett med status og utfordringar. Tiltak er på gang og må utviklast og prioriterast i det vidare arbeidet.

Budsjettvedtaket vidarefører ein god økonomisk stilling for kommunen.

*Formannskapet vil ta nærare stilling til budsjettregulering, jf ovanfor ; auka Eigedomsskatt kraftverk, trekk rammetilskot og auka inntekter sal av konsesjonskraft.

Introduksjon til kapittel - Kommunen sine tenestområde

Jf kommunen sin budsjettoppstilling så har me tidlegare nytta ein tenestemodell med 16 rammeområde. Dette er no lagt om til ein ny struktur med ein ansvarsstruktur med 6 ansvarsområde, jf illustrasjonen.

Ny ansvarsstruktur

Frå og med budsjett 2023 har Luster kommune gjort nokre endringar i rapporteringsstrukturen, der ein har gått over frå tenestestruktur til ansvarsstruktur. I praksis betyr det at ein har gått over frå at rapportering er basert på eit Kostra oppsett til at det er organisasjonsoppbygginga som i større grad styrer rapporteringa. Målet er at det nye oppsettet skal gje betre kvalitet på rapporteringa, sjølv om det første året vil vera noko vanskeleg å samanlikna med tal frå førre år.

Tenestemråda våre er organisert etter ansvarsområda til kvar enkelt kommunalsjef og stabsleiar. Helse, omsorg og sosial har same tenestene som tidlegare, men byggforvaltninga er lagt over til Eigedom. Kommunalsjefsområde oppvekst har fått utvida oppgåver med barneven, folkehelse og oppgåver innan kulturområde. Mykje av forvaltningsoppgåvene, planarbeidet og næringsarbeid er samla i samfunn og næring. Tekniske tenester drift og vedlikehald vert i regi av Eigedom. Stabsleiar for Forvaltning og utvikling har sitt ansvar fordelt på dei to ansvarsområda.

I tillegg kjem politikk og administrasjon (overordna og støttefunksjonar) som ansvarsområde for stabsleiar kommunikasjon og driftsstøtte. Så er det oppretta eit tenestemråde for Felles inntekter og utgifter og byggeprosjekt/investeringar for å skilje ut inntekter og kostnader som kan svinge mykje frå år til år, som til dømes konsesjonskraftsal og deler av pensjon. Dette vert gjort for at det skal komme tydelegare fram kor mykje ressursar som faktisk vert brukt i drifta på dei ulike områda. Det medfører og ei meir stabil ramme for einingane å halde seg til, utan dei uføreseielege svingingane på til dømes pensjon.

Budsjettet legg opp til vidareføring av drift og ekspansivt investeringsnivå. Nærare om dei ulike kapittla i eigen omtale.

Omlegginga:

Her kjem derfor ei lita oversikt over dei største endringa/flyttingane som er gjort frå 2022 til 2023. I omorganiseringa på rådhuset i 2022 vart både Folkehelse og Barnevern organisert under Oppvekst og kultur som eigne underkapittel og budsjettet dermed flytta frå Administrasjon. Forvaltning og utvikling har fått 5 nye underkapittel; Beredskap, Kulturarv, Utleigebustad, VARS og Brannførebygging. Alle dei nye underkapitla vil mangle samanlikningstal for 2022 i forskriftsskjema.

Vidare er alle inntekter og utgifter knytt til kommunale bygg samla i eit nytt underkapittel. Tidlegare år har desse vore spreidde på dei fleste tenestoområda. Det same har administrasjon vore. Der er det no ei deling som samsvarar betre med strukturen i organisasjonen. Barnehagedelen av oppvekstsentera vil av tekniske grunnar syne att som ein del av skule i samanlikningstala. Tabellen nedanfor viser omarbeidde samanlikningstal som samsvarar betre med organiseringa etter omlegginga.

Område	Opphavleg budsjett 2022	Økonomiplan 2023
Administrasjon	27 998 102	28 079 633
Politikk	3 710 129	4 643 395
Grunnskule	95 790 071	103 853 455
Barnehage	49 196 131	54 471 439
Kultur	20 801 312	21 506 912
Folkehelse	1 748 312	2 079 241
Barnevern	10 522 572	11 548 701
Sosial	11 687 597	13 254 841
Helse	29 712 031	32 706 980
Omsorg	156 510 405	165 598 464
Landbruk	4 150 758	3 954 434
Næring	944 440	-805 424
Plan	4 738 987	5 346 449
Beredskap		130 880
Kulturarv	82 719	145 024
Eigedom	2 738 413	3 571 290
Veg og park	13 012 796	15 807 599
Kommunale bygg	16 304 016	18 994 056
Utleigebustad	2 135 115	2 514 162
VARS	-7 213 705	-8 234 540
Brannførebygging	6 959 064	8 856 499
Felles inntekter og utgifter	-21 609 999	-33 233 150
Byggeprosjekt - eigedom		0
Sum løyvingar drift, netto	429 919 266	455 090 340

Budsjettvedtak

Vedtak i kommunestyre 15.12.22, ksak 80/22

1. Kommunestyret godkjenner årsbudsjett 2023 og økonomiplan for 2023 – 2026 for Luster kommune slik det ligg føre i samsvar med spesifisering av drifts - og investeringsbudsjett; Det vert vist til kapittel budsjettvedtak, med budsjettskjema §5-4 og §5-5 (tidlegare 1A, 1B, 2A og 2B).
2. Skatt på inntekt og formue vert skriven ut etter høgste gjeldande satsar.
Eigedomsskatt: **Det vert utskriven eigedomsskatt etter eigedomsskattelova § 3 c for skatteåret 2023.**
Skattesatsen i kommunen er 7 kr for kvar 1000 kr i takstverdi. Eigedomsskatten blir skriven ut i 2 terminar, jf. eigedomsskattelova § 25 første ledd.
3. Nye betalingsattsar og avgifter vert gjort gjeldande frå 01.01.2023, ev frå dato som går fram av betalingshefte eller varslingsfristar.
4. Driftsbudsjettet 2023 har eit netto driftsresultat, negativt, med 13,916 million kroner. Det er og budsjettert med 27 million kroner i bruk av fond som vert nytta til å finansiera investeringane. Totalt utgjer dette 40,916 million kroner i netto bruk av fond. Budsjettet 2023 er balansert med bruk av fond slik: bruk av bunde driftsfond: 2,338 mill., Næringsfond: 29,265 mill., og frå disposisjonsfond 19,268 mill.
Avsetjing til bunde driftsfond: 0,086 mill., næringsfond: 8,65 mill. og til disposisjonsfond 1,237 mill.
5. Planleggingsprogrammet vert godkjent slik det ligg føre.
6. Investeringane i framlegget, 134,662 mill vert finansiert slik;
-Låneoptak til kommunale investeringar i 2023 på inntil 80,392 million kroner med ei avdragstid på 30 år.
-Låneoptak i Husbanken med 15 mill.kr. til vidare utlån av formidlings-lån til innbyggjarane.

Rådmannen har fullmakt til å godkjenne lånevilkår.
-Salsinntekter og fond er føresett å finansiere 37 million kroner.
-Statstilskot, spelemidlar er føresett å finansiere 5 million kroner.
-Mva- finansiering er berekna til/innrekna med 12,27 million kroner. (VA og Næringsbygg nettobudsjettert, mva anna ordning)
7. Fullmakter skal vere i samsvar med økonomi- og finansreglementet og elles gjeld:
-Rådmannen får fullmakt til å fordele tillegsløyvingar.
-Rådmann får fullmakt til å gjennomføre investeringar innanfor dei rammer/presiseringar som ligg i budsjettet og finansreglementet.
-Rådmannen får fullmakt til å inngå avtalar om grunnkjøp med referanse til; nivå på gjennomførte avtalar, samt dei kostnadsrammer og presiseringar som ligg i budsjettet.
-Rådmannen har fullmakt til å disponere og setja av til bundne fond.

Renter og avkasting av kommunen sine omløpsmidlar, gevinstar på finansielle instrument inkl. fond og sal av kraft vert å vurdere samla mot bufferfond.

8. Rådmannen rapporterer slik til kommunestyret (2023) :
  - Årsrapport og rekneskap i samsvar med kommunelova sine reglar.
  - Kvartalsrapport 1. og 3 kvartal som orientering til kommunestyret.
  - Halvårsrapport inkl budsjettregulering til handsaming i kommunestyret. -
  - Rapport på finansforvaltninga som del av kvartalsrapportar, årsrapport eller eiga sak. Jf reglement for finansforvaltninga, jf. k – sak 66/2022- 20.10.22 og ny kommunelov.
  - Separate byggje- og anleggsrekneskap for definerte investeringsprosjekt med eit samla kostnadsoverslag på over 5,0 mill.kr.

9. Rådmann får fullmakt til å redigere, rette opp feil og innarbeide merknader til framlegget. Det vert vist til formannskapet sitt arbeid med økonomiplan for 2023 – 2026, innspel i høyringsrunden og kommunestyret sine tilleggsframlegg/vedtak.

Oppsummering av vedtekne tilleggsframlegg i kommunestyret som skal innarbeidast i budsjett/økonomiplan:

Framlegg:

Ordførar og rådmann oppsummerte frå formannskapet sitt møte 07.12. Det vart der lagt opp til at følgjande tiltak skal innarbeidast i budsjettet;

- Utvida moderasjonsordning søsken på tvers mellom Barnehage og SFO. Modell skissert i møte vert utforma endeleg av rådmann. Kostnad 300.000, redusert foreldrebetaling.
- Prosjektet utvida grunnbemanning i Gaupne barnehage vert forlenga ut året 2023. Kostnad 750.000, netto auke lønsutgifter. (50% inndekking reduserte sjukefråværskostnader.)
- Sommarbading Lustrabadet 2023. Kostnad 150.000, utvida driftstilskot. (reduksjon i billettinntekter.)
- Mobildekning Mollandsmarki og Luster/Berge. Kostnad inntil 2 million kroner, anleggsbidrag til andre sine investeringar.
- Oppgradering bueining bygdehuset Kroken. Kostnad inntil 800.000, anleggsbidrag til andre sine investeringar.
- Infrastruktur, straumframføring Ekservollen. Kostnad inntil 150.000, anleggsbidrag til andre sine investeringar.

Auka driftsbudsjett med 1,2 million kroner og auka tilskot til andre sine investeringar med inntil 2,95 million kroner. Finansiert av næringsfondet 2 mill kr. og 2,15 mill frå disposisjonsfondet.

Det vart røysta samla over desse framlegga frå formannskapet. Samrøystes vedteke.

Tilleggsframlegg frå Høgre, KrF og Frp, fremja av Bård Flattun Lilleeng:

I første halvår 2023 skal kontrollutvalget føreta ein forvaltningsrevisjon av gebyrsatsane for kommunal sakshandsaming, for å vurdere om den einskilde satsen følg prinsippet om sjølvkost.

Framlegget vart vedteke med 19 mot 6 (AP) røyster.

Tilleggsframlegg frå Sp, fremja av Ann Kristin Sperle:

Luster kommune legg til ein årleg auke i driftsbudsjettet for folkehelse/ungdom dei neste 5 åra på 20 % for å bygge opp og styrke drift av ungdomsbasar. (ein 20% stilling.)

Framlegget vart samrøystes vedteke.

Kostnad 200.000 vert innarbeidd i driftsbudsjettet, finansiert av disposisjonsfondet.

Tilleggsframlegg frå Venstre v/Jon Ove Lomheim:

TEKSTDEL I TENESTEOMRÅDA

Tiltak initiert av Rådet for personar med funksjonsnedsetting:

Luster kommune opprettar ein tilgjengepris for einskildpersonar, bedrifter, lag og organisasjonar som har gjort ein særleg innsats for å betre tilgangen for alle med universell utforming (UU) av bygg eller uteområde i lokalsamfunnet.

Påskjønning er markering med diplom og blomst.

«Rådet for personar med funksjonsnedsetting» står for tildeling og markering av «Tilgjengepris».

Framlegget vart samrøystes vedteke.

Tilleggsframlegg frå Venstre v/Jon Ove Lomheim:

Kommunale bygg. Byggutvikling.

Ekstra kulepunkt:

Tilrettelegging av betre sykkelparkering generelt med ein del plassar med overbygg/tak.

Framlegget vart samrøystes vedteke. (Budsjettramme ikkje utvida)

Tilleggsframlegg frå Sp, fremja av Knut Hauge:

Auke budsjettramma til private vegar til totalt 700 000kr.

Framlegget vart vedteke med 18 mot 7 (AP og V) røyster.

Kostnad 200.000 vert innarbeidd i driftsbudsjettet, finansiert av disposisjonsfondet.

Tilleggsframlegg frå AP, fremja av Kåre Hønsi:

Auke i sosialhjelpsatsar ut over staten sine retningliner

I møte med dyrtid må vi passe på dei mest utsette i kommunen. Satsane for dei som har minst må dekke prisstigninga i samfunnet Forslag:

Luster kommune aukar satsane til sosialhjelp med 3% ut over staten sine retningsgivande satsar.

Framlegget vart samrøystes vedteke.

Kostnad 200.000 vert innarbeidd i driftsbudsjettet, finansiert av disposisjonsfondet.

Vedtekne tilleggsframlegg med kostnad på 600.000 vert innarbeidd i budsjettet.

Løyvingsoversikt drift etter § 5-4 første ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Rammetilskot	-195 232	-205 852	-219 673	-221 891	-221 931	-221 935
Inntekt- og formuesskatt	-176 133	-174 544	-181 162	-181 162	-181 162	-181 162
Eigedomsskatt	-67 329	-52 650	-58 000	-58 000	-58 000	-58 000
Andre generelle driftsinntekter	-27 244	-25 742	-33 742	-33 742	-30 742	-30 742
Sum generelle driftsinntekter	-465 938	-458 788	-492 577	-494 795	-491 835	-491 839
Korrigert sum løyvingar drift, netto	373 632	391 027	468 693	458 208	457 212	456 909
Avskrivningar	33 259	34 664	36 705	36 705	36 705	36 705
Sum netto driftsutgifter	406 891	425 691	505 398	494 913	493 917	493 614
Brutto driftsresultat	-59 047	-33 097	12 821	118	2 082	1 775
Renteinntekter	-2 476	-3 650	-5 700	-5 700	-5 700	-5 700
Utbytte	-4 631	-7 750	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Gevinstar og tap på finansielle omløpsmiddel	-20 570	5 000	-7 500	-9 000	-9 000	-9 000
Renteutgifter	5 738	11 000	22 500	23 600	24 700	25 400
Avdrag på lån	30 060	33 500	38 500	38 500	38 500	38 500
Netto finansutgifter	8 121	38 100	37 800	37 400	38 500	39 200
Motpost avskrivningar	-33 259	-34 664	-36 705	-36 705	-36 705	-36 705
Netto driftsresultat	-84 185	-29 661	13 916	813	3 877	4 270
Disponering eller dekning av netto driftsresultat						
Overføring til investering	27 142	11 700	27 000	27 000	12 000	12 000
Avsetningar til bundne driftsfond	23 729	48 668	8 736	8 736	8 736	8 736
Bruk av bundne driftsfond	-27 817	-25 469	-31 603	-39 353	-13 953	-23 953
Avsetningar til disposisjonsfond	78 171	3 790	1 237	8 124	4 660	4 267
Bruk av disposisjonsfond	-17 040	-9 028	-19 286	-5 320	-15 320	-5 320
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	84 185	29 661	-13 916	-813	-3 877	-4 270
Framført til inndecking i seinare år (meirforbruk)	0	0	0	0	0	0

Sentrale inntekter

Rammetilskot og skatteinngang er budsjettert med grunnlag i prognosemodellen til KS.

Allmenn eigedomsskatt ligg ikkje inne i denne økonomiplanperioden. Eigedomsskatten er avgrensa til kraftverk. Eigedomsskatteinntekter for dei store kraftverka er pr 23.11. ikkje fastsett for 2023. Det ligg inne ein prognosert auke på 10% i budsjettet.

Andre generelle driftstilskot inneheld konsesjonsavgifter og generelle statstilskot. Statstilskota vil for kommande år auke. Storleik på auken vil vere relatert til tal mottak og busetjing av flyktningar. Økonomiplanen viser venta tilskot knytt til flyktningar å vera på 15 millionar for 2023. Andre generelle driftsinntekter inneheld og mindre statstilskot knytt til investeringar tilbake i tid.

Netto finans

Renteinntekter er venta å auke noko, i takt med renteauken generelt. I denne posten er det også teke høgde for renteinntekter til vidareutlån knytt til Husbanken.

Det har vore eit godt år i kraftbransjen. Sjølv om det er usikkerheit rundt dei framtidige straumprisane, ventar ein at dei stabiliserer seg på eit høgare nivå enn dei var på før den store prisauken. Det er derfor lagt til grunn at utbytte, både i 2023 og i åra som kjem, vil vera høgare enn utbytte historisk har vore.

Utbyteinntekter og finansavkasting er budsjettert med ein auke basert på føreliggjande prognosar men kan vere usikre.

Renteutgiftene er basert på Kommunalbanken sine prognoser og at nye låneopptak vert i samsvar med økonomiplanen. Det er spådd ein rentetopp vår/sommar 2023 og deretter ei utflating av renta. Låna er i det vesentlege teke opp med flytande rente, då ein ventar at det skal vera mest lønsamt på sikt.

Det er lagt opp til ei høgare nedbetaling av lån framover. Sjølv om kommunen pr. i dag er godt innanfor minsteavdraga, vil det vera nødvendig å auke avdraga på grunn av dei høge investeringane og låneopptaka ein legg opp til i økonomiplanperioden.

Løyvingsoversikt drift etter § 5-4 andre ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Administrasjon	37 409	36 402	28 080	28 400	28 400	28 400
Politikk	8 498	8 924	4 643	4 189	4 293	3 990
Grunnskule	113 898	123 517	103 853	104 008	104 008	104 008
Barnehage	30 115	30 521	54 471	52 721	52 721	52 721
Kultur	18 200	20 827	21 807	21 407	21 407	21 407
Folkehelse	0	0	2 079	2 079	2 079	2 079
Barnevern	0	0	11 549	11 549	11 549	11 549
Sosial	9 323	12 780	13 255	13 055	13 055	13 055
Helse	27 859	30 318	32 707	32 707	32 707	32 707
Omsorg	143 402	154 196	165 598	166 098	166 098	166 098
Landbruk	3 081	4 189	3 954	4 243	4 243	4 243
Næring	3 046	619	-805	-3 430	-3 430	-3 430
Plan	3 558	4 887	5 346	5 346	5 346	5 346
Beredskap	0	0	131	131	131	131
Kulturarv	0	0	145	145	145	145
Eigedom	-4 345	559	3 571	3 571	3 571	3 571
Veg og park	305	642	15 808	14 608	14 608	14 608
Kommunale bygg	37 376	41 104	18 994	18 994	18 994	18 994
Utleigebustad	0	0	2 514	1 714	1 714	1 714
VARs	0	0	-8 235	-8 189	-8 189	-8 189
Brannførebygging	0	0	8 856	8 856	8 856	8 856
Felles inntekter og utgifter	-57 995	-89 786	-33 233	-33 933	-34 633	-34 633
Byggeprosjekt - eigedom	-2 449	0	0	0	0	0
Sum løyvingar drift, netto	371 279	379 699	455 090	448 271	447 675	447 372
Av dette:						
Netto renteutgifter og - inntekter	-997	-650	-700	-700	-700	-700
Overføring til investering	1 000	0	0	0	0	0
Avsetninger til bundne driftsfond	23 719	8 668	8 736	8 736	8 736	8 736
Bruk av bundne driftsfond	-27 817	-15 469	-16 603	-14 353	-13 953	-13 953
Avsetninger til disposisjonsfond	4 915	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-3 173	-3 877	-5 036	-3 620	-3 620	-3 620
Korrigert sum løyvingar drift, netto	373 632	391 027	468 693	458 208	457 212	456 909

Spesifisert oversikt § 5-4 2. ledd

per vedtaksnivå

Beløp i 1000 kr

Org id 3	Org nivå 3	KOSTRA-art	Tekst	Rekneskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
10	Administrasjon	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	36	0	0	0	0	0
10	Administrasjon	1540	Avsetninger til ubundne fond	546	0	0	0	0	0
10	Administrasjon	1550	Avsetninger til bundne fond	873	0	0	0	0	0
10	Administrasjon	1900	Renteinntekter	-42	0	-50	-50	-50	-50
10	Administrasjon	1940	Bruk av ubundne fond	-1 500	0	-750	0	0	0
10	Administrasjon	1950	Bruk av bundne driftsfond	-1 669	-110	0	0	0	0
Sum 10				-1 756	-110	-800	-50	-50	-50
11	Politikk	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1	0	0	0	0	0
11	Politikk	1550	Avsetninger til bundne fond	200	0	0	0	0	0
Sum 11				201	0	0	0	0	0
20	Grunnskule	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	2	0	0	0	0	0
20	Grunnskule	1540	Avsetninger til ubundne fond	410	0	0	0	0	0
20	Grunnskule	1550	Avsetninger til bundne fond	951	0	0	0	0	0
20	Grunnskule	1940	Bruk av ubundne fond	-147	0	-300	0	0	0
20	Grunnskule	1950	Bruk av bundne driftsfond	-350	0	-32	-32	-32	-32
Sum 20				866	0	-332	-32	-32	-32
21	Barnehage	1940	Bruk av ubundne fond	-15	0	0	0	0	0
Sum 21				-15	0	0	0	0	0
22	Kultur	1540	Avsetninger til ubundne fond	724	0	0	0	0	0
22	Kultur	1550	Avsetninger til bundne fond	45	0	0	0	0	0
22	Kultur	1940	Bruk av ubundne fond	-120	-620	-2 620	-2 620	-2 620	-2 620
22	Kultur	1950	Bruk av bundne driftsfond	-231	0	0	0	0	0
Sum 22				418	-620	-2 620	-2 620	-2 620	-2 620
23	Folkehelse	1940	Bruk av ubundne fond	0	0	-100	0	0	0
23	Folkehelse	1950	Bruk av bundne driftsfond	0	0	-134	-134	-134	-134
Sum 23				0	0	-234	-134	-134	-134
30	Sosial	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	2	0	0	0	0	0
30	Sosial	1540	Avsetninger til ubundne fond	499	0	0	0	0	0
30	Sosial	1550	Avsetninger til bundne fond	150	0	0	0	0	0
30	Sosial	1950	Bruk av bundne driftsfond	-896	-620	-220	-220	-220	-220

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Org id 3	Org nivå 3	KOSTRA -art	Tekst	Rekneskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Sum 30				-245	-620	-220	-220	-220	-220
31	Helse	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	0	0	0	0	0	0
31	Helse	1540	Avsetninger til ubundne fond	297	0	0	0	0	0
31	Helse	1940	Bruk av ubundne fond	0	0	-200	0	0	0
31	Helse	1950	Bruk av bundne driftsfond	-1 397	-620	-620	-620	-620	-620
Sum 31				-1 100	-620	-820	-620	-620	-620
32	Omsorg	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1	0	0	0	0	0
32	Omsorg	1550	Avsetninger til bundne fond	13	0	0	0	0	0
32	Omsorg	1940	Bruk av ubundne fond	0	-500	-66	0	0	0
32	Omsorg	1950	Bruk av bundne driftsfond	-56	0	0	0	0	0
Sum 32				-42	-500	-66	0	0	0
40	Landbruk	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	0	0	0	0	0	0
40	Landbruk	1540	Avsetninger til ubundne fond	1 460	0	0	0	0	0
40	Landbruk	1550	Avsetninger til bundne fond	63	0	11	11	11	11
40	Landbruk	1940	Bruk av ubundne fond	0	0	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
40	Landbruk	1950	Bruk av bundne driftsfond	-2 652	-514	-604	-354	-354	-354
Sum 40				-1 129	-514	-1 593	-1 343	-1 343	-1 343
41	Næring	1540	Avsetninger til ubundne fond	30	0	0	0	0	0
41	Næring	1550	Avsetninger til bundne fond	20 749	8 650	8 650	8 650	8 650	8 650
41	Næring	1570	Overføring til investeringsregnskapet	1 000	0	0	0	0	0
41	Næring	1900	Renteinntekter	-1 000	-650	-650	-650	-650	-650
41	Næring	1940	Bruk av ubundne fond	0	-757	0	0	0	0
41	Næring	1950	Bruk av bundne driftsfond	-18 333	-10 150	-13 665	-11 665	-11 265	-11 265
Sum 41				2 446	-2 907	-5 665	-3 665	-3 265	-3 265
42	Plan	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	0	0	0	0	0	0
42	Plan	1550	Avsetninger til bundne fond	201	0	0	0	0	0
Sum 42				201	0	0	0	0	0
50	Eigedom	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	0	0	0	0	0	0
50	Eigedom	1550	Avsetninger til bundne fond	475	18	0	0	0	0
50	Eigedom	1950	Bruk av bundne driftsfond	-1 175	-955	0	0	0	0
Sum 50				-701	-937	0	0	0	0

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Org id 3	Org nivå 3	KOSTRA-art	Tekst	Rekneskap 2021	Oppr. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
51	Veg og park	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	1	0	0	0	0	0
Sum 51				1	0	0	0	0	0
52	Kommunale bygg	1500	Renteutgifter, provisjoner og andre finansutgifter	2	0	0	0	0	0
Sum 52				2	0	0	0	0	0
54	VARs	1550	Avsetninger til bundne fond	0	0	75	75	75	75
54	VARs	1950	Bruk av bundne driftsfond	0	0	-1 329	-1 329	-1 329	-1 329
Sum 54				0	0	-1 254	-1 254	-1 254	-1 254
62	Byggeprosjekt - eieendom	1540	Avsetninger til ubundne fond	950	0	0	0	0	0
62	Byggeprosjekt - eieendom	1940	Bruk av ubundne fond	-1 391	0	0	0	0	0
62	Byggeprosjekt - eieendom	1950	Bruk av bundne driftsfond	-1 058	0	0	0	0	0
Sum 62				-1 499	0	0	0	0	0
Total sum				-2 353	-6 828	-13 603	-9 937	-9 537	-9 537

Løyvingsoversikt investering etter § 5-5 første ledd

Beløp i 1000

	Rekneskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026
Investeringar i varige driftsmidler	58 687	92 524	132 662	130 300	129 250	126 250
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	1 266	434	2 000	2 000	2 000	2 000
Sum investeringsutgifter	59 953	92 958	134 662	132 300	131 250	128 250
Kompensasjon for meirverdiavgift	-9 130	-17 060	-12 270	-20 460	-23 650	-23 050
Tilskot frå andre	-26 519	-6 000	-5 000	-1 650	-500	-500
Sal av varige driftmiddel	-2 123	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000	-10 000
Bruk av lån	-8 831	-26 214	-80 392	-73 190	-85 100	-82 700
Sum investeringsinntekter	-46 603	-59 274	-107 662	-105 300	-119 250	-116 250
Vidareutlån Husbanken	9 403	10 000	15 000	10 000	10 000	10 000
Bruk av lån til vidareutlån Husbanken	-9 403	-10 000	-15 000	-10 000	-10 000	-10 000
Avdrag på lån til vidareutlån Husbanken	2 661	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
Mottatte avdrag på vidareutlån Husbanken	-4 500	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000	-3 000
Netto utgifter Husbanken	-1 839	0	0	0	0	0
Overføring frå drift	-27 142	-11 700	-27 000	-27 000	-12 000	-12 000
Avsetningar til bundne investeringsfond	1 939	0	0	0	0	0
Bruk av bundne investeringsfond	-175	-21 984	0	0	0	0
Bruk av ubunde investeringsfond	0	0	0	0	0	0
Dekning av tidlegare års udekkede beløp	13 867	0	0	0	0	0
Sum overføring frå drift og netto avsetningar	-11 511	-33 684	-27 000	-27 000	-12 000	-12 000
Framført til inndekning i seinare år (udekt)	0	0	0	0	0	0

Løyvingsoversikt investering etter § 5-5 andre ledd

1. Investeringar i varige driftsmidlar

Beløp i 1000

	Rekneskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Ikke-avgiftsfinansierte investeringer							
Bustadfelt infrastruktur	79	0	0	3 000	3 000	3 000	9 000
Bustadfelt Lundshaugen	23	278	200	2 000	0	0	2 200
Bustadfelt Bolstadmoen	0	100	100	1 400	0	0	1 500
Bustadfelt Treningsfeltet	1 119	5 124	4 500	0	0	0	4 500
Bustadfelt Marifjøra	38	1 063	500	3 000	5 000	0	8 500
Miljøstasjon	1 074	1 948	0	0	0	0	0
Røneidsgrandane							
Næringsområdet	0	0	100	0	0	0	100
Gaupnegrandane							
Næringsområde	486	3 813	0	0	0	0	0
Reiarmoen - Hausamoen							
Næringsområde	641	1 047	0	0	0	0	0
Røneidsgrandane - opprydding							
Næringsbygg	53	4 957	27 000	0	0	0	27 000
Gaupnegrandane							
Næringsområde Hafslo	0	0	100	500	2 000	0	2 600
Næringsområde	0	0	100	0	0	0	100
Røneidsgrandane							
Fellesløyving bygg til fordeling	3 662	3 000	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Felles inventar/utstyr til fordeling	1 105	300	1 000	500	500	500	2 500
Utleigebustader generelt	0	0	5 000	5 000	0	0	10 000
Hafslo omsorgssenter (bygg)	0	0	1 000	2 000	2 000	0	5 000
Grandmo busenter (bygg)	5 816	73	0	0	0	0	0
Utviding ambulansestasjon	0	500	0	0	0	0	0
Nytt helsesenter	0	0	500	5 000	50 000	85 000	140 500
"Nye" Hafslo barnehage	3 333	9 125	5 000	40 000	20 000	0	65 000
Indre Hafslo barnehage	0	0	5 000	2 500	0	0	7 500
ATS	1 424	0	500	10 000	10 000	0	20 500
Rådhus ombygging	522	228	0	0	0	0	0
Friskhus, evt Kultursal	0	0	1 000	0	0	1 000	2 000
Gaupne barnehage	5 833	12 357	0	0	0	0	0
Naturmøteplassen	1 388	1 612	0	0	0	0	0
Ventilasjon 2022	0	1 500	0	0	0	0	0
Indre Hafslo skule	0	0	0	0	2 500	0	2 500
Anleggsutvikling til fordeling	2 797	3 203	3 000	3 000	4 000	4 000	14 000
Kommunal veg	248	752	1 000	0	0	0	1 000
Heggmyrane							
Bilar og maskiner	1 076	3 450	1 500	1 500	4 000	1 500	8 500
Tursti Gaupne-Marifjøra	0	200	0	0	0	0	0
Turstiar	0	0	3 000	2 000	0	0	5 000
Trafikktryggingstiltak	388	612	750	750	750	750	3 000
Opprusting Gaupne sentrum	74	845	4 000	2 000	0	0	6 000
Sentrumsopprustning Dale	0	0	0	0	1 000	2 000	3 000
Gjerde sentrum	56	351	3 000	3 000	0	0	6 000

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

	Rekneskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Toalett badeplass	0	0	0	1 250	0	0	1 250
Markstein							
Sentrumstiltak Hafslo	49	857	2 000	3 000	0	0	5 000
Parkering Krossen	0	1 500	0	0	0	0	0
Gamblebrua Gaupne	3 297	200	0	0	0	0	0
Bru Drægne	0	0	0	0	1 000	0	1 000
Bru Dalsdalen	0	0	500	0	0	0	500
Bru Mjølver	0	0	0	0	0	1 000	1 000
Sentrumstiltak Solvorn parkering	0	1 000	0	0	0	0	0
Sentrumstiltak Solvorn	23	478	2 500	0	0	0	2 500
Infrastruktur Ornes	0	0	500	0	0	0	500
Rassikring Luster omsorgssenter	0	0	0	1 000	0	0	1 000
Veg og gateløys	1 569	2 181	2 000	1 500	1 500	1 500	6 500
Rassikring Gaupne, Sandvik nord	0	1 000	0	0	0	0	0
Bakingavegen, fortau	0	250	5 000	1 000	1 000	0	7 000
Engjadalsvegen, fortau	0	0	1 500	0	0	0	1 500
Anlegg idrett/friluftsliv	1 994	3 638	0	1 000	1 000	1 000	3 000
Sogn skisenter - Heggmyrane	212	711	0	0	0	0	0
Tilskot kyrkjeleg fellesråd	3 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Lustrabadet	460	2 650	500	500	500	500	2 000
Fjordstova rehabilitering basseng	9 255	35	0	0	0	0	0
Molo Gaupnegrandane	0	0	2 000	0	0	0	2 000
Ungdomsbase Hafslo	0	0	200	0	0	1 000	1 200
Jostedal samfunnshus	0	2 500	1 500	0	0	5 000	6 500
Klatrepark Gaupne	0	500	250	0	0	0	250
Fleirbrukshall Hafslo	0	0	0	0	1 000	2 000	3 000
Tele og datakommunikasjon	845	4 000	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Oppmåling	0	300	0	400	0	0	400
Veg Harastølen	44	156	800	5 000	0	0	5 800
Miljøtiltak til fordeling	0	850	0	0	0	0	0
Bru Nigardsbreen	119	2 281	0	0	0	0	0
Brannførebygging Ornes	143	0	250	2 000	2 000	0	4 250
Sum Ikke- avgiftsfinansierte investeringer	52 244	82 523	94 850	111 300	120 250	117 250	443 650
Avgiftsfinansierte investeringer							
Næringsbygg	0	0	20 000	10 000	0	0	30 000
Gaupnegrandane LMI							
Vassforsyning, generelt	2 789	6 000	11 068	5 000	5 000	5 000	26 068
Avløpstiltak	1 255	4 001	6 744	4 000	4 000	4 000	18 744
Sum Avgiftsfinansierte investeringer	4 044	10 001	37 812	19 000	9 000	9 000	74 812
Investeringar i varige driftsmidler	56 288	92 524	132 662	130 300	129 250	126 250	518 462

2. Tilskot til andre sine investeringar

Beløp i 1000

	Rekneskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023-2026
Investeringar i varige driftsmidlar	0	0	0	0	0	0	0

3. Investeringar i aksjer og andelar i selskap

Beløp i 1000

	Rekneskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023- 2026
Eigenkapitalinnskot KLP	0	434	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Dummy for import av regnskap	1 266	0	0	0	0	0	0
Investeringar i aksjar og andelar i selskap	1 266	434	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000

4. Utlån av egne midler

Beløp i 1000

	Rekneskap 2021	Rev. budsjett 2022	Øk.plan 2023	Øk.plan 2024	Øk.plan 2025	Øk.plan 2026	Øk.plan Sum 2023-2026
Utlån av egne midler	0	0	0	0	0	0	0
Sum del 1-4	57 554	92 958	134 662	132 300	131 250	128 250	526 462

Satsingsområde

introduksjon

Kommuneplanen skal vere det langsiktige og overordna styringsdokumentet til Luster kommune. Den sett mål for utviklinga og bestemmer dei overordna linjene i arealforvaltninga. Planen er pålagt gjennom plan og bygningslova, og skal bidra til langsiktig, sektorovergripande og demokratisk styring i kommunen.

Luster kommune reviderte samfunnsdelen til kommuneplanen i 2021. Planen inneheld eit sett av mål og strategiar utarbeidd på bakgrunn av brei medverknad, innspel frå politikarar, føringar frå overordna myndigheiter og samarbeid internt i administrasjonen. Måla er det vi ynskjer å oppnå, og strategiane er forslag til korleis me skal jobbe for å nå dei.

Økonomiplanen skal vise korleis langsiktige utfordringar, mål og strategiar i kommunale og regionale planer vert følgt opp, og i Luster kommune har me sagt at økonomiplanen skal vere handlingsdelen til kommuneplanen. Plansystemet Framsikt let oss kople saman mål, strategi, tiltak og investeringar på tvers av planar. Ved å trykke på dei fire satsingsområda kan du se kva aktuelle strategiar, tiltak, klimatiltak eller investeringar som teke med i økonomiplanen for å jobbe mot å oppnå måla.

Eit utval av dei måla som er mest aktuelle er fordelt i teksten under dei ulike ansvarsområda basert på innspel frå einingane, og dei strategiane som er teke med i økonomiplanen er valt ut og fordelt etter innspel frå einingane.

Aktiv heile livet

Hovudmål for kommunen

- Aldersvenleg samfunn og tenester som gjennomgåande legg vekt på aktiv omsorg
- Alle har gode høve for å kjenne friluftsglede i nærmiljøet
- Barn og unge har gode lokalsamfunn som fremjar sosial kompetanse, deltaking, meistring og tilhøyrslø
- Gode tilbod av kultur, fritidsaktivitetar og læringsarenaer som motverkar utanforskap og fremjar psykisk helse

Mål for kommunen

Hovudmål

Aldersvenleg samfunn og tenester som gjennomgåande legg vekt på aktiv omsorg

Alle har gode høve for å kjenne friluftsglede i nærmiljøet

Barn og unge har gode lokalsamfunn som fremjar sosial kompetanse, deltaking, meistring og tilhøyrslø

Delmål

Aktive generasjonsmøteplassar med god tilkomst

Dei eldre i Luster kommune får nytta potensialet sitt og er ein verdifull ressurs for lustrasamfunnet

God oppfølging av leve heile livet reformen med fokus på førebyggjande folkehelsearbeid

Betre tilrettelegging for møteplassar langs fjorden

God tilrettelegging av aktivitets- og friluftsområder

Barn og unge får god rettleiing i å meistre livet

Barn og unge har god tilgang på uformelle møteplassar og sosiale aktivitetstilbod

Hovudmål

Gode tilbod av kultur, fritidsaktivitetar og læringsarenaer som motverkar utanforskap og fremjar psykisk helse

Delmål

Alle barn og ungdom skal ha høve til å delta i fritidsaktivitetar og leik i samsvar med barnet sin alder

Attraktive nærmiljøanlegg og friområde i alle bustadfelt og ved alle barnehagar og skular

Barn og unge er fysisk aktive og har god helse

Det frivillige organisasjonslivet i Luster kommune har gode rammevilkår og er kompetent og samkøyrd

God tilkomst til møteplassar, nærmiljøanlegg og alle offentlege bygg, og fokus på tilrettelegging for personar med funksjonsnedsetting

Kulturarven blir teke vare på og nytta som ein kjelde til kunnskap, identitet og oppleving

Styrka identitetskjenne og samhøyr mellom innbyggjarane i kommunen

Klimasmart

Hovudmål for kommunen

- Direkte utslepp halverast innan 2030, og betydeleg reduksjon i energibruk og forbruk av forureinande varer og tenester
- Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga
- Naturområda i Luster skal ivaretakast og styrkast

Mål for kommunen

Hovudmål

Direkte utslepp halverast innan 2030, og betydeleg reduksjon i energibruk og forbruk av forureinande varer og tenester

Delmål

Det er gode høve for å gjenbruke og resirkulere i Luster, og me klarar å nytte ressursane som finns i avfall

Energibruken i privathushaldningar reduserast og energien nyttast berekraftig sett i eit globalt perspektiv

Gjennomgåande bevisstheit og fokus på miljøvennleg livsstil i befolkninga

Innbyggjar og næringsliv får gode høve for å velge utsleppsfrie transportløyser og redusere transportbehovet

Landbruket har gode rammer og støtte frå kommunen for å klare å redusere klimagassutslepp i tråd med intensjonsavtalen med regjeringa

Nedgang i utslepp frå sjøfart og vekst i utsleppsfri ferdsel på fjorden

Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga

Klimagassutsleppa og energibruken frå kommunen sin verksemd reduserast

Klimaomstilling er eit gjennomgripande tema i styringa av kommunen

Naturområda i Luster skal ivaretakast og styrkast

Ingen søppel i naturområder

Naturmangfaldet i nærområde skal styrkast

Distriktsinnovasjon

Hovudmål for kommunen

- Berekraftig reiseliv basert på dei unike natur- og kulturverdiane i Luster
- Landbruket har gode rammer og det er mangfald innan landbruksproduksjonen i Luster
- Luster kommune legg til rette for berekraftig utvikling og nyskaping innan næringslivet og støttar opp om dei eksisterande verksemdene
- Positiv utvikling av felles arbeidsmarknad i Sogneregionen, særleg innafor offentlege arbeidsplassar
- Sterke og attraktive og lokalsamfunn

Mål for kommunen

Hovudmål

Berekraftig reiseliv basert på dei unike natur- og kulturverdiane i Luster

Delmål

Aktivt reiseliv heile året med hovudfokus på kortreiste besøkjande med lang oppholdstid

Godt tilrettelagt for friluftsliv i tilknytning til bre, fjell, dal, kulturlandskap og fjorden, både for lokale og besøkjande

Samordna lokale reiselivsaktørar og utvikling i samsvar med den regionale satsinga

Status som versdsarv - og nasjonalparkkommune vert nytta til å formidla og vidareutvikla ein berekraftig verdiskaping

Landbruket har gode rammer og det er mangfald innan landbruksproduksjonen i Luster

Berekraftig utvikling blir eit overordna prinsipp ved all planlegging og drift

Verdiskapninga og produksjonen i landbruket oppretthaldast

Luster kommune legg til rette for berekraftig utvikling og nyskaping innan næringslivet og støttar opp om dei eksisterande verksemdene

Luster har godt utbygd breibandtilbod og det er fleire møteplassar i kommunen der folk kan arbeide digitalt

Luster kommune er offensiv for medfinansiering av utviklingsprosjekt i næringslivet jmf. «grunnlag for handsaming av nærings saker - Det gjeld både eksisterande bedrifter og nystarta bedrifter/grunderar

Næringslivet tek miljøutfordringane på alvor og deltek i klimaomstillinga

Positiv utvikling av felles arbeidsmarknad i Sogneregionen, særleg innafor offentlege arbeidsplassar

Luster kommune deltek aktivt for å utvikle fleire offentlege arbeidsplassar i Sogneregionen

Sterke og attraktive og lokalsamfunn

Attraktive tettstader som tilbyr varierte bustad- og tenestetilbod og gir bulyst

Flyktingar og arbeidsinnvandrarak blir godt integrerte og føler seg heime i lokalsamfunnet

Luster skal vere ein attraktiv stad å bu for folk som arbeider i regionen Sogn

Luster skal vere ein god kommune å etablere verksemd i

Tryggleik

Hovudmål for kommunen

- Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik
- Påliteleg og bærekraftig infrastruktur og robuste tenester
- Samordna tenester for alle barn og unge som gjev trygge og gode oppvekstvilkår
- Trygge og attraktive bustader

Mål for kommunen

Hovudmål

Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik

Delmål

Gode lågterskeltilbod som førebygger einsemd og fremjar psykisk helse

Luster kommune er ein påliteleg støttespelar for arbeidsledige og sikrar varierte tilrettelagte oppgåver for personar med nedsett arbeidsevne

Luster kommune skal betre levekår for vanskelegstilte og førebyggja sosiale problem. Prioriterte grupper er ungdom, flyktingar, einslege forsørgjarar og barnefamiliar

Luster kommune skal vere ein inkluderande og attraktiv arbeidsgjevar

Påliteleg og bærekraftig infrastruktur og robuste tenester

God beredskap mot uføresette hendingar og framsynt førebygging mot klimaendringane

Luster er ein trafikkssikker kommune med god tilrettelegging for gåande og syklende

Trygg levering av veg, vatn og avløp

Samordna tenester for alle barn og unge som gjev trygge og gode oppvekstvilkår

Godt og inkluderande barnehage- og grunnskuletilbod med høg fagleg kvalitet

Gode, samordna og førebyggjande tenester med fokus på tidleg innsats for barn og unge og foreldrerettleiing

Utsette barn og unge får naudsynt hjelp og omsorg til rett tid

Trygge og attraktive bustader

Luster kommune vil ha gode og framtidsetta bustader og bustadløysningar for barnefamiliar, eldre og utsette grupper

Planleggingsprogram

Del 1 - Kommuneplanar

Plan	Ansvar	Politisk handsaming	Off. ettersyn	Oppstart	Status	Framdrift	Prioritet
KP arealdel	Plan	Formannskap - utlegging off. ettersyn Kommunestyret - godkjenner	Ja	haust 2022	Arbeid med planprogram	Oppstartvarsel/ planprogram til høyring 2022	23-høg

Del 2 - Kommunedelplanar som skal handsamast etter plan- og bygningslova

Plan	Ansvar	Politisk handsaming	Off. ettersyn	Oppstart	Status	Framdrift	Prioritet
Kommunal plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv 2020 – 2032	Kultur	Formannskap - utlegging off. ettersyn Kommunestyret - godkjenner	Ja	haust 2022	Vedteken i 2019, bør vedta ny plan innen 2023		2023-høg
Kommunedelplan for naturmangfald	Plan/ Landbruk	Formannskap - Kommunestyret - godkjenner	Nei	vår 2021	Plan-program vedteken	Truleg høyringsforslag i 2022	2023-høg

Buffersoneplanen	Plan/ Verdsarv	Formannskap - Kommunestyret - godkjenner	Nei	vår 2021	Plan- program vedteken – ventar på fagdokument	Mål om offentleg ettersyn tidleg 2023	2023- høg
NY: Kommunedel- plan mineralske råstoff – revisjon	Plan	Formannskap -	Nei		Grunnlag for KPA – muleg som temaplan		

Del 3 - Reguleringsplanar, formalkrav om offentlig ettersyn

Plan	Ansv ar	Politisk handsaming	Off. etter syn	Oppst art	Status	Framdrift	Priorit et
Område plan - Hafslo	Plan	PFU/ Formannskap til høyring Kommunestyret godkjenner	Ja	Er meldt oppst art/ plan- progr am vedte ke	Arbeidar .mot 1 gangsutleggjing. Må truleg ha todelt prosess grunna kulturminneavkl aringar.	Mål om høyring av del 1 tidleg 2023.	Høg – mål om vedta k sumar 2023
Øyagata med Bruflat bustad- område	Plan	PFU/Kommun estyret	Nei	Er varsla	Arbeidet måtte setjast på vent. Er no i gang att.	Prioritet for ny planleggjar.	Høg – mål om vedta k 2023
Gaupne sentrum	Plan	PFU/Kommun estyret	Kans kje	Ikkje varsla	Ikkje påbegynt	Leige inn konsulenthjelp Mål om oppstart før sumaren 2023.	Høg
Lundsha ugen II	Plan	PFU/Kommun estyret	Nei	Er varsla	Forslag til løysing er	Usikker – har støtt på utfordringar	Avklar ing på

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

					utarbeidd. Har hatt noko dialog med grunneigarar.	knytt til kulturminne + dyr utbygging.	om ein skal gå vidare - Høg
Marheim	Plan	PFU/Kommunestyret	Nei	Er varsla	Tildelt Nordplan	I prosess. Kulturminneundersøkingar 2023.	Høg – Off. ettersyn haust 23
Nedre del av Engjadal selvi + Gaupne-grandane	Plan	PFU/Kommunestyret	Nei	Er varsla	Under arbeid	Arbeidast med utover 2023	Høg
Fonndøla – Hausamoen	Plan	PFU/Kommunestyret	Ja	Varsla	Planprogram vedteken. Tildelt Norconsult	Forslag til off ettersyn 2022	Høg – vedtak 2023
Heggmyrane – revisjon/utviding	Plan	PFU/Kommunestyret	Truleg ikkje	Truleg des 22	Det vert utarbeidd div grunnlagsdokument	Motteke rasrapport. Arbeid startar før nyttår – mål om godkjenning i 2023	Høg – vedtak 2023
Flahamar-skjæret	Plan	PFU/Kommunestyret	Nei	Ikkje varsla	Arbeid med grunnlagsdokument starta	Oppstart 2022 Naturforvaltar lagar forslag	Midtels
Sandvikhaugen	Plan	PFU/Kommunestyret	Nei	Offentleg ettersyn ferdig	Utviding av området og nytt offentleg ettersyn 22	Vedtak vinter/vår 2023	Høg
NY: Røneids-grandane - revisjon	Plan	PFU/Kommunestyret	Nei	Ikkje varsla	Ikkje begynt på	Muleg oppstart 2023	Middels
NY: Revisjon Kvitevoden	Plan	PFU/Kommunestyret	Nei	Ikkje varsla	Fått rasrapport som viser at noko av planen er rasutsett	Muleg oppstart 2023	Middels
Ny: Hestnes – revisjon	Plan	PFU/Kommunestyret	Nei	Ikkje varsla	Plan med behov for tilpassing til eksisterande situasjon	Oppstart 2023	Middels

Del 4 - Reguleringsplanar, uprioritert som ein ser at ein kanskje må hive seg rundt for å gjennomføre

Plan	Ansvar	Grunngjeving	Prioritet
Klokkargarden pelsdyr - revisjon	Plan/ privat	Kommunen er kontakta av aktør i området om muleg omregulering. Då kommunen har ein del areal her, er dette eit muleg framtidig næringsareal knytt til Hafslø.	Usikker

Del 5 - Reguleringsplanar, private som må fylgjast opp/som er venta i 2022/2023

Plan	Status	Kommentar	Sannsynleg prosess vidare
Harastølen	Varsla planinitiativ i 2021		Uavklara
FV 55 Nes - Høyheimsvik	Vestland fylkeskommune har avsett pengar til å starte arbeid med reguleringa.	Oppstartsmøte for planarbeidet 22. nov 2022.	
Lustraporten	Oppstartsvarsel gjennomført	Plan tilpassa K-plan. Avventar innlevert plan frå konsulent	Truleg planhandsaming i 2022
Jordbærhagen/ Grindane 1	Varsla oppstart	Planarbeidet teke over av utbyggjar.	Truleg planinnlevering i 2023
Turtagrø Panorama	Vore til ettersyn	Treng noko omarbeiding	Nytt ettersyn - truleg slutthandsaming i 2023
Skytebane Hillestadstølen	Førebuande møte	Eventuell plan kjem til å legge opp til utvidingar på Hillestadstølen	Usikker framdrift
Revisjon Storhaug - Turtagrø	Gjennomført handsaming av planinitiativ og oppstartsmøte		Vart varsla oppstart aug 2022
Bustadfelt Eidsbakkane Skjolden	Gjennomført oppstartsmøte		
Nes gard med hytte- og bustadområde	Gjennomført handsaming av planinitiativ og oppstartsmøte		Varsla oppstart 01.03.2022

Ny: Plan for næringsareal Hillestadmarki	Oppstartsmøte 17.11.22	Vedteke planinitiativ	
Ny: Plan for Via Ferrata mellom sjøen og Mollandsmarki	Oppstartsmøte 15.11.22		

Del 6 - Temaplanar/strategiar og liknande som ikkje skal handsamast etter plan- og bygningslova

Plan	Ansvar	Behandling	Oppstart	Status	Framdrift	Prioritet
Kommunedelplan lokale kulturhus	kultur	Formannskap Kommunestyre	Revisjon 2022	Har tidshorison fram til 2021		Høg
Kjerneområde landbruk/ kulturlandskap	Landbruk	Formannskap Kommunestyre	2023		Grunnlag for revisjon av KPA	Middels
Friluftslivets ferdelsårer	Plan	Formannskap	2021	Er under utarbeiding	Grunnlag for KPA	Høg
Ny: Bustadpolitisk grunnlagsdokument/ Bustadsosial handlingsplan	Plan/ Eigedom/ helse	Formannskap Kommunestyre	2023		Grunnlag for KPA	Høg
Plan for førebyggjande arbeide i kommunen	Rådmann (Oppvekst/Helse)	Kommunestyre	Haust 2021	Oppstartsfasen	Vedtak vår 2022	Høg
Grunnlag for handsaming av næringsaker	Næring/ landbruk	Formannskap Kommunestyre anna kvart år	Vår 2022	Årleg rullering		Høg
Strategi for inkludering av arbeidsinvandrare og flyktningar	SIAF	Kommunestyre	Vår 2022	Rullering av gjeldande plan		Høg

Kommentar til planprogrammet

1 - Kommuneplanar

Vedtekne i 2022:

- KPS – prioritet med grunnlag for anna planlegging framover
- Beredskapsplanen

Kommuneplanarbeidet vert gjennomført i tråd med planstrategien. Når KPS no er avslutta, så startar arbeidet med KPA. Det vert lagt opp til utsending oppstartsvarsel og høyring av planprogram i desember 2022, og med høyringsfrist i mars 23. Prosessen vert då kontinuerleg framover med vedtak etter neste val

2 - Kommunedelplanar som skal handsamast etter plan- og bygningsloven

Vedtekne i 22:

- Kommunal trafikktryggingssplan
- Hovudplan for vassforsyning
- Hovudplan for avlaup (revisjon av handlingsdel)

Planprogrammet skil på kommunedelplanar som skal behandlast etter plan- og bygningsloven og planar som kommunen kan handtere utan dei lovkrava som ligg i plan- og bygningsloven, ikkje minst krava til høyring og offentleg ettersyn.

Del 2 viser dei kommunedelplanane som skal behandlast etter plan- og bygningsloven. Det vert vist til planprogrammet, som seier noko om framdrift.

Nytt inn på planprogrammet er revisjon kommunedelplan for mineralske råstoff. Ein ser at det å ha tilgang på massar er naudsynt, også får å redusere transportbehov. Som ein del av grunnlaget for revisjon av arealdelen, så legg ein opp til å gjennomføre ein revisjon av denne kommunedelplanen, men det er muleg at den vert integrert i arealdelen, og ikkje godkjend som ny kommunedelplan.

3 - Reguleringsplanar utarbeidd i kommunal regi

Administrasjonen har gjort mykje grunnleggjande vurderingar knytt til områdeplan for Hafslo. Planområdet er redusert mykje grunne krav om arkeologiske udnørkingar på dyrka mark der dette er naudsynt. Ein håpar å ha noko klart til politisk handsaming tidleg i 2023. Reguleringsplan for Øyagata med Bruflat bustadområde vart sett på vent, men ein har no drege denne i gang att og at ein får denne godkjend i 2023.

Administrasjonen ser at ein ikkje har kapasitet til å utarbeide reguleringsplan for Gaupne sentrum sjølv, ein har difor lagt opp til kjøp av ekstern kompetanse for å revidere plan for Gaupne sentrum. Under føresetnad av at et vert sett av midlar i budsjettet, så vert dette arbeidet starta opp ganske raskt.

Elles så er plan for Marheim sett i gang, men her fekk ein ikkje kulturminneundersøkingar i 2022. Dette medfører at planarbeidet er sett på vent til slik undersøking er gjort.

Det er skissert 3 nye planar i planprogrammet. Alle desse 3 er revisjonar av område som allereie er regulert. For Røneidsgrandane og Kvitevodlen så er det bestilt nye raskart, som gjer at ein med fordel bør omregulere i desse områda. Når det gjeld plan for Hestnes, så er det her fleire gamle planar med noko feilmargin i. Det er elles gjort ein del tiltak i området som ikkje er i tråd med plan, og ein vil då få ei oversikt over kva som skal tilpassast inn i ny plan, og kva for tiltak som ein treng ulovlegheitsoppfølging på.

4 - Reguleringsplanar ein ser at ein må snu seg fort

Denne lista er sjølvstakt ikkje uttømmende, då ting kan koma opp. Rådmannen vil med ein slik kategori signalisere at kommunen må vere budd på å kunne snu seg raskt i gitte situasjonar.

Planen som ligg i kategorien er ein plan administrasjonen har føling med at er av ein slik kategori at det plutselig kan skje noko.

5 - Private reguleringsplanar

Dette er planar kommunen har plikt til å handsame når dei kjem inn. Ein har hatt oppstartsmøte på fleire av desse planane, og det er truleg at fleire av dei kjem til handsaming i 2023.

Elles så kan det nemnast at plan for ny fv 55 mellom Nes og Høyheimsvik har vore etterspurt. Det er no avtala oppstartsmøte 22. november 22, og det er truleg at fylkeskommunen no set trykk på utarbeiding av denne planen.

6 - Temaplanar/ strategiar og liknande

Dette er planar, strategiar og liknande som ikkje skal på høyring men godkjennast gjennom ein intern prosess i kommunen. Lista er ikkje uttømmende, då det vert iverksett denne type planar/ utgreiingar og liknande rett som det er. Det er her vert å merke seg at bustadpolitisk handlingsplan er teke inn i her, då ein ser den som eit nyttig dokument å ha rullert før ein gjer endelege val til arealdelen.

Gebyrliste

Innleiing

Årsbudsjettet skal fastsetja betalingsattsar kvart år.

Reguleringa vert vurdert i høve sattsar fastsett nasjonalt, (t.d. fleire i kommuneoppdraget i Statsbudsjettet), regelverk t.d. sjølvkostvurderingar, løns-/prisutvikling samt kommunale vurderingar.

For løn og pris er utviklinga prognosert i statsbudsjettet:

- lønnsvekst = 4,0 - 4,2 %
- prisvekst = 6,5 - 7,0 %
- deflator = 5,0 %
- KPI frå sept. 2021 til sept. 2022 = 6,9 %.

For mange sattsar er det nasjonalt regelverk og i nokre samanhengar maks-sattsar:

- Barnehage; makspris redusert til 3000 kr, redusert foreldrebetaling til låginntektsfamiliar og gratis kjernetid for definerte grupper
- SFO; gratis 12 t tilbod til 1. klasse, redusert foreldrebetaling til låginntektsfamiliar, 1-4 trinn.
- Omsorg; maks-pris på «heimhjelp», gradert etter inntektsnivå i hht folketrygda.
- Husleige kommunale bustader; Endring av husleige, fornying av løpande avtalar kan maksimalt regulerast med kpi siste året. (2021-22= 6,9 %)
- Sjølvkostregelverk; For ein del tenester innan teknisk område gjeld regelverk om sjølvkostoppdekking. Renovasjon skal ha sjølvkost. Vatn, avløp, slam, byggesak, oppmåling, feiing kan ha sjølvkost.

Nytt i år:

Harmonere 30 % syskjenmoderasjon på både

- Danseverkstad
- SFO
- Barnehage (allereie 30 %)

Makspris barnehage kr.3000,- pr mnd frå 01.01.23 og syskjen nr.3 i barnehage gratis frå 01.08.23.

Når det gjeld «reine» kommunale gebyr og betalingsattsar så vert det sett hen mot kompensasjon av kostnadsveksten. (pris-lønn-deflator)

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Betalingsattsar							Gebyrheftet er utarbeidd basert på føringane ovanfor.

Administrasjon

Kopiar mm

Kommunen tilbyr tenester innan:

- Kopiering – eksterne dokument
- Kopiar/plott av kart m.m.
- Laminering

Tilbudet er prisa til inndekking av kostnadane. (Uprenta vedlegg/fullstendig prisliste på heimesida.) Enkel kopiering av kommunale saksdokument, og innsyn er utan kostnader.

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kommunal vigsel	Kr	0/1200	0/1200				uendra

*

Kommunen sine eigne innbyggjarar og personar som ikkje er busette i Noreg får gratis vigsle på rådhuset i opningstida (lovfesta).

Brudepar som er heimehøyrande i andre kommunar i landet, får vigsle på rådhuset innanfor opningstida til 1200,-

Dersom det vert avtalt vigsle på andre tidspunkt eller andre stader i kommunen, må brudeparet betale meirkostnaden kommunen har (medgått tid og reise).

Oppvekst

Det nasjonale minstekravet for foreldrebetaling, som inneberer at ingen skal betale meir enn 6% av den samla inntekta for ein barnehageplass er foreslått ført vidare. Maksprisen blir sett til 3000 kroner i månaden frå 01.01.23

Eiga forskrift regulerer ordningane. I følge forskrift er det husholdningens samla skattepliktige kapital- og personinntekt det skal tas hensyn til ved beregning av foreldrebetaling og det er det etablert søknadsopplegg.

SFO- tilbud.

- Ordning med gratis 12 timars tilbud – gjeldande for 1.klasse vert utvida til og å gjelda 2.klasse frå 15.08.23.

Mat SFO:

- Auke frå kr. 8.- til kr. 8.50 pr dag.

Moderasjon søsken på tvers Barnehage og SFO:

Nasjonal ordning i høve lågintekt og moderasjon barnehage gjeld uavhengig av kommunal ordning.

1. Barn 1 etter regulativ.
2. Barn 2 uavhengig av barnehage eller SFO 30% moderasjon
3. Barn 3 barnehage gratis
Barn 3 SFO 50%
4. Fleire barn 50%

Foreldrebetaling SFO

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
100 % plass	Kr/mnd	2 605,00	2 735,00	130,00	4,99%		Alle
25 % plass	Kr/mnd	780,00	819,00	39,00	5,00%		Hafslo - Solvorn - Luster, 5 - 7,5t (morgonar)
50 % plass	Kr/mnd	1 450,00	1 522,00	72,00	4,97%		Alle (ny variant for Hafslo)
75 % plass	Kr/mnd	1 985,00	2 084,00	99,00	4,99%		Hafslo - Solvorn
Dagsats sommar-SFO	Kr/dag	280,00	294,00	14,00	5,00%		
Frådrag leksehjelp	Kr	26,00	27,00	1,00	3,85%		

Foreldrebetaling barnehage

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
60 % plass	Kr/mnd	2 320,00	2 100,00	-220,00	-9,48%		
80 % plass	Kr/mnd	2 983,00	2 700,00	-283,00	-9,49%		
Dagsats	Kr/dag	280,00	300,00	20,00	7,14%		
Heil plass	Kr/mnd	3 315,00	3 000,00	-315,00	-9,50%		
Matpengar - 60 % plass	Kr/mnd	225,00	250,00	25,00	11,11%		
Matpengar - 80 % plass	Kr/mnd	290,00	300,00	10,00	3,45%		
Matpengar - Dagsats	Kr/dag	26,00	30,00	4,00	15,38%		
Matpengar - Heil plass	Kr/mnd	340,00	350,00	10,00	2,94%		

Helse

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Etablerarprøva for serveringsløyve	Kr	500,00	500,00	0,00	0,00%		uendra, høgt i høve andre kommunar

Helsesenter

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Brystpumper elektrisk, utlån	Kr	498,00	523,00	25,00	5,02%		
Enuresealarm	Kr	450,00	472,00	22,00	4,89%		
Svangerskapskurs pr. par	Kr	110,00	0,00	-110,00	-100,00%		utgår (ikkje aktuelt pr. i dag)

Ambulerande skjenkeløyve med meir

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Ambulerande skjenkeløyve	Kr	370,00	400,00	30,00	8,11%		Pr. løve/arrangement
Kunnskapsprøva for salsløyve alkohol	Kr	500,00	500,00	0,00	0,00%		uendra, høgt i høve andre kommunar
Kunnskapsprøva for skjenkeløyve	Kr	500,00	500,00	0,00	0,00%		uendra, høgt i høve andre kommunar

Omsorgstenesta

ATS

2023

Prisar vert regulert/skal regulerast med deflator 5,0 %.
(uprenta vedlegg/fullstendig prisliste på heimesida).

Omsorgsbustader og omsorgsplassar

- Regulering av husleigesatsane følgjer husleigelova og er avgrensa til indeks, endring i KPI, med 1 mnd varsel dvs. 6,9 % frå sep-21 til sep-22.
- Betalingssatsane for alle bustader er inkl VAR (vatn, avløp, renovasjon). For omsorgsplassane er også straum inkludert i husleiga.
- I omsorgsplassane er ein avskoren frå høve til å ordne mat sjølve. Matabonnement er difor rabattert.
- Alle leigetakarar kan søkja om bustønad etter gjeldande reglar.
- I husleigesummen ved eldresentra og omsorgsplassane inngår Get-abonnement og internett.

Kommunale bustader, husleige

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Bustader psykiatri	Kr	6 370,00	6 810,00	440,00	6,91%		
Grandmo busenter (Nye + dei med butid over 2,5 år)	Kr	7000,00	7000				Anlegg er renovert/nybygt. Tilsaman 12 bueiningar. Tidlegare leigetakarar får regulert sin avtale med indeks.
Husleige Grandmo bustader (løpande avtalar)	Kr	6 530,00	6 980,00	450,00	6,89%		Av dette 170 for get-abonnement og internett

Omsorgsbustad

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Husleige husvære med 1 bebuar	Kr	6 530,00	6 980,00	450,00	6,89%		Av dette kr 170 for Get-abonnement og internett.
Husleige husvære med 2 bebuar	Kr	7 950,00	8 495,00	545,00	6,86%		Av dette kr 170 for Get-abonnement og internett.

Heimehjelp

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Inntil 3 G (222955 – 334431)	Kr	216,00	227,00	11,00	5,09%		Tak pr mnd 2 300,- (inntil 10t/mnd) (1G = kr 111 477,- pr. 1.5.2022)
Inntil 4 G (334432-445908)	Kr	245,00	257,00	12,00	4,90%		Tak pr mnd 2 600,- (inntil 10t/mnd) (1G = kr 111 477,- pr. 1.5.2022)
Over 4 G (frå 445909)	Kr	286,00	300,00	14,00	4,90%		Kun timepris (Brukarar med inntekt over 4G betalar berre timesats) (1G = kr 111 477,- pr. 1.5.2022)
Under 2 G (0 – 222954)	Kr	215,00	215,00	0,00	0,00%		Tak pr mnd 215,- (1G = kr 111477,- pr. 1.5.2022)

Inntil 3 G (222955 –334431)

Grunnlag for utrekning av inntekt vert henta frå skattelista for 2021. Tenesta vert fakturert etter vedtak med forfall den 20. i den månaden tenesta vert gjeven. Abonnement/tildelt teneste gjeld til brukar seier opp tenesta.

Under 2 G (0 – 222954)

Grunnlag for utrekning av inntekt vert henta frå skattelista for 2021. Tenesta vert fakturert etter vedtak med forfall den 20. i den månaden tenesta vert gjeven. Abonnement/tildelt teneste gjeld til brukar seier opp tenesta.

Institusjon

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Dag-/nattopphald	Kr	95,00	100,00	5,00	5,26%		Nasjonalt regelverk (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)
Dagtilbod demente, Hafslo	Kr	95,00	100,00	5,00	5,26%		Nasjonalt regelverk (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)
Korttidsopphald	Kr	175,00	180,00	5,00	2,86%		Nasjonalt regelverk (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)
Korttidsopphald over 60 døgn pr. kalenderår	Kr	0,00	0,00	0,00	0,00%		Pris som langtidsopphald (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)
Langtidsopphald	Kr						Jmf eiga forskrift Kurdøgnpris 87 200,- pr. måned (Nasjonalt regelverk) (satsar vert endra rundt årsskiftet, staten sine satsar)

Omsorgsplass

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Husleige omsorgsplassar med heildøgns tenester inkl. 4 måltid	Kr	10 870,00	11 620,00	750,00	6,90%		I summen inngår: mataabonnement kr 4 595, Husleige 6810, get+i.nett 170, bosposar og toalettpapir 45

Tryggleiksalarm

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Digital tryggleiksalarm (intern løysing)	Kr	113,00	119,00	6,00	5,31%	↗	Tenesta er i utgangspunktet definert som eit sørvistilbod.
Leige pr.mnd (eksternt inkl. abonnement)	Kr	328,00	345,00	17,00	5,18%	↗	Tenesta er i utgangspunktet definert som eit sørvistilbod.
Monteringsavgift	Kr	723,00	759,00	36,00	4,98%	↗	Tenesta er i utgangspunktet definert som eit sørvistilbod.

Vask av tøy

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Omsorgsplass - Privattøy	Kr	294,00	309,00	15,00	5,10%	↗	Pris per måned
Omsorgsplass - Tekstilar (handkle, sengetøy m.m.)	Kr	294,00	309,00	15,00	5,10%	↗	Pris per måned

Kjøp av mat

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
For bebuarar i omsorgsbustad - Frukost	Kr	40,00	42,00	2,00	5,00%	↗	
For bebuarar i omsorgsbustad - Kvelds	Kr	40,00	42,00	2,00	5,00%	↗	
For bebuarar i omsorgsbustad - Mellommåltid	Kr	40,00	42,00	2,00	5,00%	↗	Gjeld Gaupne og Hafslø
For bebuarar i omsorgsbustad - Middag m/dessert	Kr	93,00	98,00	5,00	5,38%	↗	
For bebuarar i omsorgsbustad - Råvarepris på middag tildelt som helsehjelp - inntekt under 2 G	Kr	65,00	68,00	3,00	4,62%	↗	
For heimebuande - Standard middag	Kr	71,00	75,00	4,00	5,63%	↗	
For heimebuande - Standard suppe/dessert	Kr	28,00	30,00	2,00	7,14%	↗	

For bebuarar i omsorgsbustad - Frukost

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod. Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleiksalarm og matombringning vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektsskjerming inn, dvs.:

Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For bebuarar i omsorgsbustad - Kvelds

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod. Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleiksalarm og matombringning vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektsskjerming inn, dvs.: Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For bebuarar i omsorgsbustad - Mellommåltid

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod. Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleiksalarm og matombringning vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektsskjerming inn, dvs.: Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For bebuarar i omsorgsbustad - Middag m/dessert

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod. Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleiksalarm og matombringning vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektsskjerming inn, dvs.: Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For bebuarar i omsorgsbustad - Råvarepris på middag tildelt som helsehjelp - inntekt under 2 G

Bebuarar i omsorgsbustad får tilbod om å kjøpa seg mat ved omsorgssentra som eit servicetilbod. Betaling etter abonnement som gjeld til det vert sagt opp. For tilsette og vitjande som kjøper mat kjem mva i tillegg til satsane. "Dersom tenesta tryggleiksalarm og matombringning vert gitt som nødvendig helsehjelp etter Pasient- og brukerrettighetsloven §2-1a, kjem reglane om inntektsskjerming inn, dvs.: Dersom husstanden si samla inntekt er under 2 G, skal samla vederlag for tenester ikkje overstige eit tak på utgifter som er statleg forskriftsfesta."

For heimebuande - Standard middag

Tilbod til eldre/funksjonshemma som ikkje er i stand til å lage mat sjølv. Tildeling av tenesta skjer etter søknad. Heimebuande kan velje middag ut frå eiga menyliste. Prisliste vert utlevert og ligg på Luster kommune si heimeside. Middag vert fakturert etterskotsvis pr. måned.

For heimebuande - Standard suppe/dessert

Tilbod til eldre/funksjonshemma som ikkje er i stand til å lage mat sjølv. Tildeling av tenesta skjer etter søknad. Heimebuande kan velje middag ut frå eiga menyliste. Prisliste vert utlevert og ligg på Luster kommune si heimeside. Middag vert fakturert etterskotsvis pr. måned.

Eigedom

- Husleige pr. måned
- Husleige er inkludert kommunale eigedomsavgifter, VAR og forsikring.
- Husleige er eks strau

Satsane aukar med 6,9 % f.o.m. 1.1.2023

Kommunale bustader, husleige

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Gaupne - Bruflat I og II, bustader med 1 soverom	Kr	5 783,00	6 180,00	397,00	6,86%	↗	
Gaupne - Bruflat I og II, bustader med 2 soverom	Kr	7 730,00	8 260,00	530,00	6,86%	↗	
Gaupne - Bruflat I og II, bustader med 3 soverom	Kr	8 945,00	9 560,00	615,00	6,88%	↗	
Gaupne - Grandmo 5 med 2 soverom (8 stk)	Kr	8 379,00	8 955,00	576,00	6,87%	↗	Ev. Carport kr 417,- pr mnd
Gaupne - Grandmo 7 med 1 soverom (6 stk)	Kr	7 261,00	7 760,00	499,00	6,87%	↗	Ev. Carport kr 417,- pr mnd
Gaupne - Grandmo 7 med 2 soverom (4 stk)	Kr	8 379,00	8 955,00	576,00	6,87%	↗	Ev. Carport kr 417,- pr mnd
Gaupne - Grandmo 8	Kr	8 895,00	9 510,00	615,00	6,91%	↗	Ev. Carport kr 417,- pr mnd
Gaupne - Haugavegen 17B (Steinhagen)	Kr	5 650,00	0,00	-5 650,00	-100,00%	↘	solgt (utgår)
Gaupne - Røselekkane 40	Kr	9 022,00	9 645,00	623,00	6,91%	↗	
Gaupne - Rådhusvegen 11	Kr	7 426,00	7 940,00	514,00	6,92%	↗	
Gaupne - Sandvikvegen 49 A og B	Kr	6 073,00	6 490,00	417,00	6,87%	↗	Inkl. kr 300,- for varmpumpe
Gaupne - Sandvikvegen 51 A og B	Kr	6 073,00	6 490,00	417,00	6,87%	↗	Inkl. kr 300,- for varmpumpe
Gaupne - Sandvikvegen 92	Kr	10 413,00	11 130,00	717,00	6,89%	↗	
Gaupne - Tvingeborgneset 5B (nr. 4)	Kr	6370,00	6810				Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5C (nr.3)	Kr	6370,00	6810				Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5D (nr. 6)	Kr	6370,00	6810				Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5E (nr. 5)	Kr	6370,00	6810				Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5F (nr. 2)	Kr	6370,00	6810				Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gaupne - Tvingeborgneset 5G (nr. 1)	Kr	6370,00	6810				Sandvik busenter, Tvingeborgneset ropbustader
Gjennomgangsbustader - Bustader med 1 soverom	Kr	5 783,00	6 180,00	397,00	6,86%	↗	Opptrapping via lågare husleige.../prøvebuing... 1-2 år...

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Gjennomgangsbustader - Bustader med 2 soverom	Kr	7 730,00	8 260,00	530,00	6,86%		Opptapping via lågare husleige.../prøvebuing... 1-2 år...
Gjennomgangsbustader - Bustader med 3 soverom	Kr	8 945,00	9 560,00	615,00	6,88%		Opptapping via lågare husleige.../prøvebuing... 1-2 år...
Hafslo - Beimshaugen 5A og 5B	Kr	8 863,00	9 475,00	612,00	6,91%		
Hafslo - Hafslovegen 126	Kr	4 954,00	5 295,00	341,00	6,88%		
Luster - Bringebakkane 30 C, D, E, F, G og H	Kr	4 285,00	4 580,00	295,00	6,88%		

Tomter i kommunale bustadfelt

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Beheim II	Kr	544 870,00	544 870,00	0,00	0,00%		uendra (jan magne)
Bolstad, Einebustad (1 stk)	Kr	435 690,00	435 690,00	0,00	0,00%		
Bolstad, Rekkjehus	Kr	654 050,00	654 050,00	0,00	0,00%		
Borhaug	Kr	492 340,00	492 340,00	0,00	0,00%		
Bringebakkane	Kr	109 180,00	109 180,00	0,00	0,00%		
Drægni	Kr	435 690,00	435 690,00	0,00	0,00%		
Haugåsen	Kr	109 180,00	109 180,00	0,00	0,00%		
Høyheimsvik	Kr	435 690,00	435 690,00	0,00	0,00%		
Kvitevollen, 2 tomter	Kr	492 340,00	492 340,00	0,00	0,00%		
Kvitevollen, 4 tomter	Kr	544 870,00	544 870,00	0,00	0,00%		
Sal av kommunal eigedom, tilleggsareal til bustadomtar, der arealet er regulert til bustadføremål	Kr	155,00	155,00	0,00	0,00%		Pris pr. m2
T1	Kr	2 185 660,00	2 185 660,00	0,00	0,00%		
T2	Kr	3 278 490,00	3 278 490,00	0,00	0,00%		
Verket 2, 2 BB4	Kr	1 884 900,00	1 884 900,00	0,00	0,00%		
Verket 2, BB3	Kr	3 141 500,00	3 141 500,00	0,00	0,00%		

Feie- og tilsynsavgift

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Feiing kvart 2. år og tilsyn	Kr	660,00	600,00	-60,00	-9,09%		uendra
Feiing årleg og tilsyn	Kr	950,00	950,00	0,00	0,00%		uendra
Minstesats feiing og tilsyn	Kr	480,00	480,00	0,00	0,00%		uendra

Feiing kvart 2. år og tilsyn

Etter forskrift om Brann- og eksplosjonsloven § 28 2.ledd samt forskrift om brannførebyggande tiltak og tilsyn § 7-5. skal det feiast etter behov, men minst 1 gong kvart 4.år. Tilsyn av fyringsanlegg skal gjennomførast ein gong kvart 4.år. Prisane er utan mva.

Feiing årleg og tilsyn

Etter forskrift om Brann- og eksplosjonsloven § 28 2.ledd samt forskrift om brannførebyggande tiltak og tilsyn § 7-5. skal det feiast etter behov, men minst 1 gong kvart 4.år. Tilsyn av fyringsanlegg skal gjennomførast ein gong kvart 4.år. Prisane er utan mva.

Minstesats feiing og tilsyn

Etter forskrift om Brann- og eksplosjonsloven § 28 2.ledd samt forskrift om brannførebyggande tiltak og tilsyn § 7-5. skal det feiast etter behov, men minst 1 gong kvart 4.år. Tilsyn av fyringsanlegg skal gjennomførast ein gong kvart 4.år. Prisane er utan mva.

Kaiavgifter

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kaiavgift pr døgn	Kr	295,00	310,00	15,00	5,08%		
Lossing/lasting pr tonn	Kr	9,00	9,45	0,45	5,00%		
Opplag meir enn 2 mnd kan avtalast. Pris for langtidsleige, utover 2 mnd pr m2/pr døgn	Kr	1,00	1,00	0,00	0,00%		
Opplagsavgift: m2/pr. døgn i inntil 2 mnd	Kr	2,00	2,10	0,10	5,00%		

SIMAS

Tømming av slam

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tømming slamavskiljar - Ekstratømming < 4,5 m3	Kr	2 958,40	3 198,40	240,00	8,11%		Gebyr per tank
Tømming slamavskiljar - Ekstratømming > 4,5 m3	Kr	656,80	710,40	53,60	8,16%		Gebyr per m3
Tømming slamavskiljar - Naudtømming < 4,5 m3	Kr	7 998,40	8 646,40	648,00	8,10%		Gebyr per tank
Tømming slamavskiljar - Naudtømming > 4,5 m3	Kr	1 776,00	1 920,00	144,00	8,11%		Gebyr per m3
Tømming slamavskiljar kvart 2. år < 4,5 m3	Kr	1 152,00	1 246,40	94,40	8,19%		Årleg gebyr per tank
Tømming slamavskiljar kvart 2. år > 4,5 m3	Kr	319,20	276,00	-43,20	-13,53%		Årleg gebyr per m3
Tømming slamavskiljar kvart 4. år < 4,5 m3	Kr	612,80	662,40	49,60	8,09%		Årleg gebyr per tank
Tømming slamavskiljar kvart 4. år > 4,5 m3	Kr	128,00	138,40	10,40	8,13%		Årleg gebyr per m3
Tømming slamavskiljar kvart år < 4,5 m3	Kr	2 303,20	2 489,60	186,40	8,09%		Årleg gebyr per tank
Tømming slamavskiljar kvart år > 4,5 m3	Kr	512,00	553,60	41,60	8,13%		Årleg gebyr per m3

Renovasjon

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Fritids/hytte-abonnement: Kategori 1	Kr	3 032,80	2 716,00	-316,80	-10,45%		Oppfyller kriterium 1
Fritids/hytte-abonnement: Kategori 2	Kr	1 634,00	1 634,40	0,40	0,02%		Oppfyller 2 av kriteria
Fritids/hytte-abonnement: Kategori 3	Kr	1 144,00	1 144,00	0,00	0,00%		Oppfyller 1 av kriteria
Fritids/hytte-abonnement: Kategori 4	Kr	653,60	653,60	0,00	0,00%		Oppfyller ingen av kriteria
Normal abonnement (140 l restavfall)	Kr	3 268,00	3 268,00	0,00	0,00%		
Reduksjon for heimekompostering	Kr	274,40	274,40	0,00	0,00%		
Småhushald abonnement (80 l restavfall)	Kr	3 032,80	2 864,00	-168,80	-5,57%		

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
XL abonnement (240 l restavfall)	Kr	3 816,80	3 876,00	59,20	1,55%		
XXL Storhushald abonnement	Kr	6 180,00	6 180,00	0,00	0,00%		

Kriterie for differensiering av fritidsabonnement:

1. Hytter som er eigd av firma, institusjonar, private eller lag der føremålet er utleige. Bustader som har fått godkjenning «nytta til fritidsføremål» ligg og i denne kategorien
2. Adkomst: Avstand frå køyrbar veg (bil), togstasjon (tog) eller brygge (båt) til hytta mindre enn 1 kilometer. Uavhengig av om vegen er stengd deler av året.
3. Innlagt vatn
4. Innlagt straum

Alle ovannemnde gebyr gjeld Simas IKS sin del av gebyret.

I tillegg kjem 25% meirverdiavgift. Kommunestyre er bundne av dette vedtaket. (og sjølvkost.)

Teknisk - Renovasjonsavgift, kommunen sine satsar

Kommunen har innført lokale tillegg for dekking av eigne kommunale kostnader innan renovasjon og slam.

Renovasjon, kommunen sine satsar

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Renovasjon hyttegebyr	Kr	16,00	16,00	0,00	0,00%		I tillegg kjem 25% meirverdiavgift.
Renovasjon standard hushaldningsabonnement	Kr	33,00	33,00	0,00	0,00%		I tillegg kjem 25% meirverdiavgift.
Slam pr. slamabonnement	Kr	113,00	334,00	221,00	195,58%		Utan meirverdiavgift

Teknisk - Vass- og kloakkavgifter

Tilknytningsavgifter

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kloakk	Kr	11 330,00	11 896,00	566,00	5,00%		
Mellombels tilknytning til vatn og kloakk	Kr						pris etter avtale
Vatn	Kr	11 330,00	11 896,00	566,00	5,00%		

Årsavgifter

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kloakk abonnementsgebyr (fastledd pr N)	Kr	1 560,00	1 638,00	78,00	5,00%		
Kloakk forbruksgebyr (variabelt pr m3)	Kr	14,60	15,33	0,73	5,00%		
Vatn abonnementsgebyr (fastledd pr N)	Kr	1 682,00	1 766,00	84,00	4,99%		
Vatn forbruksgebyr (variabelt pr m3)	Kr	18,38	19,30	0,92	5,01%		

Årsavgifter for bustader utan vassmålar

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kloakk - Abonnements- gebyr, > 250 m2	Kr	1 560,00	1 638,00	78,00	5,00%		= 225 m3
Kloakk - Abonnements- gebyr, 0-80 m2	Kr	1 560,00	1 638,00	78,00	5,00%		= 100 m3
Kloakk - Abonnements- gebyr, 81 - 250 m2	Kr	1 560,00	1 638,00	78,00	5,00%		= 150 m3
Kloakk - Forbruksgebyr, > 250 m2	Kr	3 285,00	3 449,00	164,00	4,99%		= 225 m3
Kloakk - Forbruksgebyr, 0-80 m2	Kr	1 460,00	1 533,00	73,00	5,00%		= 100 m3
Kloakk - Forbruksgebyr, 81 - 250 m2	Kr	2 190,00	2 299,00	109,00	4,98%		= 150 m3
Vatn - Abonnementsgebyr, > 250 m2	Kr	1 682,00	1 766,00	84,00	4,99%		= 225 m3 vatn
Vatn - Abonnementsgebyr, 0 - 80 m2	Kr	1 682,00	1 766,00	84,00	4,99%		= 100 m3 vatn
Vatn - Abonnementsgebyr, 81 - 250 m2	Kr	1 682,00	1 766,00	84,00	4,99%		= 150 m3 vatn
Vatn - Forbruksgebyr, > 250 m2	Kr	4 135,00	4 342,00	207,00	5,01%		= 225 m3 vatn
Vatn - Forbruksgebyr, 0 - 80 m2	Kr	1 838,00	1 930,00	92,00	5,01%		= 100 m3 vatn
Vatn - Forbruksgebyr, 81 - 250 m2	Kr	2 757,00	2 895,00	138,00	5,01%		= 150 m3 vatn

Kart- og oppmålingsarbeid

Lokal forskrift om gebyr i medhald av Matrikkellova

Luster kommunestyre har i møte den 17.12.2009, ksaknr. 09/104 og i medhald av Matrikkellova (lovas § 32, forskriftene § 16) fastsett gebyr for kommunale pliktoppåver og tenester etter lova

Faktorpris 2023: 1 664,-

1. Oppretting av matrikkeleining

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn, 0 - 1000 m2	Kr	14 265,00	14 976,00	711,00	4,98%		Faktor 7 (merk: endra frå 0-500 m2 og opp til 0-1000 m2)
1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn, 1000 - 2000 m2	Kr	20 605,00	21 632,00	1 027,00	4,98%		Faktor 14 (merk: endra frå 500-2000 m2 og til 1000-2000 m2)
1.1 Oppretting av grunneiendom og festegrunn, 2000 - 20000 m2 (aukar med 1 x faktor pr påbegynt daa)	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1
1.1 Oppretting av grunneigedom og festegrunn over 20000 m2 (blir fakturert etter medgått tid, minstepris 31 x faktor)	Kr	49 135,00	51 584,00	2 449,00	4,98%		Faktor 31 (blir fakturert etter medgått tid, minstepris 31 x faktor)
1.2 Oppretting av punktfeste - kontorforretning	Kr	6 340,00	6 656,00	316,00	4,98%		Faktor 4
1.2 Oppretting av punktfeste - med merking i marka	Kr	11 095,00	11 648,00	553,00	4,98%		Faktor 7
1.3 Oppretting av anleggseiendom, 0 - 750 m2 (BYA/fotavtrykk)	Kr	28 530,00	29 952,00	1 422,00	4,98%		Faktor 18
1.3 Oppretting av anleggseiendom, over 750 m2 pr. tillegg pr 200 m2	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1
1.3 Oppretting av anleggseiendom, Ved oppmåling av anleggseiendom: Totalt areal av alle oppmålte plan i m2 jmf punkt 1.1	Kr	Tilleggsgebyr på 40%					
1.4 Oppretting av landbrukseiendommer og grunn til allmennyttige formål, > 0 m2	Kr	Minstepris = faktor x 7					Faktureres etter medgått tid
1.5 Oppretting av offentlig veg og jernbanegrund	Kr	10% reduksjon i gebyret					Sjå 1.1

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i Trendpil %	Merknad
1.6 Oppretting av matrikkelenhet der grensa tidligere er tilfredsstillende kartlagt ved oppmålingsforretning etter matrikkellova	Kr	25% reduksjon i gebyret				Sjå 1.1
1.7 Ved samtidig oppretting av minst 6 tilgrensende tomter som er rekvirert av same rekvirent	Kr	25% reduksjon i gebyret				Sjå 1.1
1.8 Oppretting av grunneiendom med utsatt oppmålingsforretning	Kr	6 340,00	6 656,00	316,00	4,98%	Faktor 4

3. Arealoverføring (utløyer dokumentavgift)

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i Trendpil %	Merknad
3.1 Arealoverføring over grunneigedom og festegrund, 0 - 250 m2	Kr	11 095,00	11 648,00	553,00	4,98%	Faktor 7
3.1 Arealoverføring over grunneigedom og festegrund, 2000 - 20000 m2 - aukar med 1xfaktor pr påbegynt daa	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%	Faktor 1
3.1 Arealoverføring over grunneigedom og festegrund, 250 - 2000 m2	Kr	22 190,00	23 300,00	1 110,00	5,00%	Faktor 14
3.1 Arealoverføring over grunneigedom og festegrund, 3.1 Arealoverføring over grunneigedom og festegrund	Kr	49 135,00	51 584,00	2 449,00	4,98%	Faktor 31
3.2 Arealoverføring av anleggseiendom, 0 - 250 m3	Kr	17 435,00	18 304,00	869,00	4,98%	Faktor 11
3.2 Arealoverføring av anleggseiendom, 250 - 500 m3	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%	Faktor 1
3.2 Arealoverføring av anleggseiendom, over 500 m3 aukar med 1xfaktor pr. påbegynt daa	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%	Faktor 1
3.2 Arealoverføring av anleggseiendom, Ved oppmåling av anleggseiendom: Totalt areal av alle oppmålte plan i m2	Kr	Tilleggsgebyr på 40%				
3.3 Arealoverføring av offentlig veg og jernbanegrund (Areal omfang sjå pt 3.1), 1 - 5 Parsellar	Kr	30% reduksjon i gebyret				
3.3 Arealoverføring av offentlig veg og jernbanegrund (Areal	Kr	30% reduksjon i gebyret				

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
omfang sjå pt 3.1), over 5 Parsellar							
3.4 Arealoverføring av landbrukseiendommer og grunn til allmenyttige formål, > 0 m2	Kr	11 095,00	0,00	-11 095,00	-100,00%		Faktureres etter medgått tid. Minstepris 7 x faktor
3.5 Arealoverføring mellom fleire enn to eiendommer i same sak. (Gjeld ikkje pt 3.3), Summen av delareala /delvoluma	Kr	sjå 3.1 og 3.2					
3.6 Arealoverføring av matrikkelenheter der grensa tidligere er tilfredsstillende kartlagt ved oppmålingsforretning etter matrikkellova, Sjå 3.1 og 3.2	Kr	25% reduksjon i gebyret					

2. Grensejustering

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
2.1 Grensejustering av grunneigedom og festegrund, 0 - 250 m2	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
2.1 Grensejustering av grunneigedom og festegrund, 250 - 500 m2	Kr	14 265,00	14 976,00	711,00	4,98%		Faktor 9
2.1 Grensejustering av grunneigedom og festegrund, 500 m2 gjeld pt. 2.4	Kr	19 020,00	19 968,00	948,00	4,98%		Faktor 12
2.2 Grensejustering av anleggseiendom, 0 - 250 m3	Kr	12 680,00	13 312,00	632,00	4,98%		Faktor 8
2.2 Grensejustering av anleggseiendom, 250 - 1000 m3	Kr	17 435,00	18 304,00	869,00	4,98%		Faktor 11
2.2 Grensejustering av anleggseiendom, over 1000 m3 gjeld pt. 2.4	Kr	22 190,00	23 296,00	1 106,00	4,98%		Faktor 14
2.2 Grensejustering av anleggseiendom, Ved oppmåling av anleggseiendom: Totalt areal av alle oppmålte plan i m2	Kr	Tilleggsgebyr på 40%					
2.3 Grensejustering til offentlig veg og jernbanegrund, inntil 1000 m3	Kr	sjå 2.2					
2.3 Grensejustering til offentlig veg og jernbanegrund, inntil 500 m2	Kr	sjå 2.1					
2.3 Grensejustering til offentlig veg og jernbanegrund, over 1000	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
m3 - aukar med 1x faktor pr påbegynt 500m3							
2.3 Grensejustering til offentlig veg og jernbanegrund, over 500 m2 -aukar med 1x faktor pr.påbegynt daa	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1
2.4 Grensejustering mellom fleire enn to eiendommer i same sak. (Gjeld ikkje pt 2.3), Summen av delarealene /delvolumene	Kr	sjå 2.1 og 2.2					
2.5 Grensejustering av matrikkelenheter der grensa tidligere er tilfredsstillende kartlagt ved oppmålingsforretning etter matrikkellova	Kr	sjå 2.1 og 2.2					25% reduksjon i gebyret

4. Matrikkulering

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
4.1 Matrikkulering av eksisterande umatrikulert grunn, Kontorforretning (ml § 34 tredje ledd)	Kr	6 340,00	6 656,00	316,00	4,98%		Faktureres etter medgått tid. Minstepris 4 x faktor
4.1 Matrikkulering av eksisterande umatrikulert grunn, MI § 6b	Kr	sjå 1.1					
4.2 Registrering av uregistrert jordsameige, Kontorforretning (ml § 34 tredje ledd)	Kr	6 340,00	6 656,00	316,00	4,98%		Faktureres etter medgått tid. Minstepris 4 x faktor
4.2 Registrering av uregistrert jordsameige, MI § 6c	Kr	sjå 1.1					
4.3 Matrikkulering av saker med ekstern landmålar	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktureres etter medgått tid. Minstepris 3 x faktor

5. Oppmåling

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
5.1 Klarlegging eksisterande grenser (ikkje koordinatbestemt), Inntil 2 punkter eller 100m grenselengde	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6 (Skal ikkje overskride gebyr etter pkt. 1.1 for same sak)
5.1 Klarlegging eksisterande grenser (ikkje koordinatbestemt), Klarlegging av rettar	Kr	Faktureres etter medgått tid					

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
5.1 Klarlegging eksisterande grenser (ikkje koordinatbestemt), Øvrige punkt pr.stk eller påbegynt 100m grenselengde	Kr	792,00	832,00	40,00	5,05%		Faktor 0,5
5.2 Gebyr for kartlegging av landbrukseiendommer og grunn til allmennyttige formål, > 0 m2	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
5.3 Nymerking eksisterande grensepunkt (koordinatbestemte), Sjå 5.1	Kr	25% reduksjon i gebyret					
5.4 Privat grenseavtale, Alternativt - faktureres etter medgått tid, minstepris 3xfaktor	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3
5.4 Privat grenseavtale, Sjå 5.1	Kr	25% reduksjon i gebyret					

6. Seksjonering

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
6.1 Saksbehandlingsgebyr, Eksklusiv synfaring inntil 4 seksjoner, tinglysingsgebyr kjem i tillegg	Kr	11 095,00	11 648,00	553,00	4,98%		Faktor 7
6.1 Saksbehandlingsgebyr, Inklusiv synfaring inntil 4 seksjoner, tinglysingsgebyr kjem i tillegg	Kr	14 265,00	14 976,00	711,00	4,98%		Faktor 9
6.1 Saksbehandlingsgebyr, Utover 4 seksjoner (pr seksjon)	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1
6.2 Oppmåling av uteareal til eigarseksjon, 0 - 50 m2	Kr	7 925,00	8 320,00	395,00	4,98%		Faktor 5
6.2 Oppmåling av uteareal til eigarseksjon, 250 - 2000 m2	Kr	20 605,00	21 632,00	1 027,00	4,98%		Faktor 13
6.2 Oppmåling av uteareal til eigarseksjon, 50 - 250 m2	Kr	11 095,00	11 648,00	553,00	4,98%		Faktor 7
6.2 Oppmåling av uteareal til eigarseksjon, over 2000 m2 - økning pr.påbegynt daa	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1
6.3 Ved samtidig oppretting av minst 6 tilgrensende uteareal til eigarseksjon som er rekvirert av same rekvirent, sjå 6.2	Kr	10% reduksjon i gebyret					

7. Andre gebyr

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
7.1 Minstegebyr	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		
7.2 Timepris	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		
7.3 Utstede matrikkelbrev - forskriftsfesta gebyr, inntil 10 sider	Kr	175,00	175,00	0,00	0,00%		
7.3 Utstede matrikkelbrev - forskriftsfesta gebyr, over 10 sider	Kr	350,00	350,00	0,00	0,00%		

8. Anna

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
8.1 Avbroten forretning, Ferdig avhalden forretning	Kr	40% reduksjojn i gebyret					
8.1 Avbroten forretning, Ferdig innkalla forretning	Kr	70% reduksjojn i gebyret					
8.1 Avbroten forretning, Ferdig målt forretning	Kr	20% reduksjojn i gebyret					
8.1 Avbroten forretning, Ferdig utrekna forretning	Kr	10% reduksjojn i gebyret					
8.2 Overskridelse av frist, > 2 mnd	Kr	2/3 reduksjojn i gebyret					
8.2 Overskridelse av frist, 1 dag - 2 mnd	Kr	1/3 reduksjojn i gebyret					
8.3 Urimeleg gebyr	Kr						Dersom gebyret openbart er urimeleg i forhold til dei prinsipp som er lagt til grunn, og det arbeidet og dei kostnadane kommunen har hatt, kan rådmannen, av eige tiltak fastsetje eit passende gebyr. F
8.4 Betalingstidspunkt	Kr						Alle gebyr skal betalast til kommunen etter faktura når dokumentet vert sendt til tinglysing.
8.5 Forandring i grunnlaget for matrikkelføring av saka	Kr						Gjer rekvisenten under saka endringar i grunnlaget for matrikkelføringa av saka, vert gebyr likevel oppretthalde.
8.6 Utsett frist for gebyravkorting ved oversitjing av fristar etter Matrikkellova §18	Kr						For rekvisisjonar med naudsynt godkjenning, der oppmålingsforretning er påkrevd, gjeld 16-

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
8.7 Prisendringar(framtidig)	Kr						vekersfristen i lova, ikkje for saker som oppmålingsavdelinga mottek i perioden 15. november til 1. april. Ter
							Satsane vert regulert i samsvar med Statens Kartverk sin prisindeks for kart- og oppmålingsarbeid

Byggesaker

Grunnbeløp for sakshandsaming etter plan- og bygningslova i 2023

Faktorpris 2023: 1 664,-

Eitt trinns handsaming

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tiltaksklasse 1	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
Tiltaksklasse 2	Kr	15 850,00	16 640,00	790,00	4,98%		Faktor 9
Tiltaksklasse 3	Kr	22 190,00	23 296,00	1 106,00	4,98%		Faktor 14

Fleir-trinns søknad

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tiltaksklasse 1, Igongsetjingsløyve	Kr	6 340,00	6 656,00	316,00	4,98%		Faktor 4. For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad
Tiltaksklasse 1, Rammeløyve	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6. For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad
Tiltaksklasse 2, Igongsetjingsløyve	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6. For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad
Tiltaksklasse 2, Rammeløyve	Kr	15 850,00	16 640,00	790,00	4,98%		Faktor 9. For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad
Tiltaksklasse 3, Igongsetjingsløyve	Kr	12 680,00	13 312,00	632,00	4,98%		Faktor 8. For kvart trinn meir enn to: kr 3 600,- pr. trinn/søknad
Tiltaksklasse 3, Rammeløyve	Kr	22 190,00	23 296,00	1 106,00	4,98%		Faktor 14. For kvart trinn meir enn to: kr 3

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
							600,- pr. trinn/søknad

Tiltak utan krav til ansvarleg føretak

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Tiltak som kan utførast av tiltakshavar utan krav til ansvarleg føretak. Gebyr pr. tiltak pr. eigeidom (50 % av grunngebyr)	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3. Eks: Tilbygg opp til 50 m2 frittstående garasjar og andre frittliggjande mindre bygningar opp til 70 m2

Mangelfull dokumentasjon

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Blir fakturert etter medgått tid med timepris pr. time. (25% av grunngebyr), min. 0,5 time	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1

Reviderte teikningar

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
(25% av grunngebyr), min. 0,5 time	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1

Tilbygg og påbygg til bustad

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
0-30 m2	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
30-100 m2	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 4
Over 100 m2	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6

Andre søknadspliktige tiltak

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Bruksendring, Bruksendring av loft, kjeller garasje eller rom innafør ei buening 0-50 m2	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3
Bruksendring, Bruksendring av loft, kjeller garasje eller rom innanfor ei buening over 50 m2	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
Bruksendring, Bruksendring som medføre ombygging	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Bruksendring, Handsaming av søknader som ikkje medføre ombygging	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
Bygningstekniske installasjonar, herunder rehabilitering av skorstein	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
Driftsbygningar i landbruket, pbl § 20-3 og 20-4, 0-1000 m2	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3
Driftsbygningar i landbruket, pbl § 20-3 og 20-4, over 1000 m2	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
Forstøtningsmur/innhegning/levegg, over 10 meter	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
Forstøtningsmur/innhegning/levegg, under 10 meter	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3
Fritidsbygg	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
Naust 0-50 m2	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3
Naust over 50 m2	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
Riving, 0-100 m2	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
Riving, 101-1000 m2	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3
Riving, Over 1000 m2	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
Skilt og reklame, pr. tavle	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
Utsleppsløyve, ureiningsforskrifta kapittel 12, Søknad om utsleppsløyve og etablering av avløpsanlegg.	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
Utsleppsløyve, ureiningsforskrifta kapittel 12, Søknadspiktig reparasjon av avløpsanlegg eller vesentleg auke av eksisterande utslepp der utsleppsløyve tidlegare er gitt.	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3
Vesentleg terrenginngrep over 500 m2	Kr	9 510,00	9 984,00	474,00	4,98%		Faktor 6
Vesentleg terrenginngrep under 500 m2	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3

Gebyr for godkjenning av føretak for ansvarsrett/sjølvbygger, pbl § 23-8

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Godkjenning av føretak som ikkje kan nytte erklæring om ansvarsrett, jf. byggesaksforskrifta § 11-4.	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
Sjølvbygger	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1

Mellombels bruksløyve/ferdigattest, pbl § 21-10

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Mellombels bruksløyve	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
Utføring av ferdigattest/mellombels bruksløyve som medføre meirarbeid, blir fakturert etter medgått tid med timepris pr. time (min 0,5 time)	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1

Avslutta sak før realitetsvedtak er fatta

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avviste saker der dokumentregistrering er utført	Kr						
Avviste saker med utført sakshandsaming, rettleiing er gitt og brev med førespurnad om tilleggsopplysningar ikkje har ført fram	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
Det blir fakturert gebyr for saker som blir avslutta utan realitetsvedtak, enten ved retur av søknad eller ved at saka blir avvist.	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
Retur av saker som er vurdert til å vere unnateke søknadsplikt, jf. pbl § 20-5 (min. 0,5 time)	Kr						
Sak som blir avslutta før påbegynt sakshandsaming (eks. manglande innsending av opplysningar tross brev om dette)	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1
Saker som blir sendt inn, men som etter kommunens si vurdering ikkje er søknadspliktige, jf. pbl § 20-5, blir returnert med brev om at saka ikkje krev søknad. Avgjerda bygger på enkel sakshandsaming s	Kr						

Dispensasjon, pbl kapittel 19

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Dispensasjon frå 100-metersbeltet, der tiltaket er i tråd med godkjent plan.	Kr	6 340,00	6 656,00	316,00	4,98%		Faktor 4
Dispensasjon som kan handsamast administrativt	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Fleire dispensasjonar omfatta av same søknad - administrativ handsaming	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3
Sak som krev dispensasjon etter plan- og bygningsloven kap. 19	Kr	12 680,00	13 312,00	632,00	4,98%		Faktor 8

Deling av eigedom

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Deling i samsvar med plan- og bygningslova og arealplan	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2
Deling i uregulert strøk, eller deling som krev dispensasjon frå arealplan eller plan- og bygningslova.	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		Faktor 3

Deling i samsvar med plan- og bygningslova og arealplan

Gebyret blir fakturert når vedtaket blir fatta. Viss søknaden om deling blir godkjend, kan oppmålingsforretning utførast etter reglane i matrikkellova. Gebyr etter denne føresegna gjeld berre for handsaminga etter plan- og bygningslova. Vi fakturerer eit eige gebyr for oppmålingsforretning.

Deling i uregulert strøk, eller deling som krev dispensasjon frå arealplan eller plan- og bygningslova.

Gebyret blir fakturert når vedtaket blir fatta. Viss søknaden om deling blir godkjend, kan oppmålingsforretning utførast etter reglane i matrikkellova. Gebyr etter denne føresegna gjeld berre for handsaminga etter plan- og bygningslova. Vi fakturerer eit eige gebyr for oppmålingsforretning.

Søknadspliktige mellombelse bygningar

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Søknadspliktige mellombelse bygningar	Kr	100% av basisgebyr					100% av basisgebyr for vedkommande bygningskategori

For separate søknader

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Søknader som krev godkjenning i medhald av lova, og som ikkje gjev BRA, herunder riving/fjerning av tiltak	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2

Ved fornying eller endring av byggeløyve eller samtykke

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
-endring av tidlegare gjeve byggjeløyve	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1
-med ingen eller lite vesentlege endringar	Kr	25% av opphavleg					
-vesentlege endringar i teikningar og/eller ansvarsrollar	Kr	100% (ny søknad)					

Førehandskonferanse

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Utover 1, pr gong	Kr	3 170,00	3 328,00	158,00	4,98%		Faktor 2

Utferding av attestar

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Skal betalast etter medgått tid (ferdigattestar unnatekne)	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1

Synfaring

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Synfaring som blir rekvirert av tiltakshavar eller føretak med ansvarsrett, pris pr. time	Kr	1 585,00	1 664,00	79,00	4,98%		Faktor 1. Minstesats kr. 3170,00

Utgifter til nødvendig sakkunnig hjelp eller undersøkingar i bygge- eller delings sak

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kulturminnegranskingar og geologiske vurderingar etc., skal belastast tiltakshavar.							

Søknad om små endringar av reguleringsplan og /eller tilhøyrande planbestemmelsar

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Små endringar er i denne samanheng saker som blir avgjort med administrativt vedtak i medhald av § 12-14 2. avsnitt siste ledd.	Kr	4 755,00	4 992,00	237,00	4,98%		

Privat forslag til reguleringsplan – pbl §12-11

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Areal som blir regulert til offentlege føremål skal det ikkje betalast arealgebyr for/blir trekt frå.							
Behandling av planprogram etter PBL § 12-9. Ved godkjent planprogram skal 50% av gebyr trekkast frå plangebyr.	Kr	15 850,00	16 640,00	790,00	4,98%		Faktor 10
For forslag som kjem til realitetshandsaming, handsamingsgebyr	Kr	25 360,00	26 624,00	1 264,00	4,98%		Faktor 16
For reguleringsplan med 1 tomt til bolig/ fritidsbolig	Kr	14 265,00	14 976,00	711,00	4,98%		Faktor 8
Tillegg pr tomt/ daa byggeareal kr 800,- frå tomt/ daa 3-15. Tillegg tomt/ daa byggeareal frå tomt/ daa 15-30 kr 500,- (Max 42 000,-)	Kr	800 / 500	800 / 500				Maxpris 42 000,-

Forslag /søknad om reguleringsendring – pbl §12-14

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Handsaming av søknader om endring av reguleringsplan, jf § 12-14 2. ledd	Kr	6 156,00	6 464,00	308,00	5,00%		Handsaming av søknadar som krev full revisjon av planen skal behandlast etter pkt om Privat forslag til reguleringsplan. Avslag på søknad blir fakturert etter reglane i kap.1 § 6.

Teknisk drift

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Gebyr for graving i kommunal veg. Gebyret dekker eventuell synfaring, verifisering og handsaming av dokumentasjon.	Kr	2 450,00	2 573,00	123,00	5,02%		
Gravemaskin m/mand	Kr	630,00	662,00	32,00	5,08%		
Kloakkstakar (Bassø) m/mand	Kr	753,00	791,00	38,00	5,05%		
Lastar feiing m/mand	Kr	1 011,00	1 062,00	51,00	5,04%		
Lastar kantklypp m/mand	Kr	1 132,00	1 189,00	57,00	5,04%		
Lastar m/mand	Kr	945,00	992,00	47,00	4,97%		
Lastebil m/mand	Kr	998,00	1 048,00	50,00	5,01%		
Leige kommunal arbeidar	Kr	505,00	530,00	25,00	4,95%		
Stimar m/mand	Kr	753,00	791,00	38,00	5,05%		
Traktor m/mand inkl. feiing	Kr	625,00	656,00	31,00	4,96%		
Veghøvel m/mand	Kr	1 132,00	1 189,00	57,00	5,04%		

Næringsutvikling og naturforvaltning

Vurdering: Kommunen har handlingsrom innanfor eit visst regelverk til å fastsetje gebyr. Når det gjeld handsaming av forvaltningssaker så skal ikkje takstane vere urimeleg i høve arbeidsomfang kopla til handsaming.

Tenester ved Landbruk og Naturforvaltning

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Handsamingsgebyr for delingssaker etter jordlova	Kr	1 665 (+ gebyr pbl)	1 748 (+ gebyr pbl)				Makspris 2000,-
Handsamingsattsar for konsesjonssaker: 3 promille av første 1 mill. av kjøpesummen + 2 promille av overskytande sum minste sats:	Kr	1 844,00	1 936,00	92,00	4,99%		Makspris 5000,-
Innhenting av jordprøvar, pr. besøk	Kr	870,00	0,00	-870,00	-100,00%		utgår fom. 2023
Utarbeiding av fullstendig gjødslingsplan for gardsbruk	Kr	1 100,00	0,00	-1 100,00	-100,00%		utgår fom. 2023
Utleige av fjelloppsyn: pr dag	Kr	2 935,00	3 082,00	147,00	5,01%		

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Utleige av fjelloppsyn: pr mnd	Kr	58 555,00	61 483,00	2 928,00	5,00%		
Utleige av fjelloppsyn: pr veke	Kr	14 626,00	15 357,00	731,00	5,00%		

Kommunale næringstomtar - sal

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Galdetoppen	Kr/m2	404,00	424,00	20,00	4,95%		
Gaupnegrandane	Kr/m2	300,00	315,00	15,00	5,00%		
Røneidsgrandane	Kr/m2	305,00	320,00	15,00	4,92%		

Kommunale næringstomtar – utleige

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Avtaleperiode: År 1 og 2	Kr/m2	313,00	329,00	16,00	5,11%		Satsane er eks. mva og vert indeksregulerte.
Avtaleperiode: År 3 og 4	Kr/m2	507,00	532,00	25,00	4,93%		Satsane er eks. mva og vert indeksregulerte.
Avtaleperiode: År 5 og vidare	Kr/m2	755,00	793,00	38,00	5,03%		Satsane er eks. mva og vert indeksregulerte.

Fellingsavgift for hjortevilt

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Elgkalv (maks 340)	Kr	280,00	280,00	0,00	0,00%		
Hjortekalv (maks 270)	Kr	210,00	210,00	0,00	0,00%		
Vaksen elg (max 580)	Kr	552,00	570,00	18,00	3,26%		
Vaksen hjort (max 450)	Kr	420,00	440,00	20,00	4,76%		

Kultur

Bibliotek:

Erstatning av bøker og anna materiale Lånaren er ansvarleg for alt materiale han/ ho låner og må erstatta eventuelle tap og skader, jfr utlansreglementet for Luster bibliotek. Biblioteket vurderer erstatningssummen i kvart enkelt tilfelle ut frå følgjande kriterier: - Kva det kostar å kjøpe inn eit nytt eksemplar. - Kor mange gonger har boka/ materialet vore utlån. - Alder og eventuell slitasje Bøker: Minstesats kr 150 for barn, kr 300 for vaksne. For fjernlånte bøker gjeld satsar til det enkelte eigarbibliotek.

Kommunale bygningar:

Utleige til private, næringsdrivande, offentlege etatar, organisasjonar utanfor kommunen.

- Alle prisar er kr pr.time
- Leigeavtalar som gjeld heile dagar skal betalast med 5 gonger timepris. Eit leigeforhold som går ut over kl. 24.00, men er under 24 timar skal betalast som ein dag.
- Lag og organisasjonar som nyttar basseng må betale i samsvar med dei satsar som gjeld for bruk av basseng, og skal vera avtala på førehand.
- Lag og organisasjonar i kommunen får nytte bygningane vederlagsfritt - også til innteksbringande arrangement - så langt bruken ikkje påfører kommunen ekstra utgifter til reinhald og tilsyn.

Betalingsvilkår:

Faste leigeavtalar forfell til betaling etterskotsvis 15. mars og 15.september - for einskildmøte vert å senda rekning ved utgangen av kvar måned.

Unnateke for betalingsattsane er:

- Kommunale aktivitetar som musikkskule, kommunalt valde styre, råd og utval, foreldreråd og samarbeidsutval

Bygdebok:

Sal i USA: Bok 1 og 2: Norsk pris + omkostningar, dvs. 750 + ...*kurs= USD / Bok 3: 500+.....*kurs=USD

Bygg

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Andre rom	Kr/time	169,00	177,00	8,00	4,73%		
Idrettshallen Gaupne, 1/3 av hallen m/garderobar	Kr/time	305,00	320,00	15,00	4,92%		
Idrettshallen Gaupne, Heile hallen m/garderobar	Kr/time	674,00	707,00	33,00	4,90%		
Samfunns- /gymsalar i andre kommunale bygg	Kr/time	339,00	356,00	17,00	5,01%		
Samfunnssal i Hafslo samfunnshus	Kr/time	494,00	519,00	25,00	5,06%		
Symjebasseng m/garderobar. (Jostedal)	Kr/time	622,00	653,00	31,00	4,98%		

Billettprisar symjebasseng

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Jostedal og Fjordstova							Jostedal og Fjordstova fastset prisane sjølve.
Lustrabadet							Vert fastsett gjennom budsjett Lustrabadet KF

Bygdebok

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kjøp av ei bok	Kr	750,00	750,00	0,00	0,00%		uendra
Kjøp av serie på 3 el. Fleire bok 1 og 2 kr 750, deretter 500 pr bok	Kr	500,00	500,00	0,00	0,00%		uendra
Sal i USA, Kjøp av 1 bok	USD	150	Utreknast				Sal i USA: Bok 1 og 2: Norsk pris + omkostningar, dvs. 750 + ... *kurs= USD
Sal i USA, Kjøp av serie på 3 el. fleire bøker. Bok 1 og 2: Norsk pris + omkostningar, dvs. 750 + ... *kurs= USD / Bok 3: 500+.... *kurs=USD	USD	100	Utreknast				/ Bok 3: 500+.... *kurs=USD

Kulturskule

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Instrumentleige pr semester	Kr	430,00	450,00	20,00	4,65%		
Instrumentopplæring, individuell pr semester	Kr	2 180,00	2 250,00	70,00	3,21%		Kjøp av dobbelttime vert ein plass til fullpris og ein med 25 % moderasjon.
Samspelgruppe pr semester	Kr	1 450,00	1 500,00	50,00	3,45%		Det vert gjeve 25 % syskenmoderasjon

Danseverkstad

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kontingent pr semester	Kr	590,00	620,00	30,00	5,08%		30 % søskenmod.

Festeavgift graver

Gebyr	Eining	Sats 2022	Sats 2023	Endring i kr	Endring i %	Trendpil	Merknad
Kommunestyret godkjenner i samsvar med tilråding frå fellesrådet at festeavgifta for graver er sett til kr 200,- pr år. Innkrevjing kr 1 000,- for 5 år. (vedteke 2019)							

Klimabudsjett

Om klimabudsjettet

Menneskeleg aktivitet bidreg til å endre temperaturen på jorda, ifølge FN sitt klimapanel. Bruk av fossile brennstoff og avskoging er dei største kjeldene til klimagassutslepp globalt. CO₂ konsentrasjonen i atmosfæren har auka med rundt 40 prosent sidan 1750.

Temperaturauken har mange følgjer. Smelting av brear og oppvarming av vatnet i havet medfører havnivåstigning. Varmare atmosfære førar til meir ekstremvær med både hetebølger, flaum og tørke. For oss i Norge gjev klimaendringa fyrst og fremst eit mildare klima med meir nedbør, styrtregn og fleire stormar, men me er ikkje skjerna for dei indirekte konsekvensane av det som skjer rundt oss.

Norge har forplikta seg til å bidra i kampen mot klimaendringane gjennom Parisavtalen. Avtalen har som overordna mål å halde den globale auken i jordas snittemperatur under 2, og helst ned mot 1,5 gradar celsius. Norges mål er å kutte klimagassutsleppa med minst 55% innan 2030, samanlikna med 1990. Norge har også lovfesta bidraget til Parisavtalen gjennom klimalova.

I behandlinga av planstrategi for 2020 – 2023 hadde kommunestyret fokus på at Luster må ta sin del av arbeidet for å følgje opp Norges forpliktingar til Parisavtalen. Ved oppstart av kommuneplanen blei «Klimaspart» peikt ut som eit av Luster sine 4 satsingsområde, og kommunestyret har gjennom handsaminga av planen vedteke overordna mål for klimaarbeidet i Luster kommune.

Føremålet med klimabudsjettet i økonomiplanen er å rapportere på arbeidet og konkretisere handlinga for å nå måla. Klimabudsjettet skal synleggjere kva kommunen gjør no, og kva me må jobbe meir med for å nytte handlingsrommet best muleg.

Overordna mål for miljø

Direkte utslepp halverast innan 2030, og betydeleg reduksjon i energibruk og forbruk av forureinande varer og tenester

- Landbruket har gode rammer og støtte frå kommunen for å klare å redusere klimagassutslepp i tråd med intensjonsavtalen med regjeringa
- Innbyggjar og næringsliv får gode høve for å velge utsleppsfrie transportløyningar og redusere transportbehovet
- Det er gode høve for å gjenbruke og resirkulere i Luster, og me klarar å nytte ressursane som finns i avfall
- Gjennomgåande bevisstheit og fokus på miljøvennleg livsstil i befolkninga
- Nedgang i utslepp frå sjøfart og vekst i utsleppsfri ferdsel på fjorden
- Energibruken i privathushaldningar vert redusert og energien nyttast berekraftig sett i eit globalt perspektiv

Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga

- Klimaomstilling er eit gjennomgripande tema i styringa av kommunen
- Klimagassutsleppa og energibruken frå kommunen sin verksemd vert redusert

Naturområda i Luster skal ivareta og styrka

- Ingen søppel i naturområder
- Naturmangfaldet i nærrområde skal styrkast

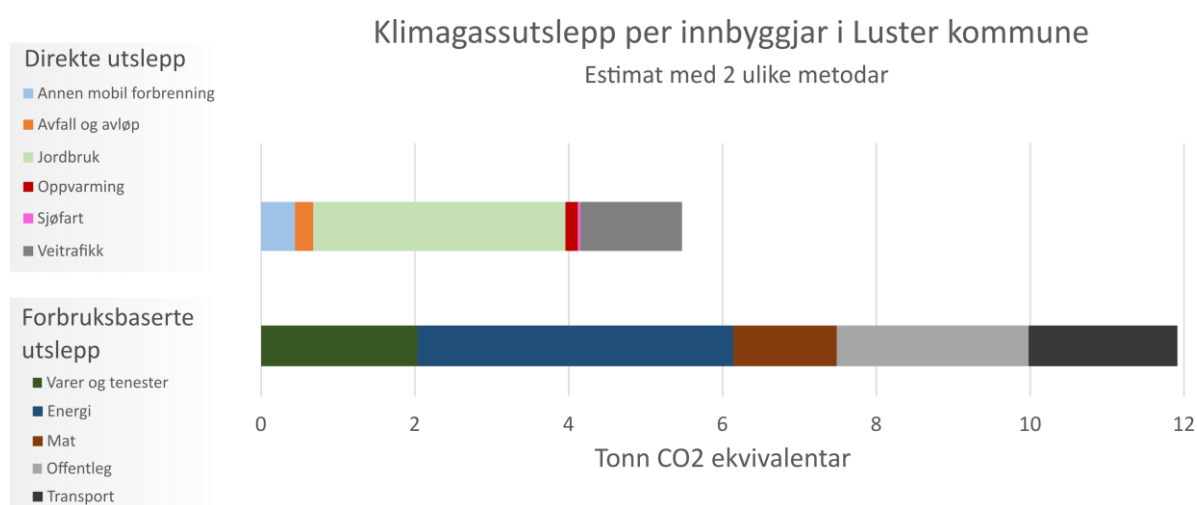
Klimastatistikk

Kor store utslepp står kommunen for?

Grafen under viser utsleppsestimat med to grunnleggande forskjellige utrekningsmetodar.

Direkte utslepp er henta frå miljødirektoratet. Dette er estimat av utslepp som oppstår innafør kommunen sin geografiske avgrensing. Td. vil utsleppa frå eit cruiseskip som skal til Skjolden berre bli rekna med så lenge det er innafør kommunegrensa. Metoden med geografisk avgrensing er brukt når ein reknar på dei nasjonale utsleppsforpliktingane til FN.

Forbruksbaserte eller indirekte utslepp oppstår i ein produktkjede uavhengig av geografisk lokasjon, knytt til den som nyttar eit produkt eller ei teneste. Dette gir eit anna bilede, fordi levemåten vår ofte førar til utslepp andre stader. Til dømes blir lustringane sine flyreiser til andre land rekna på Luster kommune med denne metoden.

Klimagassutslepp per innbyggjar i Luster kommune oppgitt i direkte utslepp og indirekte / forbruksbaserte utslepp. Direkte er utslepp som oppstår innafør kommunegrensa. Forbruksbaserte utslepp er dei som oppstår som følg av aktivitet som inbyggjarane i Luster kommune foretek seg, men som ikkje er geografisk avgrensa i kommunen.

For betre oversikt over direkte klimagassutslepp og utviklinga over tid, trykk på følgjande link: [Status for utslepp i Luster \(framsikt.net\)](#)

For betre innsikt i forbruksbaserte klimagassutslepp og samanlikning med andre kommunar, trykk på følgjande link: [Folkets Fotavtrykk](#)

Klimaarbeid i Luster kommune

Klimaleiing

Arbeid for å redusere klimagassutslepp er eit relativt nytt fokusområde for kommunane. Det er derfor viktig at ein får sett arbeidet i system med overordna mål og rutinar for rapportering og oppfølging. For å vurdere korleis Luster kommune ligg an har administrasjonen teke utgangspunkt i miljøorganisasjonen Zero sin sjekkliste for klimaleiing i kommunane. Ein oppsummering av hovudpunkta følgjer under, mens den komplette lista kan du finne på [grunnlagsdokument for klima \(link\)](#).

Sett klimamål: Ok

Luster kommune har hatt fokus på å innarbeide mål for klima i i kommuneplanen sin samfunnsdel, og det er sett igang eit arbeid i samarbeid med Sogndal kommune for å konkretisere strategiane for klimaarbeidet. Det er meir å gå på når det kjem til å drøfte klimaaspektet i enkeltsaker til politisk handsaming, og å teste ut nye og innovative verkemidlar.

Lag klimabudsjett: Ok

Det har blitt laga klimabudsjett i økonomiplanen dei siste åra, og prosessen har blitt betre med meir involvering av dei ulike ansvarsområda. Me kan jobbe betre for at dei ulike eningane skal forstå og nytte sitt handlingsrom. Zero foreslår å lage ein belønningsordning som stimulerer til klimatiltak innan ulike einingar.

Investér i klimaløysningar: Ok

Luster kommune har flytta ein del kapital til meir berekraftige fond. Ved alle nye innskot vert det vurdert om ein skal sette dei i grønnare fondsplasseringar. Luster kommune yt ekstra økonomisk medverknad til næringsprosjekt som har positiv klimaeffekt jf. grunnlag for handsaming av nærings saker 2022. Me har mykje å gå på når det kjem til å vurdere risiko i investeringar og me har ikkje eit eget spydspissprosjekt på klima for kommunen, noko Zero anbefala.

Lag grøn innkjøpsstrategi: Ikkje godt nok

Innkjøp er eit av dei sterkaste verktøya kommunar har for å redusere klimagassutslepp og stimulere til omstilling i lokalsamfunnet. Luster kommune har ikkje vedteke ein innkjøpsstrategi endå, så her er det mykje å hente.

Kommuniser klimaløysningar: Bra

Det er sett fokus på klima i politiske møter, og innspel frå politisk hald blir teke med i arbeidet for å bli betre på klima og miljø. Temaet har blitt løfta fram gjennom planarbeid, og har fått mykje plass på dialogmøte med næringslivet i kommunen. Bruk av næringsfondet har også bidrege til å kommunisere og stimulere til tiltak rundt i kommunen. Det er potensielt litt å gå på når det kjem til rettleiing for innbyggjarar og landbruk.

Bygg nettverk: OK minus

God dialog med næringsliv og samarbeid med Sogndal om planarbeid. Deltaking i Vestland fylkeskommune sitt klimanettverk. Kunne vert betre samarbeid med høgskulen, og me har ikkje samarbeidsprosjekt på større klimatiltak.

Klimaarbeid i einingane

Samfunn og næring

Det er gjort ein del på tilskotsordningar for landbruk og næring. Jf. grunnlagsdokument for handsaming av nærings saker er det sagt at det skal opprettast prosjekt for å få ned klimaavtrykket i landbruket med fokus på:

- Klimavennleg bruk av husdyrgjødsel
- Satsing på frukt, bær og grønt
- Klimarådgiving og forvaltning

Status er at det ikkje har vert organisert og jobba med som prosjekt, men dei tiltaka som er knytt til stønadsordningar er nytta. Satsing på frukt, bær og grønt har ikkje vorte jobba særleg med.

Aktuelle tilskotsordningar på næring og landbruk	Merknad
Tilskot, drenering jordbruksjord	Tilskot til drenering for å auka areal med god dreneringstilstand, reduserte direkteutslepp, lågare utslepp av lystgass
Tilskot, nedfelling eller nedlegging av husdyrgjødsel	Auka bruk av miljøvenlege samarbeidsmetoder for å redusere utslepp av lystgass og auke gjødslingseffekt,
Tilskot, spreining av husdyrgjødsel med tilførselsslange	Gjeld i kombinasjon med nedfelling\nedlegging. Effekten er redusert jordpakking
Tilskot klimarådgjeving	Opplæring om klimavennlege driftsmetodar for å stimulere til kunnskapsbygging, rådgjeving om klimaavtrykk og klimatilpassing på garden
Tilskot tettare planting (klimaplanting)	Tettare planting for å auke karbonbinding, auka skogbruksproduksjon og meir biomasse
Oppfylgjande skogkulturaktivitet	Auka karbonbinding for å auke kvalitet skogbruksproduksjon, auka biomasse, utnytte produksjonsavna betre
Tilskot solceller næringsliv og landbruk	Næring og Landbruk er utan Enova støtte og tilskot frå innovasjon Norge kan vere vanskeleg å få. Luster kommune gjer investeringstilskot på inntil 20% av investeringskostnaden via direkteløyving næringsfond. Maks tilskot er kr 50 000. Hensikta med tilskotet er å oppmuntra fleire i næring og landbruk til å installert solceller og dermed redusera klimaavtrykket i kommunen
Destinasjonsladarar	Tilskot til reiselivsbedrifter og opplevelsessenter på kr 5000 per ladepunkt. Finansiering via direkteløyving næringsfond. Tilskotet vert gjeve til bedrifter som ikkje har fått utteljing på fylkeskommunale eller statlege støtteordninga.

Landbruksavdelinga vil også trekke fram følgjande utfordringar:

- Klimautfordringar; meir ekstemver, endring i vekstsesongane og nye plante- og dyresjukdommar påverkar landbruksproduksjonane i Vestland og i Luster. Mei info om klimarisiko i Luster kan du finne på [Kommunalbanken sin oversikt](#)
- Tap av næringsstoff som fører til ureining. Tiltak: unngå avrenning ved å nytte husdyrgjødsel på rett måte til rett tid, ta vare på kantvegetasjon, lagre rundballar, sørge for tette siloar og gjødsellager
- Plast på avvege. Tiltak: Gode returordningar, plast må erstattast av meir miljøvenlege løysingar på sikt.

På planavdelinga har det blitt lagt ein del arbeid i:

- Kommuneplanen sin samfunnsdel - definere eige satsingsområde med mål og strategiar
- BAKT - felles plan for Bustad, arbeid, klima og transport med Sogndal kommune.
- Klimabudsjett - årleg rapportering og konkretisering av klimaarbeidet i kommunen

Planavdelinga deltek i klimanettverket til vestland fylkeskommune. Det er lagt opp til fokus på klima og berekraft ved revisjon av kommuneplanen sin arealdel.

Eigedom byter ut kjøretøy til elektrisk drift (nasjonale føringar). Det har vert lagt innsats i å ombruke bygg istaden for å bygge nytt. Det blir arbeida med å byte ut veglys med LED og betre lys og temperaturstyring på kommunale bygg.

Helse, sosial og omsorg

Det vert jobba med å skifte ut den kommunale bilparken med el-bilar.

Elsykkeprosjektet på ATS med stønad frå klimasatsordninga hadde varighet i 3 år. Det er ynskje om å vidareføre og vidareutvikle prosjektet med justerte leigeprisar og innkjøp av el moped og elsykkel som kan vere meir praktisk ved pendling mellom tettstadene. Tiltaket er betre greia ut i tiltakslista under.

Andre ynskja tiltak som vert trukket fram fordi det kan ha positive verknader for klima og miljø:

- Avvente innkjøp av elbilar til 2024 for å sikre at ein får den naudsynte funksjonen
- Container for innsamling av bomullstøy på Røneidsgrandane - kan bidra til å auke ATS sin produksjon av tørkefille frå brukte kle
- Innkjøp av sengetøy og handdukar for utleige til mindre lokale overnattingsverksemdar - Idag er alternativet å vaske sjølve eller å sende tøy til vask i Florø eller Sandane. Tiltaket kan bidra til redusert reiseverksemd og muleg redusert materialbruk dersom utleigebedriftar slepp å kjøpe eige utstyr.

Klimatiltak med i økonomiplanen

Direkte utslipp

Reduksjonar synast i tonn CO2 ekvivalentar
Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Langsiktig økonomisk effekt	Utrekningsmåte	Sektor	Kjelde	Ikkje- kvantifisert effekt	Langsiktig reduksjon
Elbil ved utskifting av kommunal bilpark	500	2 000	0	Vurdering	Veitrafikk	Personbiler	Medium	0,0
Sum	500	2 000	0					0,0

Ønska tiltak

Direkte utslipp

Reduksjonar synast i tonn CO2 ekvivalentar
Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Langsiktig økonomisk effekt	Utrekningsmåte	Sektor	Kjelde	Ikkje- kvantifisert effekt	Langsiktig reduksjon
Elferge Solvorn - Ornes	300	900	4 000	Vurdering	Sjøfart	*Estimat sjøfart	Høy	0,0
Ladeanlegg til ferga Solvorn - Ornes	0	2 000	2 000	Vurdering	Sjøfart	Annet	Høy	0,0
Pendlerbuss Sogndal - Gaupne	300	1 200	0	Vurdering	Veitrafikk	Personbiler	Høy	0,0
Sum	600	4 100	6 000					0,0

Ikke-kvantifiserbare utslippsreduksjoner

Reduksjonar synast i tonn CO2 ekvivalentar
Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Langsiktig økonomisk effekt	Utrekningsmåte	Sektor	Kjelde	Ikkje- kvantifisert effekt	Langsiktig reduksjon
Tilskot til ladestasjon ved Yx på Hafslo	350	1 400	0	Vurdering	Veitrafikk	Passasjer	Medium	0,0
Vidareutvikling av utleigeordning for batteridrevne framkomstmiddla på ATS	200	800	0	Vurdering	Veitrafikk	Personbiler	Lav	0,0
Sum	550	2 200	0					0,0

Indirekte utslipp

Reduksjonar synast i tonn CO2 ekvivalentar

Beløp i 1000 kr

Klimatiltak	Kostnad 2023	Totalkostnad 2023-2026	Langsiktig økonomisk effekt	Utrekningsmåte	Sektor	Kjelde	Ikkje- kvantifisert effekt	Langsiktig reduksjon
Gjenbruksordning for materiala på SIMAS	500	1 100	0	Vurdering	Annet	Annet	Medium	0,0
Betre temperatur og lysregulering i kommunale bygg	0	0	0	Vurdering	Energiforsyning	Annet	Medium	0,0
Utgreiing av fjordvarme og eventuelt grunnvarme i Gaupne	150	150	0	Vurdering	Energiforsyning	Annet	Medium	0,0
Utgreiing varmeløysning i ny barnehage i Hafslø	100	100	0	Vurdering	Energiforsyning	Annet	Medium	0,0
Sum	750	1 350	0					0,0

Utvikling i befolkning

Befolkningsutvikling per årsak

	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Folketal ved inngangen av kvartalet	5 151	5 223	5 195	5 174	5 189	5 246
Fødde	71	47	52	55	53	40
Døde	48	52	58	49	42	33
Fødselsoverskot	23	-5	-6	6	11	7
Innvandring	69	20	33	25	33	30
Utvandring	13	18	14	13	23	22
Innflytting, innanlands	129	147	116	146	199	138
Utflytting, innanlands	137	175	151	149	164	118
Netto innvandring og flytting	48	-26	-16	9	45	28
Folkevekst	72	-28	-21	15	57	35
Folketalet ved utgangen av kvartalet	5 223	5 195	5 174	5 189	5 246	5 281

Demografi

Befolkningsprognose

	2022	2023	2024	2025	2026
0 - åringer	58	51	51	51	51
Barnehage (1-5 år)	315	325	305	301	294
Grunnskole (6-15 år)	625	622	635	624	628
Videregående (16-19 år)	278	267	260	261	253
Voksne (20-66 år)	2 943	2 923	2 932	2 919	2 896
Eldre (67-79 år)	696	731	735	748	769
Eldre (80-89 år)	256	271	275	284	293
Eldre (90 år og eldre)	75	66	65	63	61
Total	5 246	5 256	5 258	5 251	5 245

Prognose type : Middels nasjonal vekst, Prognose periode : 4

Investeringar i økonomiplanen

Investeringstabell for kommunen samla

Tidlegare vedteke

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2023-26
	2023	2024	2025	2026	
Investering og felleskostnader					
"Nye" Hafslo barnehage	5 000	40 000	20 000	0	65 000
Bakkingavegen, fortau	5 000	1 000	1 000	0	7 000
Bru Drægni	0	0	1 000	0	1 000
Bustadfelt Bolstadmoen	100	1 400	0	0	1 500
Bustadfelt Lundshaugen	200	2 000	0	0	2 200
Bustadfelt Marifjøra	500	3 000	5 000	0	8 500
Bustadfelt Treningsfeltet	4 500	0	0	0	4 500
Friskhus, evt Kultursal	1 000	0	0	1 000	2 000
Gjerde sentrum	3 000	3 000	0	0	6 000
Hafslo omsorgssenter (bygg)	1 000	2 000	2 000	0	5 000
Infrastruktur Ornes	500	0	0	0	500
Jostedal samfunnshus	1 500	0	0	5 000	6 500
Klatrepark Gaupne	250	0	0	0	250
Kommunal veg Heggmyrane	1 000	0	0	0	1 000
Molo Gaupnegrandane	2 000	0	0	0	2 000
Nytt helsesenter	500	5 000	50 000	85 000	140 500
Næringsbygg Gaupnegrandane	27 000	0	0	0	27 000
Næringsområde Hafslo	100	500	2 000	0	2 600
Næringsområdet	100	0	0	0	100
Gaupnegrandane					
Opprusting Gaupne sentrum	4 000	2 000	0	0	6 000
Rassikring Luster omsorgssenter	0	1 000	0	0	1 000
Sentrumsopprustning Dale	0	0	1 000	2 000	3 000
Sentrumstiltak Hafslo	2 000	3 000	0	0	5 000
Sentrumstiltak Solvorn	2 500	0	0	0	2 500
Toalett bade plass Markstein	0	1 250	0	0	1 250
Ungdomsbase Hafslo	200	0	0	1 000	1 200
Veg Harastølen	800	5 000	0	0	5 800
Sum Investering og felleskostnader	62 750	70 150	82 000	94 000	308 900
Sum	62 750	70 150	82 000	94 000	308 900

Løpande

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum 2023-26
	2023	2024	2025	2026	
Politikk og administrasjon					
Eigenkapitalinnskot KLP	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Sum Politikk og administrasjon	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000
Investering og felleskostnader					
Anlegg idrett/friluftsliv	0	1 000	1 000	1 000	3 000
Anleggsutvikling til fordeling	3 000	3 000	4 000	4 000	14 000
Avløpstiltak	6 744	4 000	4 000	4 000	18 744
Bilar og maskiner	1 500	1 500	4 000	1 500	8 500
Bustadfelt infrastruktur	0	3 000	3 000	3 000	9 000

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

Investeringsprosjekter	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
Felles inventar/utstyr til fordeling	1 000	500	500	500	2 500
Fellesløyving bygg til fordeling	3 500	3 500	3 500	3 500	14 000
Lustrabadet	500	500	500	500	2 000
Oppmåling	0	400	0	0	400
Tele og datakommunikasjon	3 000	3 000	3 000	3 000	12 000
Tilskot kyrkjeleg fellesråd	1 000	1 000	1 000	1 000	4 000
Trafikktryggingstiltak	750	750	750	750	3 000
Turstiar	3 000	2 000	0	0	5 000
Utleigebustader generelt	5 000	5 000	0	0	10 000
Vassforsyning, generelt	11 068	5 000	5 000	5 000	26 068
Veg og gatelys	2 000	1 500	1 500	1 500	6 500
Sum Investering og felleskostnader	42 062	35 650	31 750	29 250	138 712
Sum	44 062	37 650	33 750	31 250	146 712

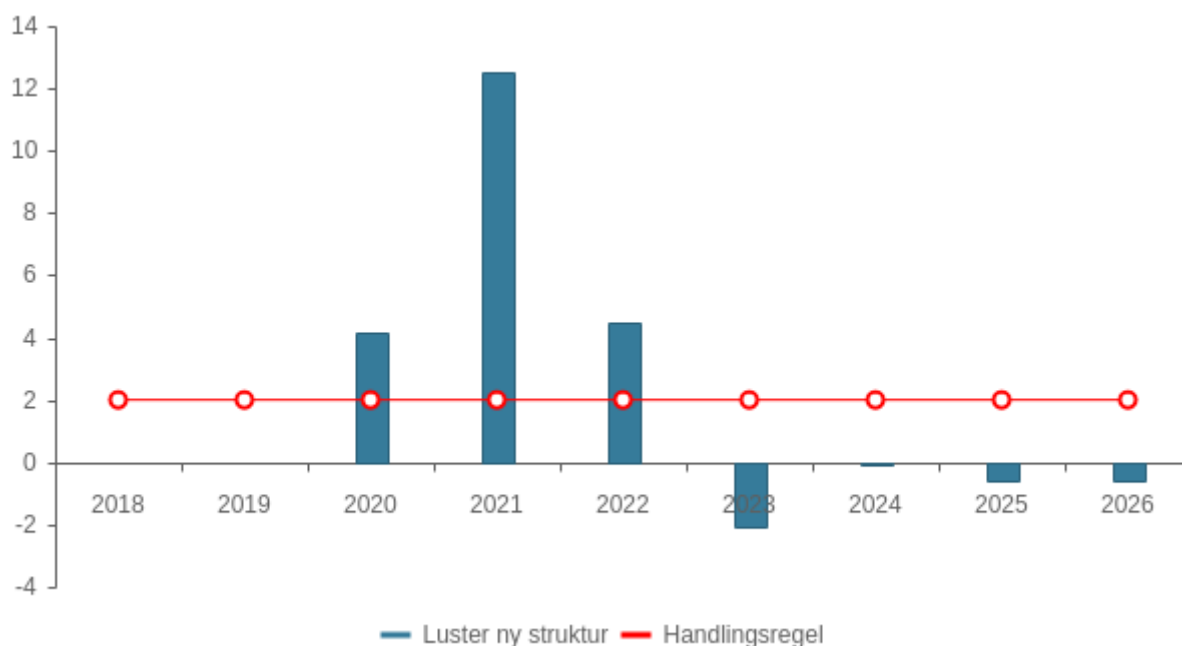
Ny investering

Beløp i 1000

Investeringsprosjekter Investering og felleskostnader	Økonomiplan				Sum
	2023	2024	2025	2026	2023-26
ATS	500	10 000	10 000	0	20 500
Brannførebygging Ornes	250	2 000	2 000	0	4 250
Bru Dalsdalen	500	0	0	0	500
Bru Mjølver	0	0	0	1 000	1 000
Engjadalsvegen, fortau	1 500	0	0	0	1 500
Fleirbrukshall Hafslo	0	0	1 000	2 000	3 000
Indre Hafslo barnehage	5 000	2 500	0	0	7 500
Indre Hafslo skule	0	0	2 500	0	2 500
Næringsbygg Gaupnegrandane LMI	20 000	10 000	0	0	30 000
Næringsområde Røneidsgrandane	100	0	0	0	100
Sum Investering og felleskostnader	27 850	24 500	15 500	3 000	70 850
Sum	27 850	24 500	15 500	3 000	70 850

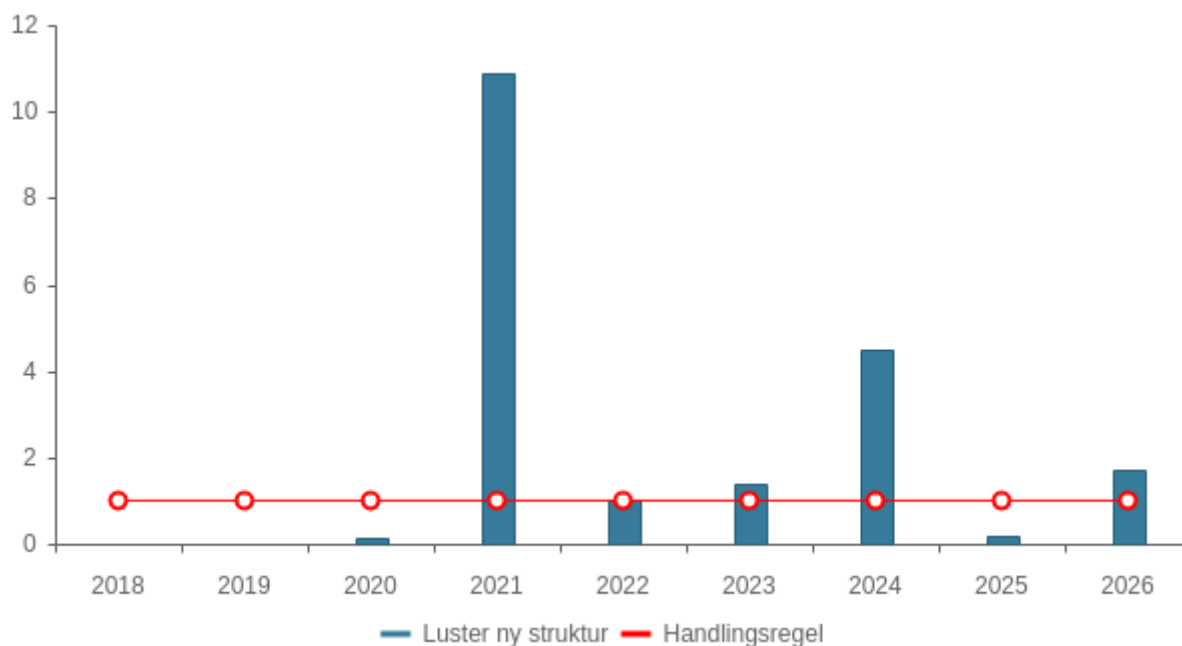
Økonomisk utvikling i planperioden

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter

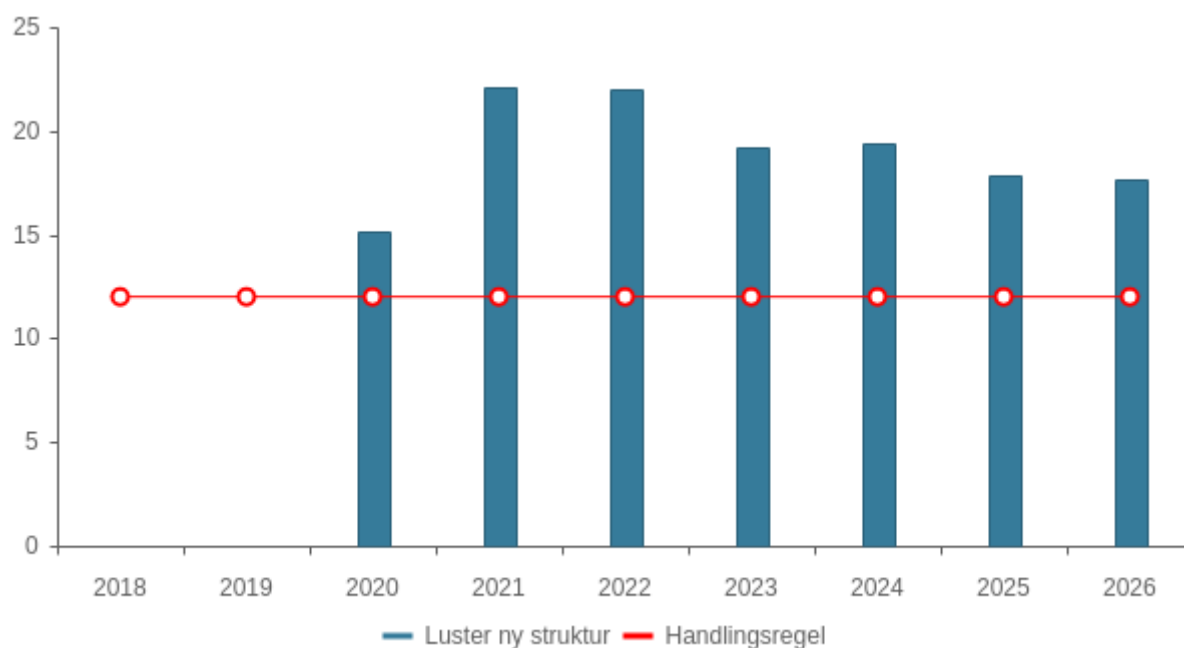
Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Luster ny struktur	0,0 %	0,0 %	4,2 %	12,5 %	4,5 %	-2,1 %	-0,1 %	-0,6 %	-0,6 %
Handlingsregel	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %	2,0 %

Korrigert netto driftsresultat i % av brutto driftsinntekter

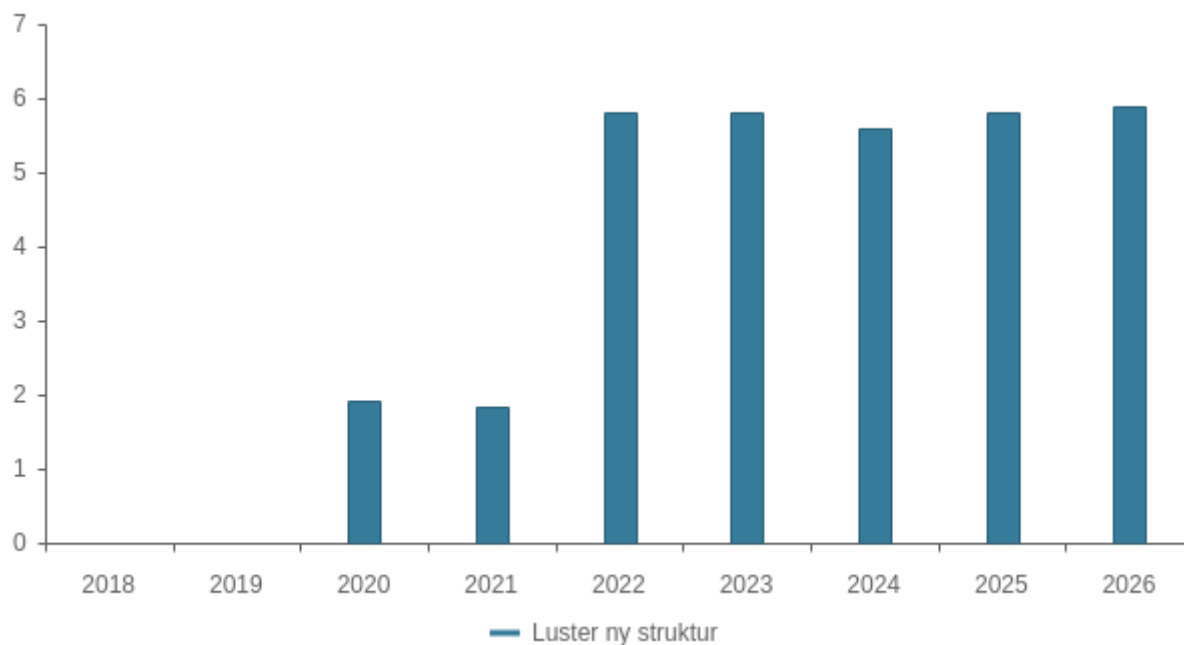
Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Luster ny struktur	0,0 %	0,0 %	0,1 %	10,9 %	1,0 %	1,4 %	4,5 %	0,2 %	1,7 %
Handlingsregel	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %	1,0 %

Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Luster ny struktur	0,0 %	0,0 %	15,2 %	22,1 %	22,0 %	19,2 %	19,4 %	17,9 %	17,7 %
Handlingsregel	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %	12,0 %

Netto finans og avdrag i % av brutto driftsinntekter

Tabell	KOSTRA 2018	KOSTRA 2019	KOSTRA 2020	KOSTRA 2021	Budsjett 2022	Økplan 2023	Økplan 2024	Økplan 2025	Økplan 2026
Luster ny struktur	0,0 %	0,0 %	1,9 %	1,8 %	5,8 %	5,8 %	5,6 %	5,8 %	5,9 %

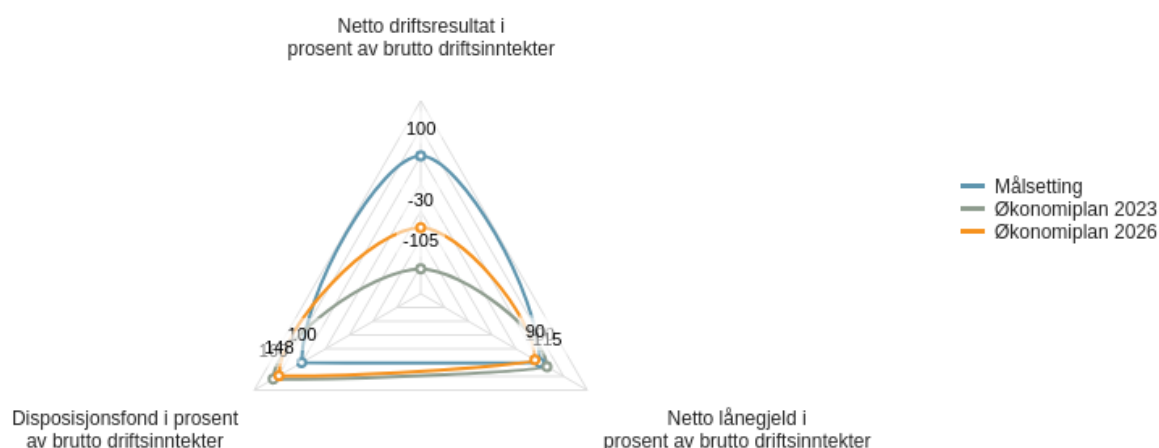
Vurdering av den økonomiske utviklinga

Beløp i 1000

	Budsjett 2022	Økonomiplan			
		2023	2024	2025	2026
Sum inntekter	-576 090	-656 303	-662 146	-659 886	-659 890
Sum utgifter	596 533	669 124	662 264	661 968	661 665
Brutto resultat	20 443	12 821	118	2 082	1 775
Netto finansutgifter og inntekter	23 850	37 800	37 400	38 500	39 200
Motpost avskrivinger	-34 664	-36 705	-36 705	-36 705	-36 705
Netto resultat	9 629	13 916	813	3 877	4 270
Sum disponeringar eller dekning av netto driftsresultat	-9 629	-13 916	-813	-3 877	-4 270
Årsresultat	0	0	0	0	0
Netto resultat i prosent av sum inntekter	-1,7 %	-2,1 %	-0,1 %	-0,6 %	-0,6 %

Kommunaløkonomisk bærekraft (KØB)

Grafen viser avviket mellom vedtekne mål for dei tre viktigaste finansielle indikatorene som skal bidra til kommunaløkonomisk berekraft (KØB). Verdiane i trekanten er relative, og målet er rekna om til 100 for alle dei tre indikatorene. Verdi under 100 indikerer behov for ytterlegare tilpassing for å nå målsettinga.

Verkelege verdiar

Indikatornavn	Målsetting	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2026
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	2,0 %	-2,1 %	-0,6 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	75,0 %	63,8 %	82,4 %
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	12,0 %	19,2 %	17,7 %

Relative verdiar

Indikatornavn	Målsetting	Økonomiplan 2023	Økonomiplan 2026
Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter	100,0 %	-105,0 %	-30,0 %
Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsinntekter	100,0 %	115,0 %	90,0 %
Disposisjonsfond i prosent av brutto driftsinntekter	100,0 %	160,0 %	148,0 %

Kommunen sine tenesteområde

Politikk og administrasjon

Skildring av verksemda i dag

Med ny oppbygging av Budsjett og økonomiplan i Framsikt er politikk og administrasjon knyta saman i eit ansvarsområde. I Underkapittel her finn ein nærare omtale av einingane; politisk og kommunikasjon/driftsstøtte. (administrasjon.)

Ansvarsområde har svak auke i ressursramme knyta til kostnader i valår og "kommunikasjonsstrategien." Omlegging gjer at ressursramme tidlegare år ikkje er direkte samanliknbar.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	25 469	22 440	20 032	19 728	20 032	19 729
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 250	11 524	10 979	10 079	9 879	9 879
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	13 714	13 642	2 550	2 870	2 870	2 870
Overføringsutgifter	2 512	1 566	1 061	1 061	1 061	1 061
Finansutgifter	1 655	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	55 600	49 172	34 621	33 737	33 841	33 538
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-998	-1 105	-798	-798	-798	-798
Refusjoner	-5 485	-2 564	-300	-300	-300	-300
Overføringsinntekter	1	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 210	-110	-800	-50	-50	-50
Sum Driftsinntekter	-9 693	-3 779	-1 898	-1 148	-1 148	-1 148
Sum	45 907	45 393	32 723	32 589	32 693	32 390

Måltabell

Hovudmål

Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik

Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga

Sterkt demokrati

Delmål

Luster kommune skal vere ein inkluderande og attraktiv arbeidsgjevar

Den politiske representasjonen skal spegle Lustrasamfunnet

God involvering av frivillige organisasjonar og råd

Administrasjon

Skildring av verksemda i dag

Stabseininga kommunikasjon og driftsstøtte der Politisk sekretariat, Kommunikasjon, Arkiv, Økonomi og Personal inngår.

Tenestene i stabseininga kommunikasjon og driftsstøtte utgjer ein stor del av tenesteområde i administrasjonen og dekkjer utgifter knytt til den politiske og administrative styringa av kommunen. I stabseininga inngår arbeid med utviklingsoppgåver for einingane og folkevalde organ som til dømes kommunestyret, formannskapet, plan- og forvaltningsutvalet, råda og kontrollutvalet inkludert utgifter til revisjon. Store fellespostar som forsikringar, (pensjon), frikjøp hovudtillitsvalde og felles ikt-utgifter ligg også her.

I OU prosessen har ein landa på at det er fagansvarlege for arkiv, politisk sekretariat, økonomi, Kommunikasjon og lønn/personal. Margunn Hillestad har overteke som stableiar og held fram som fagansvarleg lønn/personal.

Oppgåver og utfordringar

Administrasjonen har ansvar for sakshandsaming mot folkevalde organ. Det er også her ein har ansvar for å følgja opp råda-, formannskapets- og kommunestyret sine vedtak. Kommunens informasjons- og kommunikasjonsarbeid er eit stort og viktig område. Med knappe ressursar er det utfordrande å vere offensive inn mot prioritering av saker og prosessar.

Digitalisering er eit område som skal ha stor merksemd. Digitaliseringsfokus blir jobba med heile tida, og i 2022 har ein intensivt arbeidet med å få på plass personalmeldingar, elektroniske timelister, utvida bruk av elektroniske reiserekningar mm. Digitalisering har vore ein del av OU-prosessen med mål om å effektivisere arbeidsprosessar og betre kvaliteten for innbyggjarane.

Kommunen er gjennom statlege føringar pålagt å utvikle digitale innbyggjartenester, og innbyggjarane skal sikrast eit tilfredsstillande personvern. Digitaliseringsarbeidet skal sikre at våre overordna mål ligg til grunn for utviklinga, samt at vår innsats på desse områda har eit godt nok framtidsperspektiv som både individuelt og samla trekk i den retninga vi ønskjer.

Det er eit mål at investeringar som vert gjort på digitaliseringsområdet skal medføre reduserte driftskostnader på sikt, slik at desse i størst mogleg grad blir finansiar seg sjølve. På same tid er det viktig å vere merksam på at it er ein integrert del av tenesteproduksjonen, og at ingen tenester eller medarbeidarar i Luster kommune kan løyse oppgåvene sine utan nødvendig it-utstyr eller programvare. For å sikre tilfredsstillande funksjonalitet og måten systema samhandlar med kvarandre på, vert det eit krav om kontinuerleg vidareutvikling og i visse tilfelle utskifting av system.

Digitalisering handlar også om arbeidsprosessar og nye måtar å jobbe og levere tenester på. Luster kommune held på med å digitalisere søknadsskjema som verktøy i utforminga av nye tenester. Effektivisering ved hjelp av teknologi er utfordrande og ressurskrevjande for dei tenestene det gjeld.

Fasttelefoniløysing er utfasa, og fornying og innføring av mobiltelefoner er på det næraste fullført. Dette skal hjelpe oss i å kople fleire digitale løysingar saman. I 2023 skal ein få på plass ny telefonsentralløysing

Kommunikasjon og driftsstøtte som handterer dei administrative fellestjenestene følgjer opp overordna mål- og strategiar og satsingsområder i heile kommunen, og bidreg inn mot andre tenesteområde. Leiarstøtte og samarbeid med og vernetenesta står også sentralt for denne stabseininga.

Kommunikasjon og IKT

Medlemskap i SySIKT har gitt god kontroll på drifta av IKT. For å halde den raude tråden og følgje opp kommunen sine oppgåver er det oppretta ei ny avdeling som heiter Kommunikasjon. Avdelinga erstattar deler av det gamle Servicetorget og vil arbeide med den eksterne og interne kommunikasjonen, digitaliseringa og den lokale IKT-delen.

Det er stort fokus på det viktige med sikkerheit og personvern. Ny sikkerheitsansvarleg vil i 2023 kartleggje og få oversikt over tiltak som Luster bør gjennomføre. Me har behov for å auke den lokale kunnskapen for å møte framtidens utfordringar, difor vil det verte prioritert kurs og opplæring om desse tema.

I 2023 skal me få utarbeida ein digitaliseringsstrategi og ei profilhandbok for Luster kommune. Desse dokumenta vil gi føringar for korleis kommunikasjonsavdelinga skal jobbe og kva ein skal prioritere.

I samarbeidet med SySIKT er me med på det som skjer der, både av utskifting av program og oppgraderingar. I 2022 er me komne i gang med innfasing av Teams, andelen av digitale møter aukar, sjølv om Korona er mindre rådande. Der er/vert innført nytt legeprogram og fleire på vent. I 2023 ligg det an til nytt/fornya kvalitetssystem – og gjennom det betre grunnlag for å følgje opp internkontroll. Nye krav kjem stadig til kommunane, frå 1. februar 2023 skal alle kommunar ha ei tilgjengelegheitserklæring for å sikre at heimeside og kommunikasjon er tilgjengeleg for alle. Digitaliseringa sparar ressursar men samtidig føl det mykje krav som me må følgje opp.

I 2023 skal me få utarbeida ein digitaliseringsstrategi og ei profilhandbok for Luster kommune. Desse dokumenta vil gi føringar for korleis kommunikasjonsavdelinga skal jobbe og kva ein skal prioritere.

Arkiv.

For 2023 planlegg arkivet å ferdigstilla dei digitaliserings- og effektiviseringstiltaka som er starta i 2022. Me skal vidare førebu rydding og deponering av historisk papirarkiv til Kommunearkivordninga i Vestland. Nytt arkivdepot på Leikanger er planlagt ferdig i 2024, og Kommunearkivordninga kan starta ta i mot papirarkiv frå kommunen då.

Arbeidspraksis for ungdom.

Det er eit mål å gje tilbod også i år om sommararbeidsplassar (arbeidspraksis) for skuleelevar mellom 16 og 17 år innafor områda teknisk drift, helse og omsorg, barnehage og sentralkjøken etter behov. Det vert og prøvd ut eit opplegg der ungdom også utanom sommarferien får tilbod om arbeidspraksis.

Stor lærlingeaktivitet skal vidareførast, jf avtale.

Økonomi:

Endring i bemanning og organisering av stabsavdelinga er gjennomført. Liv Janne Steig har overteke som økonomisjef.

Forvaltning av lokal eigedomsskatt er ute.

Større omlegging av Framsikt, jf anna omtale. Samarbeid med SYS-kommunane om vidare utvikling av Framsikt. Fullføre og vidareutvikle omlegging til ansvarsmodell.

Innkjøp.

Innkjøpssamarbeid med fagleg assistanse frå Kinn kommune er oppe og går på ein god måte. Har sertifisert eigen medarbeidar og det er ein medarbeidar til som skal gjennomføre det i 2023.

Endringar i finansforvaltning

Fri tilgjengeleg kapital vert vurdert til 150 mill. Kapital plassert i aksjefond vert etter nærare fagleg vurdering replasert med fokus på «grøn og fornybar» investering.

Finansreglement er fornya /k-vedtak; om lag noverande plasseringsstrategi / %-nivå på fondsplassering og forenkling med det me treng ha med i reglementet. Innbetaling av lån/reduksjon av lånegjeld vert ikkje gjennomført, men auka avdragsprofil vert vurdert i budsjettarbeidet. Strategien med å liggje i spotmarknaden, på ev ikkje nytta konsesjonskraft i kommunale avtalar, med straum vert vidareført. Stor/dominerande del flytande rente vert vidareført.

Delegeringsreglement

Gjennomgang og ajourføring av administrativt delegeringsreglement må prioriterast i 2023, jf OU med revidert modell frå 01.01.23.

Bemanning, rekruttering og kompetanseutvikling

Bemanning framstår som meir og meir krevjande. Det er faktisk grunn til uro og kommunen må i 2023 gå tyngre inn i desse utfordringane og drøfte strategiar og tiltak. Turnover er relativ stor og vesentleg grunna i overgang til pensjon. På fleire område manglar det hender og me kan og i enkelte høve stå utan ynskt kompetanse. Vikarsituasjonen er tidvis kritisk.

Utviklingsarbeid for analyse og handlingsplan inkl å sjå på ev forbetra tiltak/vilkår for kompetanseutvikling av eigne tilsette.

Arbeid m/rekrutterings og kompetanseutviklings-plan.

Arbeide aktivt for å få kvalifisert helsepersonell/omsorgspersonell.

Delta i det regionale arbeidet for rekruttering til regionen.

Det er avsett fondsmidlar for å følgja opp området; regionale tiltak, rekrutteringstiltak, studiestøtte m.fl.....

Oppfølging av kommunale vedtak

Stabseininga skal gje ut to nummer av Lustranytt og vidareutvikle informasjonstenesta i digitale kanalar.

I ØP-perioden er dette sentralt:

Ein held fram med heilskapleg omstillingsarbeid i stabseininga kommunikasjon og driftsstøtte der kompetansedeling og arbeid på tvers av faggrensene blir vidareført. Vidare vil ein forsøke å legge til rette for gjennomgang av arbeidsprosessar med tanke på digital utvikling:

- For at digitalt førsteval skulle bli mogleg for alle innbyggjarar så har kommunen prioritert breibandsutbygging og slik fått god fiberdekning i nær sagt heile kommunen

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

- I økonomiplanperioden 2023-2026 vil ein legge enda betre til rette for god styring av kommunen si verksemd, herunder internkontroll og kvalitetsarbeid
- Å vidareutvikle det digitale styringssystemet Framsikt blir ein viktig faktor med omsyn til å etablere gode rutinar for arbeidet med analyse, økonomiplan og budsjett samt rapportering.
- Driftssamarbeid med SySIKT og delta i DigiVestland for drift og utvikling av IKT-området.
- Digitalisering av personalarkiv.
- Fullføre arbeidet med retningslinene for personvern og GDPR
- Arbeide med å betre internkontrollen og retningsliner for dette
- Innføring av nytt kvalitetssystem

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	18 341	15 629	16 885	16 885	16 885	16 885
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	11 186	10 154	9 873	9 123	9 123	9 123
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	13 673	13 566	2 550	2 870	2 870	2 870
Overføringsutgifter	1 759	740	670	670	670	670
Finansutgifter	1 455	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	46 414	40 089	29 978	29 548	29 548	29 548
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-863	-901	-798	-798	-798	-798
Refusjoner	-4 932	-2 563	-300	-300	-300	-300
Overføringsinntekter	1	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-3 210	-110	-800	-50	-50	-50
Sum Driftsinntekter	-9 005	-3 574	-1 898	-1 148	-1 148	-1 148
Sum	37 409	36 515	28 080	28 400	28 400	28 400

Politikk

Skildring av verksemda i dag

Politisk styringsmodell vart etablert ved vedtak i k-sak 34/07. Vidare vart tal kommunestyre-representantar redusert frå 29 til 25 frå ny valperiode hausten 2011, jf. k-sak 55/10. Gjeldande modell vart stadfesta sist i vedtak i k.sak 49/21. (dette som diverse tilpassingar ny kommunelov.) Det vart då gjennomført eit arbeid som såg på politisk organisering og det er vedteke org.kart, små tilpassingar, og reviderte reglement for dei politiske organa. I 2021 vart det vedteke lokal forskrift for godtgjersler som regulerer vilkår for folkevalde. Det er der kopling til lønn stortingsrepresentant.

Den politiske organisering består av følgjande organ:

- Kommunestyret
- Formannskapet/Næringsutvalet - supplert med repr frå Frp, Krf og V i budsjett og økonomiplanarbeidet.
- Plan og forvaltningsutvalet
- Mellombelse utval
- Kontrollutvalet
- Råda.....

Tenestene vert fordelt på kostrafunksjon 100 Politisk styring.

Sentrale oppgåver:

- Gje dei folkevalde arbeidsforhold slik at alle i kommunen har høve til å delta i lokalpolitikken.
- Sikra gode avgjerdsprosessar og effektiv fordeling av oppgåver ved hjelp av delegering og klare retningslinjer.
- Leggje til rette for at politiske organ får frigjort tid til overordna oppgåver.
- Sjå til at Luster kommune i alle samanhengar opererer innafor gjeldande regelverk og nyttar fellesskapet sine midlar på ein effektiv og god måte.
- Arbeide godt med alle saker som måtte kome frå kommunen sine kontrollorgan.
- Styrke det interkommunale samarbeidet, både gjennom Sogn regionråd og på nordsida av fjorden.

Regionale tiltak:

- Drøfte og følgje opp satsingar i regionalplanen til Sogn Regionråd.
- Utvida regionalt politisk engasjement med etablering av Sognatinget, forum for formannskapa i Sogn regionråd.
- Vidare drøfting av samarbeid og avtalar.

Oppfølging av kommunale vedtak:

- Gjennomføre temaøkter for kommunestyret; KS-debatt hefte, KPA ...
- Arbeide vidare med heiltidskultur.

- Utvikling av Kommune TV og politisk møteportal i samband med nytt sak/arkivsystem; Acos websak
  -
  - *Kommunestyret vedtok i sitt budsjettvedtak å oppretta ein tilgjengepris for einskildpersonar, bedrifter, lag og organisasjonar som har gjort ein særleg innsats for å betre tilgangen for alle med universell utforming (UU) av bygg eller uteområde i lokalsamfunnet. Påskjønning er markering med diplom og blomst.*
- «Rådet
- for personar med funksjonsnedsetting» står for tildeling og markering av «Tilgjengepris».*

Særskilde driftstiltak:

- Handsame saker frå styret i Lustrabadet KF og gjennomføre årleg val til styret i føretaket. Formannskapet er valnemnd.
- Gjennomføring val av kommunestyre- og fylkestinget den 11. september.
- Valgjennomføring med 3 valkrinsar på valdagen.
- Konstituere nytt kommunestyre og velje styre, råd og utval, og opplæring av nye folkevalde.
- Gjennomføre medverknadsprosess på kommuneplanen sin arealdel og utarbeide grunnlagsdokument for høyring. Endeleg vedtak på arealdelen i 2024.
- Fullføre innføring av Framsikt-verktøyet og vidareutvikle bruken av Framsikt for folkevalde
- Følgje opp forvaltningsrevisjon for 2020-24 i samarbeid med kontrollutvalet
- Synleggjere politiske aktivitet for innbyggjarane ved å streame kommunestyre- og formannskapsmøta via kommune-tv

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	7 128	6 811	3 146	2 842	3 146	2 843
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 065	1 370	1 106	956	756	756
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	40	76	0	0	0	0
Overføringsutgifter	753	826	391	391	391	391
Finansutgifter	201	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	9 186	9 083	4 643	4 189	4 293	3 990
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-135	-204	0	0	0	0
Refusjoner	-554	-1	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-689	-205	0	0	0	0
Sum	8 498	8 878	4 643	4 189	4 293	3 990

Oppvekst og kultur

Skildring av verksemda i dag

I samband med organisasjonsutviklingstiltak Rådhuset/sentraladministrasjon og omlegging av Budsjett/Øp i Framsikt er tidlegare kommunalsjefsområde Oppvekst utvida. Vesentlege delar av kulturavdeling, barn- og ungetiltak, og folkehelsearbeidet er lagt til område. Kommunen sitt kontaktpunkt til Sogn Barnevern er og lagt hit. Nærare omtale av det utvida ansvarsområde; Oppvekst og Kultur finn ein i Underkapittel.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	152 619	143 478	165 710	164 415	164 415	164 415
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	17 098	19 571	16 986	16 586	16 586	16 586
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 886	11 925	24 047	24 047	24 047	24 047
Overføringsutgifter	14 161	11 662	14 342	13 942	13 942	13 942
Finansutgifter	2 132	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	196 896	186 636	221 086	218 991	218 991	218 991
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-12 489	-14 077	-13 285	-13 585	-13 585	-13 585
Refusjoner	-20 832	-2 778	-10 856	-10 856	-10 856	-10 856
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 363	-620	-3 186	-2 786	-2 786	-2 786
Sum Driftsinntekter	-34 684	-17 475	-27 326	-27 226	-27 226	-27 226
Sum	162 212	169 161	193 760	191 765	191 765	191 765

Fordeling på teneste (Tabell)

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Oppvekst	844	1 042	1 100	1 100	1 100	1 100
Barnehagane fellesutgifter	1 461	1 955	1 999	1 909	1 909	1 909
Gaupne barnehage	13 290	13 057	15 630	13 970	13 970	13 970
Hafslo barnehage	6 006	5 875	6 377	6 377	6 377	6 377
Luster oppvekstsenter, avd. barnehage	3 453	4 185	4 747	4 747	4 747	4 747
Gamlestova barnehage	8 156	7 991	8 256	8 256	8 256	8 256
Jostedal oppvekstsenter, avd. barnehage	2 333	2 418	2 266	2 266	2 266	2 266
Veitastrond oppvekstsenter avd. barnehage	1 913	1 975	2 361	2 361	2 361	2 361
Solvorn oppvekstsenter, avd. barnehage	1 828	2 114	2 439	2 439	2 439	2 439
Skjolden oppvekstsenter, avd. barnehage	1 702	1 920	2 319	2 319	2 319	2 319
Indre Hafslo oppvekstsenter, avd. barnehage	3 357	3 730	4 252	4 252	4 252	4 252
Ped.psyk.rådgj.teneste (ppr)	1 800	2 315	2 567	2 722	2 722	2 722
Skulane fellesutgifter	3 183	5 084	4 574	4 574	4 574	4 574
Luster ungdomsskule	18 191	17 537	18 289	18 289	18 289	18 289
Hafslo barne- og ungdomsskule	24 859	25 391	26 712	26 712	26 712	26 712
Gaupne skule	13 338	14 094	16 289	16 289	16 289	16 289
Luster oppvekstsenter, avd. skule	5 829	5 356	5 628	5 628	5 628	5 628
Indre Hafslo oppvekstsenter, avd. skule	6 055	6 336	7 119	7 119	7 119	7 119
Jostedal oppvekstsenter, avd. skule	3 740	3 302	3 389	3 389	3 389	3 389

Budsjett 2023 og Økonomiplan 2023-2026, Luster kommune

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Skjolden oppvekstsenter, avd. skule	4 571	4 588	5 332	5 332	5 332	5 332
Solvorn oppvekstsenter, avd. skule	2 904	3 016	3 170	3 170	3 170	3 170
Veitastrand oppvekstsenter avd. skule	2 149	2 451	2 673	2 673	2 673	2 673
Styrka tilbod barnehage	4 353	3 974	3 834	3 834	3 834	3 834
Vaksenopplæring	108	245	257	257	257	257
Sfo fellesutgifter	45	160	322	322	322	322
Sfo Hafslo	838	691	1 301	1 301	1 301	1 301
Sfo Gaupne	522	637	1 092	1 092	1 092	1 092
Luster oppvekstsenter, avd. sfo	378	195	299	299	299	299
Indre Hafslo oppvekstsenter, avd. sfo	467	518	638	638	638	638
Jostedal oppvekstsenter, avd. sfo	327	361	453	453	453	453
Skjolden oppvekstsenter, avd. sfo	274	256	170	170	170	170
Solvorn oppvekstsenter, avd. sfo	154	156	164	164	164	164
SFO Veitastrand	0	0	114	114	114	114
Gaupne barnehage bygg	379	280	0	0	0	0
Hafslo barnehage bygg	110	134	0	0	0	0
Luster oppvekstsenter, avd. barnehage bygg	65	67	0	0	0	0
Gamlestova barnehage bygg	245	211	0	0	0	0
Jostedal oppvekstsenter, avd. barnehage bygg	51	58	0	0	0	0
Veitastrand barnehage bygg	17	30	0	0	0	0
Solvorn oppvekstsenter, avd. barnehage bygg	41	23	0	0	0	0
Skjolden oppvekstsenter, avd. barnehage bygg	50	59	0	0	0	0
Indre Hafslo oppvekstsenter, avd. barnehage bygg	59	65	0	0	0	0
Luster ungdomsskule bygg	542	486	0	0	0	0
Hafslo barne- og ungdomsskule bygg	790	789	0	0	0	0
Gaupne skule bygg	271	260	0	0	0	0
Luster oppvekstsenter, avd. skule bygg	252	219	0	0	0	0
Indre Hafslo oppvekstsenter, avd. skule bygg	127	132	0	0	0	0
Jostedal oppvekstsenter, avd. skule bygg	157	177	0	0	0	0
Skjolden oppvekstsenter, avd. skule bygg	134	168	0	0	0	0
Solvorn oppvekstsenter, avd. skule bygg	72	98	0	0	0	0
Veitastrand skule bygg	140	117	0	0	0	0
Skuleskyss	2 057	2 059	2 193	2 193	2 193	2 193
Tilskot til kulturtiltak	316	475	625	475	475	475
Folkehelsearbeid	0	0	2 079	2 079	2 079	2 079
Barnevern kontorteneste	0	0	4 280	4 280	4 280	4 280
Barneverntiltak i familien	0	0	969	969	969	969
Barnev.tiltak utanfor heimen	0	0	6 300	6 300	6 300	6 300
Kulturminnevern	169	117	117	117	117	117
Folkebiblioteket	2 190	2 142	2 289	2 289	2 289	2 289
Skulebibliotek	326	414	525	525	525	525
Gaupne skulebibliotek	70	63	0	0	0	0
Museum	266	279	297	297	297	297
Kunst,kunstform.,kunstsamling	304	44	47	47	47	47
Anlegg idrett/friluftsliv	511	531	538	538	538	538
Sogn skisenter	925	952	1 000	1 000	1 000	1 000
Lustrahallen	211	360	389	389	389	389
Lustrabadet	2 300	2 300	2 350	2 200	2 200	2 200
Jostedal samfunnshus	394	423	461	461	461	461
Musikk- og kulturskule	2 499	3 044	3 186	3 186	3 186	3 186
Kulturkontor	38	950	1 113	1 113	1 113	1 113
Kulturvern	58	87	75	75	75	75
Bygdebok for Luster	-121	-107	10	-90	-90	-90
Prosjektretta kulturtiltak	206	221	227	227	227	227
Kultursamarbeid	-206	148	156	156	156	156
Frivilligsentralen	274	700	266	266	266	266
Ungdommens kommunestyre	73	189	209	209	209	209
Fjordstova	884	909	929	929	929	929
Grandmo lagshus	-44	-139	0	0	0	0
Tilskot kyrkjeleg fellesråd	6 555	6 700	6 997	6 997	6 997	6 997
Sum	162 212	169 161	193 760	191 765	191 765	191 765

Måltabell

Hovudmål	Delmål
Barn og unge har gode lokalsamfunn som fremjar sosial kompetanse, deltaking, meistring og tilhøyrse	Barn og unge får god rettleiing i å meistre livet
Gode tilbod av kultur, fritidsaktivitetar og læringsarenaer som motverkar utanforskap og fremjar psykisk helse	Barn og unge er fysisk aktive og har god helse
	Styrka identitetskjensle og samhøyr mellom innbyggjarane i kommunen
Samordna tenester for alle barn og unge som gjev trygge og gode oppvekstvilkår	Godt og inkluderande barnehage- og grunnskuletilbod med høg fagleg kvalitet
	Gode, samordna og førebyggjande tenester med fokus på tidleg innsats for barn og unge og foreldrerettleiing

Grunnskule

Skildring av verksemda i dag

Obligatorisk grunnskuleopplæring er basert på opplæringslova og læreplanverket Kunnskapsløftet, revidert og gjeldande frå august 2020. Det er ni grunnskular i Luster. Det er seks oppvekstsenter med barneskule 1.-7. trinn i krinsane Indre Hafslo, Jostedal, Luster, Skjolden, Solvorn og Veitastrond. Det er kombinert barne- og ungdomsskule på Hafslo, barneskule og ungdomsskule i Gaupne. Kvar skule og kvart oppvekstsenter er sjølvstendige tenesteeiningar. Ansvar og mynde er internt delegert til leiarane av tenesteeiningane.

Tenestene vert fordelte på følgjande kostrafunksjonar:

- 202 Grunnskule
- 213 Vaksenopplæring
- 215 Skulefritidsordning (SFO)
- 222 Skulelokalar
- 223 Skuleskyss

Særskilt i 2023

Oppfølging av kommunale vedtak

- Greia ut kommunale skulemåltid nærare når det gjeld både omfang, hyppigheit, type og kostnad
- Greia ut eit framlegg til prøveprosjekt på "lekser som øving og førebuing" med vekt på tidlegare prosjekt som har vore gjennomført på Luster ungdomsskule
- Kommunal plan for spesialundervisning skal leggjast fram våren 2023, jf. oppfølging av forvaltningsrevisjon frå kontrollutvalet om spesialundervisning og tidleg innsats
- Brukarspørjing SFO og auka moderasjon for søsken, inkl moderasjonsordning på tvers mellom barnehage og SFO.

Oppfølging av nasjonale føringar

- Innføring av nytt læreplanverk - Kunnskapsløftet 2020 - frå og med 1. august 2020
- Innføring av nasjonal rammeplan for SFO frå og med 1. august 2022
- Redusert foreldrebetaling i SFO for barn på 1. og 2. trinn frå låginntektsfamiliar, gratis SFO 12 timar i veka for elevar på 1. trinn og gratis SFO for barn på 5.-7. trinn med behov for særskilt tilrettelegging. Dei to sistnemnde ordninga gjeld frå 1. august 2022. Gratis SFO 12 timar i veka for elevar på 2.trinn frå 01.08.23.

Utviklingsarbeid

Kunnskapsløftet 2020

1. august 2020 trådde det nye læreplanverket for grunnskulen og vidaregåande opplæring, **Kunnskapsløftet 2020 (LK-20)**, i kraft. Arbeidet med innføring av det nye læreplanverket held fram for grunnskulane i Luster i 2023. Sentrale element i LK-20 er:

- Ny overordna del med verdiar og prinsipp for grunnopplæringa
- Nye læreplanar for alle fag og ny struktur i læreplanane
- Vektlegging av ei aktiv elevrolle og at opplæringa skal ha relevans, av djupnelæring og kritisk tenkning
- Innføring av tre tverrfaglege tema: demokrati og medborgarskap, berekraftig utvikling, folkehelse og livsmeistring
- Revidert kompetanseomgrep
- Programmering, algoritmisk tekning og teknologi er løfta fram i fleire fag

STEAM

I perioden 2019-2022 deltok Gaupne skule, Hafslo barne- og ungdomsskule og Luster ungdomsskule i Easmus+prosjektet **STEAMing**. **STEAM** står for **S**cience, **T**echnology, **E**ngineering, **A**rt, **M**ath. Vektlegginga i det nye læreplanverket av den aktive eleven, utforsking, praktiske arbeidsmåtar, programmering og teknologi passa godt med dette prosjektet. Satsinga på **STEAM** lokalt i Luster held fram, mellom anna i form av fagnettverk og erfaringsdeling mellom skulane. Det vert også planlagt hospitering på irske skular våren 2023, støtta av tilskotsmidlar frå DIKU - Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høgare utdanning.

Kompetanseutvikling psykisk helse i grunnskulen

Alle skulane i Luster deltok våren 2022 på sertifiseringskurs i COS (Circle of Security), ein tilknytingsmodell med vektlegging av relasjonar og det å skapa tryggleik i møtet mellom barn og vaksne. Kursinga er finansiert av tilskotsmidlar frå Utdanningsdirektoratet gjennom ordninga kompetanseutvikling i psykisk helse i grunnskulen. Arbeidet med COS og relasjonar vil vera eit fellestiltak for skulane i Luster i 2023.

Livsmeistring: robuste barn og unge

“Livsmeistring – Robuste barn og unge” er eit samarbeidsprosjekt mellom Luster kommune og Sogndal kommune. Målet er at barn og unge skal bli godt rusta til å takla medgang og motgang i livet og at ungane som bur her, skal få like moglegheiter til å utvikla ei god og robust psykisk helse. Dette er eit femårig prosjekt, og vektlegginga i 2023 vil vera etablering av tiltak og pilotforsøk i skulane.

Desentralisert kompetanseutvikling

Solvorn oppvekstsenter vart i 2022 prioriterte til å delta i den statlege ordninga med desentralisert kompetanseheving, DeKom. Samarbeidspartnar i prosjektet er HVL, og prosjektet strekk seg over 3-4 semester frå og med hausten 2022. Gaupne skule og Luster oppvekstsenter vart prioriterte i ordninga i 2021 og vil avslutta prosjekta sine i 2023.

Lærarutdanningsskule

I 2020 vart Hafslo barne- og ungdomsskule valt ut som ein av to lærarutdanningsskular i Sogn og Fjordane. Prosjektperioden varar til 2024 og inneber eit tettare samarbeid med HVL både som forskingsinstitusjon og som lærarutdanningsinstitusjon.

Lektor II-ordninga

Hafslo barne- og ungdomsskule og Luster ungdomsskule er 2022/23 med på Lektor II-ordninga, administrert av Naturfagsenteret ved Universitetet i Oslo.

Den teknologiske skulesekken

Gjennom tilskotsordninga **Den teknologiske skulesekken** har kommunen i 2022/23 fått kr 170 171,- i støtte til innkjøp av utstyr til programmering på barne- og ungdomssteget. Mellom anna er det kjøpt inn utstyr som gjer at skulane kan delta i konkurransen First Lego League.

Kommunale fagnettverk

Tilknytt Oppvekst er det tilsett **kommunal ressurslærer i begynnaropplæring** (20 % stilling). Hovudoppgåvene er rettleiing og fagsamtalar for lærarar på 1.-4. trinn. I tillegg har ressurslærer ansvar for kommunale fagnettverk i språk, rekning, engelsk og begynnaropplæring skuleåret 2022/23. Ressurslærer koordinerer også samlingar for nyutdanna lærarar i Luster der også HVL bidreg fagleg. Luster kommune mottek økonomisk støtte frå Utdanningsdirektoratet for rettleiing og oppfølging av nyutdanna lærarar.

I tillegg til kommunal ressurslærer i begynnaropplæring, er det også tilsett **20 % kommunal ressurslærer i IKT** under Oppvekst. Stillinga er særleg retta inn mot pedagogisk utvikling og bruk av IKT i undervisninga. Ressurslærer er ansvarleg for det kommunale fagnettverket for IKT-pedagogar og bidreg elles med rettleiing inn mot dei einskilde skulane. Ressurslærer er også pådrivar i arbeidet med ein kommunal fagplan for programmering i grunnskulen.

SFO

SFO har fått sin aller første nasjonale rammeplan gjeldande frå august 2021. I Luster har samarbeidet med STYD kommunikasjon for barnehage vorte utvida med SFO, og då særleg det fysiske leikemiljøet og tilrettelegging for leik. Dette fokuset held fram i 2023. Våren 2023 skal det utarbeidast ein kommunal plan for SFO i Luster kommune.

Regionalt samarbeid

Nytt regionalt utviklingsprogram som framhald av «**System for styrka læring**», gjeldande frå 2022. Satsinga inneber deltaking på regionale fagdagar og medverknad i ulike fagnettverk. Kompetanseregion Sogn samarbeider også om ordninga **kompetanseløft for spesialundervisning og inkluderande praksis**, også i form av fagdagar og fagnettverk.

Særskilde driftstiltak

- Ein klasse meir ved Skjolden oppvekstsenter skuleåret 2023/24, dvs. tredeling etter dei gamle klassesdelingsreglane.
- Tidleg innsats i grunnskulen. Dette bør sjåast i samanheng med krava om lærartettleik og intensiv opplæring på 1.-4. trinn. Det er Gaupne skule og Hafslo barne- og ungdomsskule som ligg tettast på grensa for lærarnorma på 1.-4 trinn.
- Kontinuerleg arbeid med innføringa av nytt læreplanverk, Fagfornyinga, gjeldande frå august 2020. Styrking av innkjøp nye læreverkr kr 300 000 i 2023.
- Sommarskule 2023. Framhald av satsing på realfagleg sommarkurs .

Særskilde utgreiingsarbeid

- Kommunal plan for førebygging, tidleg innsats og tverrfagleg samarbeid skal vedtakast av kommunestyret, jf. ny lov om barnevern gjeldande frå januar 2022. Oppvekst vil vera sentral i utarbeidinga av denne planen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	113 374	106 609	96 726	96 881	96 881	96 881
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	12 530	13 759	10 011	9 711	9 711	9 711
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 634	6 304	5 278	5 278	5 278	5 278
Overføringsutgifter	2 186	86	-207	-207	-207	-207
Finansutgifter	1 363	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	135 088	126 758	111 808	111 663	111 663	111 663
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-5 059	-5 492	-2 173	-2 173	-2 173	-2 173
Refusjoner	-15 633	-2 461	-5 450	-5 450	-5 450	-5 450
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-497	0	-332	-32	-32	-32
Sum Driftsinntekter	-21 190	-7 953	-7 955	-7 655	-7 655	-7 655
Sum	113 898	118 805	103 853	104 008	104 008	104 008

Barnehage

Skildring av verksemda i dag

Luster kommune har ni kommunale barnehagar. Det er ein barnehage i Gaupne, to barnehagar på Hafslo, Gamlestova og Hafslo barnehage, og seks barnehagar knytt til dei ulike oppvekstsentra; Skjolden, Luster, Jostedal, Indre Hafslo, Solvorn og Veitastrond. Dei tre reine barnehagane er sjølvstendige tenesteeiningar der ansvar og mynde er internt delegert til leiarane av desse einingane.

Tenestene vert fordelt på følgjande funksjonar:

- 201 Barnehage
- 211 Styrka tilbod til førskuleborn
- 221 Barnehagelokalar og skyss

Nærare forklaring av kostrafunksjonane finn ein ved å gå inn i [kostrarettleiarane](#) (frå side 84).

Pr. 15.11.22 har 296 barn barnehageplass i Luster kommune. Barnehageåret 2022/23 har Lustrabarnehagane ein personalressurs på 75,7 årsverk innan ordinær drift og 6 årsverk innan spesialpedagogisk hjelp, 1,6 årsverk vert nytta til tilrettelegging for barn med nedsett funksjonsevne, jf. barnehagelova § 37, og 1,1 årsverk er generelle styrkingstiltak. Samla årsverk i barnehagesektoren er 84,42 årsverk. Barnehageåret 2022/23 er ein sjette avdeling i drift ved Gaupne barnehage, det er sett i gong eit pilotprosjekt i Gaupne med auka grunnbemanning og ved Luster oppvekstsenter er det etablert ei mellombels tredje avdeling.

Barnehageplassar

Alle barn som har rett på barnehageplass får plass ved hovudopptak. Kommunen har også suppleringsopptak med oppstart frå 1. januar. Dei seinare åra har det vore solide søkartal i alle barnehagar.

Tal plassar i dei ulike barnehagane fordeler seg slik pr. 15.11.2022:

Barnehage	Måndag	Tysdag	Onsdag	Torsdag	Fredag
Gamlestova	66	66	66	66	66
Gaupne	117	119	116	118	119
Hafslo	49	48	48	48	49
Indre Hafslo	36	35	36	36	36
Jostedal	18	18	16	18	18
Luster	47	47	46	45	46
Skjolden	20	17	17	18	18
Solvorn	18	17	17	15	17
Veitastrond	15	15	15	15	13
Sum	386	382	377	379	382

Tal barn i dei ulike barnehagane fordeler seg slik pr. 15.11.2022:

Barnehage	Barn
Gamlestova	48
Gaupne	91
Hafslo	40
Indre Hafslo	29
Jostedal	15
Luster	32
Skjolden	15
Solvorn	14
Veitastrond	12
Sum	296

Pedagogisk psykologisk rettleiingsteneste (PPT)

Luster kommune har felles PP-teneste med kommunane Sogndal, Aurland og Vik. Sogndal kommune er vertskommune for den interkommunale PP-tenesta. Frå hausten 2017 er det også inngått samarbeidsavtale mellom dei same kommunane om felles logopedteneste. Tenesta vert organisert via Sogn PPT.

Særskilt i 2023

Oppfølging av kommunale vedtak

- Gjennomføring av suppleringsopptak i januar 2023.
- Auka grunnbemanning: Luster kommune gjennomfører eit pilotprosjekt for å testa auka grunnbemanning i barnehagen. Pilotprosjektet vert gjennomført barnehageåret 2022/23 i Gaupne barnehage med påfølgjande evaluering. Prosjektet skal ha fokus på å styrka tidleg innsats og redusera sjukefråværet. Det er ein føresetnad at vikarar ikkje skal kallast inn før ein er under minstenivå på grunnbemanning. Eventuelt langtidsfråvær må kompenseras for å sjå effekten av prosjektet. Evalueringa skal belyse økonomien knytt til auka bemanning samt andre effektar av å ha fleire fast ansatte på jobb. Vedteke i kommunestyret 16.12.21. *Kommunestyret vedtok i sitt budsjettvedtak 15.12.22. å utvida prosjekt til heile 2023 for å få ein lengre periode som grunnlag for evaluering.*
- Kommunestyret vedtok i sitt budsjettvedtak utvida moderasjonsordning søsken på tvers mellom Barnehage og SFO. (jf gebyrliste)

Oppfølging av nasjonale føringar

- Luster stettar bemanningsnorm og nye nasjonale krav om pedagognorm i barnehagane.
- Luster følgjer nasjonal ordning for reduksjon i foreldrebetaling for barnehageplass og gratis kjernetid til 2-, 3-, 4- og 5-åringer. Ingen hushald skal betale meir enn 6 prosent av inntekta si for ein barnehageplass. Foreldrebetalinga er også avgrensa av nasjonal maksimalpris.
- Regjeringa legg opp til redusert maksimalpris for foreldrebetaling i barnehagen gjeldande frå januar 2023. Regjeringa foreslår óg at foreldre får gratis plass frå og med det tredje barnet for dei som har fleire barn i barnehagen på same tid. - *forslaga vert innarbeidd i dei kommunale betalingsattsane.*
- Ny barnehagelov innført frå 1. januar 2021. Barnehagane får ei aktivitetsplikt som skal sikra alle barn eit trygt og godt barnehagemiljø.
- Ny barnevernlov gjeldande frå januar 2022 inneheld krav om at kommunen skal ha ein plan for førebygging, tidleg innsats og tverrfagleg samarbeid. Barnehagesektoren vil vera ein naturleg part i dette interne arbeidet.

Utviklingsarbeid

Psykisk helsefremjande barnehagar og inkluderande barnehagemiljø

Psykisk helsefremjande barnehagar og inkluderande barnehagemiljø har vore overbygninga og den raude tråden i utviklingsarbeidet i barnehagane sidan 2017, og denne tematikken vil også vera hovudfokus i inneverande kommunestyreperiode.

Saman med helsestasjonen har barnehagane i Luster sidan 2017 delteke i eit kompetansehevande prosjekt om **COS-modellen** (tryggleikssirkelen), ein tilknytingsmodell om korleis barn knyter seg til vaksne. Til no er 19 tilsette frå ulike barnehagar vorten sertifiserte til å kunne ha rådgjevingskurs for foreldre saman med helsesjukepleiar. Kursa er eit lågterskeltilbod for føresette, og prosjektet er støtta økonomisk av Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet.

Våren 2019 innleidde Oppvekst eit samarbeid med STYD kommunikasjon ved Line Melvold om **Psykisk helsefremjande barnehagar**.

I 2023 held arbeidet med psykisk helsefremjande barnehagar, inkluderande barnehagemiljø og trygge barn fram som hovudsatsinga for barnehagane i Luster.

I 2022 vart Solvorn oppvekstsenter avdeling barnehage og Gamlestova barnehage prioriterte til å delta i regional kompetanseheving i eit samarbeid med HVL. Ordninga er finansiert gjennom statlege midlar administrert av Statsforvaltaren. Dette arbeidet vil halda fram i 2023. Frå før er Luster oppvekstsenter avdeling barnehage med i same ordning.

Kommunale fagnettverk og rettleiing for nyutdanna barnehagelærarar

Oppvekst koordinerer to kommunale fagnettverk for barnehagane i Luster barnehageåret 2022/23; spesialpedagogisk hjelp og barnehagemiljø inkludert COS (Circle of Security). I tillegg er det frå hausten 2022 etablert eit tilbod om rettleiing for nyutdanna og nye barnehagelærarar i form av fire fagsamlingar i løpet av barnehageåret. Høgskulen på Vestlandet vert også trekt med i dette arbeidet gjennom prosjektet "Ny i Vestland".

Særskilde utgreiingsarbeid

- Evaluering av pilotprosjekt auka grunnbemanning i Gaupne barnehage våren 2023
- Eventuell utviding og ombygging av Indre Hafslo oppvekstsenter avdeling barnehage for å betra vilkåra for dei tilsette og auka plasskapasitet

Særskilde driftstiltak

- Drift av mellombels barnehageavdeling i SFO-lokala ved Luster oppvekstsenter barnehageåret 2022/23. Dette vil auka barnehagekapasiteten i Luster krins med 12 plassar.
- Framhald av tiltak med 20 % flytande vikar lagt til assisterande styrar for å hjelpa på vikarsituasjonen i barnehagane. Mangel på vikarar er ei generell og aukande utfordring i barnehagesektoren. Nærare vurdering om auka grunnbemanning kan vera eit mogleg tiltak. Auka grunnbemanning er også eitt blant fleire moglege tiltak for å styrka tidleg innsats i oppvekstsektoren.
- Pilotprosjekt med kjøkenhjelp i utvalde barnehagar våren 2023 i samarbeid med NAV
- Etablere støtteordning for tilsette som ønskjer å ta deltidsutdanning som barnehagelærarar ved HVL i Sogndal 2023-2027; rekrutteringstiltak
- Vurdera tilsetjing av 20 % kommunal ressurspedagog frå hausten 2023 for å styrka satsinga på språk i barnehagane

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	37 722	34 370	63 338	61 888	61 888	61 888
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 123	2 582	3 532	3 532	3 532	3 532
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1	0	462	462	462	462
Overføringsutgifter	421	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	40 266	36 951	67 332	65 882	65 882	65 882
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-6 491	-7 397	-9 893	-10 193	-10 193	-10 193
Refusjoner	-3 645	0	-2 967	-2 967	-2 967	-2 967
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-15	0	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-10 151	-7 397	-12 860	-13 160	-13 160	-13 160
Sum	30 115	29 554	54 471	52 721	52 721	52 721

Kultur

Skildring av verksemda i dag

Tenestemrådet er organisert med Luster bibliotek som eiga tenesteeining, Lustrabadet som eige KF, kulturskulen som interkommunal ordning (Sogn kulturskule) med Sogndal som vertskommune og øvrige kulturtilbod og tiltak lagt under tenestemrådet oppvekst og kultur.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 231 Aktivitetstilbod barn og unge, tilskot til lag og organisasjonar
- 365 Kulturminneforvaltning
- 370 Bibliotek
- 375 Museum
- 377 Kunstformidling og utsmykking
- 380 Idrett og tilskot til andre sine idrettsanlegg (drift av idrettshall og samfunnshus)
- 381 Kommunale idrettsbygg og idrettsanlegg
- 383 Musikk- og kulturskule
- 385 Andre kulturaktivitetar og andre kulturbygg (inkl. frivilligsentral)
- 386 Kommunale kulturbygg

Nærare forklaring av kostrafunksjonane finn ein ved å gå inn i [kostrarettleiarane](#) (frå s. 84)

Luster bibliotek

Luster bibliotek består av ei folkebibliotekavdeling, 1,5 årsverk, og åtte oppvekst-/skulebibliotekeiningar, 0,66 årsverk. Folkebiblioteket ligg i andre etasje på Pyramiden kjøpesenter i kommunesenteret Gaupne. Verksemda omfattar aktiv formidling av kunnskap og kultur gjennom ulike medium, som er analogt eller digitalt tilgjengeleg. Biblioteket skal i sine tilbod til barn, ungdom og vaksne leggje vekt på kvalitet, aktualitet og allsidigheit. Folkebiblioteket skal i samsvar med biblioteklova vere ein uavhengig møteplass og arena for offentleg samtale.

Det er oppvekst-/skulebibliotek for skule, barnehage, tilsette og alle foreldre i alle oppvekstsentra og skular. Biblioteka er tilgjengelege i opningstida til skulane. Biblioteka har fast servicetid av tilsett frå folkebiblioteket. Alle biblioteka har automatisert utlån med sjølvbetjening, med unntak av Luster ungdomsskule, som har utvida samarbeidsavtale for bruk av folkebiblioteket som skulebibliotek; det er og etablert lokalt bibliotek på skulen, som folkebiblioteket har jamleg tilsyn med og påfyll av ny litteratur, hovudsakleg frå den nasjonale kulturfondordninga.

Luster frivilligsentral

Luster frivilligsentral er ein sjølvstendig og frittstående organisasjon organisert som ei ideell foreining med ikkje økonomisk føremål. Sentralen er ei eiga juridisk eining med eigne vedtekter, eige styre og dagleg leiarskap. Kontoradressa er i Gaupne.

Frivilligsentralen får tildelt statstilskot og årleg tilskot i kommunen sitt årsbudsjett. Frivilligsentralen driv óg bruktboutikken.

Lustrabadet KF

Badeanlegget er organisert som eige kommunalt foretak, med eige styre og daglig leiar. Kommunen yter driftstilskott og kjøper tenester til symjeopplæringa i grunnskulen.

Sogn kulturskule

Sogn kulturskule er ein interkommunal kulturskule for Sogndal og Luster med Sogndal som vertskapskommune. Samfunnsoppdraget til kulturskulen er forankra i opplæringslova paragraf § 13-6:

«Alle kommunar skal aleine eller i samarbeid med andre kommunar ha eit musikk- og kulturskuletilbod til barn og unge, organisert i tilknytning til skoleverket og kulturlivet elles.»

Rammeplan for kulturskulen skildrar føremål og innhald for kulturskulen. Kulturskulen skal samarbeida med skule - og kultursektor og medverka til å styrka kompetanse og kulturell utfolding i lokalsamfunnet. Det inneber eit forpliktande samarbeid med barnehagar, grunnskular, vidaregåande skule, det lokale kulturlivet og profesjonelle aktørar innan kunst - og kulturformidling.

Særskilt i 2023

Oppfølging av kommunale vedtak

- Innan kulturfeltet skal det vere eit overordna prinsipp at satsing på barn og unge skal skjermast i arbeidet når ein har tilpassa seg ei noko lægre budsjettamme.
- Grunnstønad til lag og organisasjonar, budsjettert som aktivitetstilskot, er gjort meir avhengig av betalende medlemar under 20 år. Dette set større krav til rutinar for innkrevjing av medlemskontingentar.
- Tilskot til friluftstiltak og søknader om tilskot til nærmiljøanlegg vert kanaliserte gjennom spelemiddelordninga. Lokale tiltak må prioriterast i kommunal plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv.
- Refusjon for drift og vedlikehald av anlegg, budsjettert som aktivitetstilskotet, gjeld for alle dokumenterte utgifter.
- Ny kommunal plan for fysisk aktivitet, idrett- og friluftsliv vart fullført i 2019 og har lagt grunnlag for ei omfattande satsing i åra framover innan feltet.
- Utbyggingsplanen for Sogn skisenter på Hafslo er prioritert i samsvar med handlingsplanen for idrettsanlegg i 2023.
- *Kommunestyret vedtok å yta tilskot til straumframføring Ekservollen, infrastrukturanlegg for arrangement, inntil 150.000.*

Luster bibliotek

Vidareføring av prosjekt "Aktiv formidling" der målet er større aktivitet i folkebiblioteket si barneavdeling, høgare utlån og integrering av flyktningefamiliar. I tillegg har biblioteket målsetnad om å utvikle tilbodet og auka utlånet til særskilte brukargrupper som seniorar og brukarar på busenter for psykisk utviklingshemma. Prosjektet "Aktiv formidling" er støtta av prosjektmidlar frå Nasjonalbiblioteket, byrja hausten 2021 og avsluttast våren 2023. Strategien for å gjera barneavdelinga meir attraktiv er å tilby ulike program og aktivitetar for barn og barnefamiliar på laurdagar til faste tider i perioden september-mai.

Sommarles 2023. Lese kampanje for elevar 1.-7. trinn og førskulebarna. Dette årlege prosjektet vert gjennomført i samarbeid med barneskulane og barnehagane. Avslutningsfest med underhaldning i september, for barn og familiar.

Bokkafé og andre arrangement for voksne. Eigenproduserte bokkaféar med presentasjon av aktuell litteratur, månadleg i vinterhalvåret. Elles forfattarturnear og anna aktivitet i samarbeid med dei andre biblioteka i region Sogn. Aktuelle tema i 2023 er «bærekraft» og «psykisk helse».

Anna: Samskaping som arbeidsmodell for utvikling av felles prosjekt/arrangement. Samarbeid på tvers av aktuelle kommunale einingar, lag og organisasjonar; til dømes i samband med opplegg rundt «Verdsdagen for psykisk helse» i oktober.

Luster frivilligsentral

I budsjettet for 2023 er statstilskotet vist på same nivå som 2022 og det kommunale tilskotet er regulert opp med løns- og prisvekst.

Kommunen yter og husleigetilskot, etter nærare avtale, til bruktbuikken.

Lustrabadet

Kommunalt driftstilskot vert vidareført i 2023 med same sum som i 2022, 2,2 million kroner. Kjøp av tenester for å dekkja skulesymjng er i oppsett frå KF-et prisa til 1,13 million kroner. Samla aukar kostnaden for kommunen med 200 000 kroner.

Det vert lagt opp til vidareføring av gratis bading for elevar i Lustraskulen i sommarferien. Kostnad 150.000.

Samfunnshus

Vedlikehaldsbehovet av Jostedal samfunnshus er utgreidd med tilstandsvurdering som grunnlag for tiltaksprioritering. Tiltak er gjennomført i 2022 og vil bli vidareført i budsjett 2023.

Etter reguleringar er tilskot til Fjordstova 930 000 kroner.

Kulturskule

Vertskommuneavtalen var fornya i 2022, og det interkommunale samarbeidet vert vidareført. Nytt budsjett i samsvar med kulturskuleavtalen vidarefører aktiviteten i 2023 på same nivå som i 2022.

Kommunen vert utfordra på gode øvingslokale.

Elevbetaling i kulturskulen er auka med 3 %. Det vert gjeve 25 % syskenmoderasjon frå andre sysken eller elevplass.

Bygdebok

Det står att å ferdigstill band 12 i bygdeboka. Det kan vere aktuelt å kjøpa noko tenester for å kunne ta arbeidet vidare. Det er avsett 100 000 kroner til føremålet og det er fondsmidlar tilgjengeleg for prenting.

Kulturminne

Kulturminneplanen vart godkjent av kommunestyret i 2021. I det vidare arbeidet er det behov for nærare handlingsplan og eventuelt utvida ressursar. Dette er det ikkje funne rom for i budsjettet for 2023. Kommunen har støtta opp om viktige kulturminne i enkeltsaker, og det kan vera ein strategi også for det vidare arbeidet.

Anlegg idrett/friluftsliv

Aktivitetstilskot til anlegg er pressa då driftsutgiftene av dei større investeringane i idrettsanlegg til dømes straumutgiftene til Luster idrettspark i Gaupne vil auka etter utbygginga av anlegget.

Tilskot til nærmiljøtiltak, drift og vedlikehald av private forsamlingshus, skal prioritera anlegg med universell utforming og HC-tilgang.

Etter reguleringar er tilskot til Sogn skisenter sett til 1 million kroner i 2023.

Utviklingsarbeid

Luster bibliotek

Nye og moderne heimesider som er meir brukarvenlege og som tilfredsstillar tekniske krav for universell utforming. Utvikling ved hjelp av Webløft, spesialisert program for folkebibliotek.

Biblioteklokale: Utarbeida plan med sikte på eit moderne og funksjonelt bibliotek for alle brukarar og for tilsette; særleg satsing på «ungdomsavdeling» og arrangementsplass/arena. Behov for utbetring av arbeidsplassane til dei tilsette i høve ergonomi, lys-, luft- og lydtilhøve.

Oppvekst-/Skulebibliotek: Utvikling gjennom «Tilskott for å styrke skulebibliotekets arbeid med lesestimulering», prosjektmidlar 2022-2024 innvilga frå Utdanningsdirektoratet.

Kulturen i Naturen

Prosjektet er kome i stand som eit samarbeidstiltak mellom Hafslo sogelag (som representant for dei tre sogelaga i Luster kommune), Folkeakademiet Luster og Luster kommune. Prosjektet er finansiert med støtte frå Vestland fylkeskommune som eit kulturelt utviklingsprosjekt med vekt på formidling av lokal kunnskap, identitet og tradisjon. Prosjektet er treårig, og med eit mål om å produsera inntil 10 filmar innan utgangen av 2023.

Handlingsplanar

Innan kommunal plan Fysisk aktivitet, Idrett og Friluftsliv gir kommunane rett arift tilgangen på spelemiddelfinansiering av anlegg. Prosessane rundt revisjon av dette planarbeidet startar i 2023. Føringar i gjeldande kommunale planar og engasjementet rundt planprosessane i lag og organisasjonar vil vera avgjerande for det søknadsgrunnlaget som Luster kommune får utarbeida.

Idrettshall Hafslo

Det skal i 2023 gjennomførast eit utgreiingsarbeid for å peike ut framtidig tomt til idrettshall på Hafslo. Dette utgreiingsarbeidet må også koplast opp mot arbeidet med områdeplan Hafslo. Utgreiingsarbeidet skal også gje anslag kostnadar og finansiering av ein idrettshall.

Kulturbygg Gaupne

Det skal i 2023 gjennomførast eit utgreiingsarbeid for å sjå på aktuell plassering og konsept for kulturbygg i Gaupne. Utgreiingsarbeidet må ta opp i seg tidlegare arbeid, t.d. stadanalyse for Gaupne, og må sjå samanhengar til andre utviklingsbehov i Gaupne sentrum. Som del av prosjektet kan det bli aktuelt med moglegheitstudie, eller planlegging av kvar ulike funksjonar i Gaupne skal utviklast, jf. også

utgreiing Friskhus II og bygdelaget sitt skisseprosjekt i gamle gymsalen. Dette utgreiingsarbeidet skal danne grunnlaget for politiske prioriteringar i budsjettarbeidet hausten 2022. Vidare arbeid med Friskhus II er sett på vent til dette utgreiingsarbeidet er kome lenger.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	1 523	2 500	2 846	2 846	2 846	2 846
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	2 445	3 230	2 767	2 667	2 667	2 667
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 251	5 621	6 029	6 029	6 029	6 029
Overføringsutgifter	11 554	11 576	14 399	14 099	14 099	14 099
Finansutgifter	769	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	21 542	22 927	26 041	25 641	25 641	25 641
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-938	-1 189	-1 037	-1 037	-1 037	-1 037
Refusjoner	-1 554	-317	-577	-577	-577	-577
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-851	-620	-2 620	-2 620	-2 620	-2 620
Sum Driftsinntekter	-3 343	-2 126	-4 234	-4 234	-4 234	-4 234
Sum	18 200	20 801	21 807	21 407	21 407	21 407

Folkehelse

Skildring av verksemda i dag

Folkehelse er helsetilstanden til befolkninga og korleis helsa fordeler seg i befolkninga. Kommunen skal framme folkehelse gjennom planlegging. Ansvar for delar av folkehelsearbeidet er lagt til folkehelsekoordinator underlagt tenesteområdet Oppvekst og kultur. Koplinga til Oppvekst og kultur skal bidra til å sjå meir heilskap og samanheng i kommunen sitt arbeid overfor barn og unge.

Tenesta er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 232 Førebygging, helsestasjon, skulehelseteneste og jordmorteneste
- 233 Smittevern, reisevaksine, samfunnsmedisin og folkehelse

Folkehelsearbeid kan definerast som samfunnet sin innsats i å påverka faktorar som direkte eller indirekte fremjar befolkninga si helse på alle plan. Folkehelselova legg opp til ei systematisk arbeidsform som inneber:

- å ha oversikt over helsetilstanden i befolkninga
- å ha oversikt over dei faktorene som har tyding for helsetilstanden i befolkninga
- å bidra til å jamna ut sosiale forskjellar i helse gjennom å sørge for at innsatsen for folkehelse når dei med høgast risiko
- å sikra at alle sektorar i kommunen har fokus på folkehelse

Me ønskjer å fremja helsa til innbyggjarane i Luster gjennom aktivt helsefremjande, førebyggjande og inkluderande arbeid. Godt folkehelsearbeid kan bli gjennomført når ein tek eit felles ansvar. Kommunen, innbyggjarane, frivillige aktørar og næringslivet må arbeida saman. Grunnlagsdokumentet om folkehelse syner at Luster kommune bør ha særskilt fokus på desse områda:

- aldrande befolkning - ei samfunnsreform
- frivillige organisasjonar - samarbeid for eit berekraftig samfunn
- fysisk aktivitet - kosthald/overvekt
- psykisk helse
- sosial ulikskap - barnefattigdom

SLT-politiråd

Luster og Sogndal og politiet har eit interkommunalt SLT-politiråd (SLT = *Samordninga av lokale kriminalitetsførebyggjande tiltak*). Luster har hatt ansvaret for koordinatorfunksjonen ved folkehelsekoordinator. Funksjonen har vore basert på statleg finansiering, men den økonomiske støtta har ikkje vore vidareført etter 2019. Det tverretatlege Familieforum er arenaen for SLT-arbeidet lokalt i Luster kommune.

Saman om barn og unge i Luster

Det er innført ein heilskapleg digital modell som viser korleis kommunen arbeidar for å sikre tidleg identifikasjon, oppfølging og hjelp til utsette barn. Modellen ligg på heimesida til kommunen. Det er krav om opplæring av tilsette og god informasjon til innbyggjarane.

Luster fritidsfond

Økonomi skal ikkje vere eit hinder for deltaking i fritidsaktivitetar i Luster. Luster kommune har oppretta eit fritidsfond som skal bidra til at alle barn og ung i alderen 6-18 år kan vere med på fritidsaktivitetar.

Luster danseverkstad

«Ung til ung»-formidling gjennom dans. Sidan starten i 2006 har frivillig ungdom vært ung-instruktørar og gitt hundrevis av barn og unge dansegledde i sine lokalmiljø i Luster. I tillegg til å være utøvande dansarar, unginstruktørar og koreografar, jobbar instruktørane bevisst med å vere gode førebilete for elevane. Instruktørane har dansetilbod i Gaupne, Hafslo og på Skjolden.

Tal om folkehelsa i Luster kommune

Kommunen skal kvart fjerde år utarbeida eit dokument som syner oversikt over helsetilstanden i kommunen:

[Grunnlagsdokument 2020 – 2023 \(helsestilstand og påvirkningsfaktorar\)](#)

Folkehelseinstituttet kartlegg årleg [folkehelseprofilen](#) i landet:

[Sjå folkehelseprofilen for Luster kommune 2022](#) (fhi.no).

[Sjå oppvekstprofilen for Luster kommune 2022](#) (fhi.no)

Ungdata

Ungdata er lokale undersøkingar der elevar på barne- og ungdomsskular over heile landet svarer på spørsmål om korleis dei har det, og kva dei driv med på fritida. Undersøkingane er tilpassa barn og ungdom på mellomsteget (5.-7.-trinn), ungdomstrinnet og i vidaregåande opplæring.

[Resultat frå den årlege undersøkinga finn du på ungdatab.no](#)

Særskilt i 2023

- SLT-politiråd: Luster kommune fortset med å ha ansvar for koordinatorfunksjonen i SLT-politirådet også i 2023.
- Luster fritidsfond er tilført kr 100 000 i budsjettet for 2023. Fondet skal bidra til at alle barn og ung i alderen 6-18 år kan vere med på fritidsaktivitetar.
- Politisk Frivillighetserklæring: arbeidet med å etablere politisk Frivillighetserklæring starta opp i 2022. Det er etablert samarbeid med Frivillighet Norge. Å etablere eit forutsigbart og konstruktivt samarbeid mellom kommune og lag-/organisasjonar er viktig for samfunnsutviklinga i kommunen.
- Ung Arena - Luster: prosjekt som går over 5 år. Innvilga midlar i 2022 kr. 500 000,- (Statsforvaltar). Mål: Etablere møteplass for ungdom i Gaupne og Hafslo. Samarbeid med psykisk helseteam, helsestasjon for ungdom, oppvekst, los kontakt, frivillige lag – og org og FAU/SU på begge ungdomsskulane. Eiga arbeidsgruppe med ungdommar frå kvar skule.

Kommunesstyret vedtok i sitt budsjettvedtak å styrka

satsinga med ein 20% stilling dei neste 5 åra for å sikra drift av ungdomsbasar. Kostnad 200.000 pr år.

- Etter søknad har kommunen fått samla tilskot på kr. 660 000 frå Bufdir i tre år (2022-2024) for å vidareutvikle ferie- og fritidstilbod til barn og ungdom.
- Kommunen har fått tilskot til å utarbeide tverrfagleg system som skal bidra til at «sårbare» barn og ungdom blir losa inn i fritidsaktivitetar. I dette ligg også å etablere system for samarbeid med lag- og organisasjonar i kommunen (kr 980 000 over 3 år, 2022 – 2024, Bufdir).
- Generasjonsmøteplass - Gobiten. Det er etablert samarbeid mellom næringsliv, ungdommar, bygdelag og kommune i 3 bygder. Ulike tema alt etter ønskje. Midlar frå Helsedirektorat (kr 400 000 i 2022). Tiltaket vert vidareutvikla i 2023.
- Flexid og mentorutdanning: kommunen har fått midlar til å sertifisere to tilsette i Flexid og mentorutdanning (kr. 250 000 frå Konfliktrådet). Begge sertifiseringane går på å førebygge radikalisering og ekstremisme. Flexid går mellom anna på å lære krysskulturell ungdom å sjå på seg sjølv som ein ressurs og brubyggar.
- Rocketman- Luster; nytt prosjekt frå 2023. Innvilga midlar kr. 725 000 frå Statsforvaltaren. Fleirårig prosjekt som går ut på å få ungdom som slit med rus, er i fare for å slite med rus eller på ein anna måte er på veg utanfor i samfunnet med på aktivitetar og oppleve meistring.

Tiltak der kommunen har samarbeid med næringsliv frivillige lag -/org. og Luster frivilligsentral:

- *FriMoro (friluftsdagar for barn)* – vart gjennomført for 9. gong i 2022. Over 120 born deltok. Tilbodet er gratis og målgruppa er 4 – 7 trinn. 8 – 10 trinn har tilbod om eigne aktivitetar.
- *Haust- og vinteraktivitetar:* frå 2022 er det tilbod for 4-10 trinn også i haustferie og vinterferie.
- *Juleglede:* eit samarbeidsprosjekt mellom Luster kommune, ulike lag og organisasjonar som bidreg til at familiar med økonomiske utfordringar skal få tilbod om å ta imot ei julegåve.
- *Gobiten – generasjonsmøteplass:* det er etablert samarbeid mellom næringsliv, ungdommar, bygdelag og kommune. Ulike tema alt etter ønskje.
- *Stolpejakt* – er eit lågterskeltilbod som legg til rette for å aktivisere både unge og eldre, inaktive, skule – barnehage, funksjonshemma, syklistar og rullestolbrukarar – samt alle dei som ønskjer å berre ta ein tur og bli betre kjent i kommunen. Tiltaket er eit samarbeid mellom idrettslaga; IL Bjørn, Hafslo IL, IL Fanaraak og Luster IL, samt idrettsrådet. Næringsliv er invitert med for å gjere si bedrift kjent. Kommunen er koordinator.
- *FRISKUS-* digital aktivitetskalendar. Kommunen samarbeida med lag og organisasjonar for å synleggjere aktivitetar i kommunen. I tillegg blir FRISKUS nytta i omsorgstenesta for å gi sms varsling til pårørande om aktivitetar.

Utviklingsarbeid

Førebyggjande tenester i regi av helsestasjon- og skulehelsetenesta:

Kommunen har motteke midlar frå Helsedirektoratet sidan 2019 (samla kr 3 603 375) til styrkinga av helsestasjon- og skulehelsetenesta. Til bruk i 2023 er det innvilga kr. 623 540. I høve føringar i tilskotsordninga og søknad er ein i gang med desse tiltaka:

- auka tid for skulehelsetenesta på barne- og ungdomsskulane i kommunen samt tilby samtalegruppe for skilsmissebarn (PIS) til alle elevar
- innføre «Barnehage – helsesjukepleiar»
- innføre digital løysing for helsestasjon for ungdom i samarbeid med målgruppa – auka tilgjenge (kommunen er stor i geografi)
- styrke foreldrerettleiingsprogram på helsestasjon- og i skulehelsetenesta
- styrke arbeidet mot vald og overgrep
- etablere tverrsektorielt formalisert samarbeid for å utjevne sosiale ulikheiter

Oppfølgings- og losfunksjonen (LOS)

Dette er eit tiltak som starta i 2019 med tilskot frå Barne-, ungdoms – og familiedirektorat. Ungdomslosen er eit tilbod til elevane på ungdomsskulesteget der målet er auka trivsel og meistringskjensle samt å førebyggje fråvær. Ungdomslosen skal samarbeide tett med skulane og ungdommane sine føresette, og hjelpe til med ungdommane sin skulegang.

Livsmeistring – Robuste barn og ungdom

Dette er eit prosjekt som går over fem år (2020 - 2024) og er eit samarbeid mellom Luster- og Sogndal kommune, Høgskulen på Vestlandet og Fylkeskommunen. Samla statleg tilskot er på 5 mill. og målet er å utvikle eit heilskapleg system for arbeidet med livsmeistring i barnehage og skule. Som bidragsytarar i prosjektet er også tilsette frå helsestasjonane til Sogndal og Luster, lærarar, barnehagelærarar, kommunepsykolog og foreldrerepresentantar.

Ung Arena - Luster

Prosjekt som går over fem år (2021 - 2025. Innvilga midlar i 2022 kr. 500 000,- Helsedirektorat). Mål: Etablere møteplass for ungdom i Gaupne og Hafslo. Samarbeid med psykisk helseteam, helsestasjon for ungdom, oppvekst, los kontakt, frivillige lag – og org og FAU/SU på begge ungdomsskulane. Eiga arbeidsgruppe med ungdommar frå kvar skule.

Rocketman- Luster: nytt prosjekt frå 2023. Innvilga midlar kr. 725 000, Statsforvaltar. Fleirårig prosjekt som går ut på å få ungdom som slit med rus, er i fare for å slite med rus eller på ein anna måte er på veg utanfor i samfunnet med på aktivitetar og oppleve meistring. Det skal vere eit fokus på utradisjonelle aktivitetar som ein ikkje finn i eitkvart idrettslag. I prosjektet skal det utarbeidast eit system der m.a. skule, NAV, psykisk helseteam - rus, helsestasjon for ungdom, fastlegar, ungdomslos kan ta kontakt med koordinator for prosjektet for å melde frå om ungdom som kan ha bruk for tiltaket. Pårørande kan også ta kontakt. Deretter får ungdommen ein personleg aktivitetsguide som er ein ung vaksen. . Prosjektet er inspirert av [Rocket-man](#) som er starta opp i Eidanger IL. Det er etablert dialog med dei for å samarbeide om oppstart av «Rocket-man» i Luster.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	0	0	2 800	2 800	2 800	2 800
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	676	676	676	676
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	730	730	730	730
Overføringsutgifter	0	0	150	50	50	50
Sum Driftsutgifter	0	0	4 356	4 256	4 256	4 256
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	0	0	-182	-182	-182	-182
Refusjoner	0	0	-1 862	-1 862	-1 862	-1 862
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	-234	-134	-134	-134
Sum Driftsinntekter	0	0	-2 277	-2 177	-2 177	-2 177
Sum	0	0	2 079	2 079	2 079	2 079

Barnevern

Skildring av verksemda i dag

Sogn barnevern er ei interkommunal teneste mellom kommunane Sogndal og Luster - med Sogndal som vertskommune. Sogn barnevern vil i 2023 vere dimensjonert med totalt 17,8 årsverk. Tenesta er inndelt i tre team, der to av teama arbeider med alle kommunale barnevernsoppgåver, gjerne omtalt som ein «generalist-modell». Det tredje teamet, tiltaksteamet, yter tiltak til familiar. Det er frå november 2016 etablert eit leiingsteam med to teamkoordinatorar og ein fagleiar som i lag med tenesteleiar har eit særskilt ansvar for oppfølging av tenesta sitt forbetningsarbeid, internkontroll og kvalitetsutviklingsarbeid.

Luster kommune har akuttberedskap utanfor kontortid gjennom Sogn barnevernsvakt.

Tenestene er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 244 Drift av barnevernstenesta
- 251 Barnevernstiltak når barnet ikkje er plassert av barnevernet (tiltak i heimen)
- 252 Barnevernstiltak når barnet er plassert av barnevernet (tiltak utanfor heimen)

Nærare forklaring av kostrafunksjonane finn ein ved å gå inn i [kostrarettleiarane](#) (frå side 84).

Samarbeidsavtale:

Vertskommuneavtalen med Sogndal som vertskommune er vidareført. Kommunestyret godkjende revidert avtale i 2022. Det vart der etablert ny fordelingsnøkkel, 5% fast pr kommune og 90% etter tal 0-18 år. Nøkkelen har med denne justeringa kvittert kommunereforma, som gir auka kostnad på Luster, men har gitt ein lik modell for dei ulike samarbeida.

Ny lovgiving;

Endra lovverk utvidar kommunale oppgåver i høve førebyggjande arbeid og kommunen er pliktig å få på plass ein plan for det førebyggjande arbeidet. Denne planen er under arbeid.

Sogn Barnevern leverer gode tenester på eit krevjande område.

Særskilt i 2023

Oppfølging av nasjonale føringar

Utvida aldersgrense for rett til ettervern

Aldersgrensa for rett til ettervern i barnevernet vert utvida frå 23 til 25 år. Det er ikkje lagt inn auka kostnadar som følgje av denne endringa,

Årleg tilstandsrapport

Etter vedtak i Stortinget er det med verknad frå 2021 innført nasjonalt krav om årleg tilstandsrapportering til kommunestyret. Føremålet med ein tilstandsrapport er å gje kommunestyret

betre innsikt i tilstand, utvikling og viktige problemstillingar i barnevernet. Målet er betre prioriteringar og kontroll i kommunane.

Barneverns-/oppvekstreforma

Etter vedtak i Stortinget vil den nasjonale barnevernsreforma vil bli sett i verk i 2022. Sentrale mål med reforma er:

- Kommunane skal styrke arbeidet med tidleg innsats og førebygging
- Hjelpa skal bli betre tilpassa barn og familiar sine behov
- Rettsikkerheita til barn og familiar skal bli godt ivareteke
- Ressursbruk og oppgåveløysing i barnevernet skal bli meir effektiv

I dette ligg at reforma vil gje kommunane eit større ansvar for barnevernet, både fagleg og økonomisk. Dette vil igjen stille krav til leiging i barnevernet, til kommunane si styring og til det samla familiestøttande arbeidet. Det er under dette eit krav at det skal utarbeidast og vedtakast ein samla plan for det førebyggjande arbeidet retta mot barn og unge i Luster kommune. Arbeidet med lokal oppfølging av reforma vil bli vidareført i 2023.

Utviklingsarbeid

Tenesta vil halde fram med å vidareutvikle kvalitet og mynde krav, og vektlegg arbeidet med å oppretthalde eit sterkt fagleg fokus. Tenesta sitt gode arbeidsmiljø bidreg i vesentleg grad til dette.

Sogn barnevern har seinaste åra delteke i fleire kompetanseaukande tiltak gjennom Bufdir (tenestestøtte-programmet), RVTS (samtale med barn), fylkesmannen (læringsnettverk) og Høgskulen på Vestlandet (vidareutdanningar).

Gjennom deltaking i tenestestøtteprogrammet vart det laga ein utviklingsplan for tenesta. Utviklingsplanen er eit av fleire tiltak i tenesta sitt totale forbetningsarbeid. Utviklingsplanen skal bidra til transparente og systematiske tenester, trygge tilsette i det faglege beslutningsarbeidet og sikre kvalitet i tenesta. Dette arbeidet vi bli vidareført i 2023.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Kjøp av varer og tenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	11 549	11 549	11 549	11 549
Sum Driftsutgifter	0	0	11 549	11 549	11 549	11 549
Sum	0	0	11 549	11 549	11 549	11 549

Helse, omsorg og sosial

Skildring av verksemda i dag

Kommunalsjefsområde *Helse, Omsorg og Sosial* har i 2023 ei samla netto økonomisk ramme på kr 211 360 000, av eit nettobudsjett på totalt kr 452 340 000. Det vil sei at Luster kommune sine helse- og velferdsområde bruker om lag 47% av kommunen sitt samla netto driftsbudsjett. Områda har totalt 241 årsverk og om lag 331 tilsette.

Av dei tre tenesteområda er *Omsorg* klart størst med ei nettobudsjett på kr 165 598 000, 202 årsverk og om lag 282 tilsette. *Helse* har ei netto budsjetttramme på kr 32 707 000, om lag 30 årsverk og 44 tilsette. *Sosial* er minst med ei netto økonomiske ramme i 2023 på kr 13 160 000 - om lag 9 årsverk og 12 tilsette.

Dette kommunalsjefsområde har i alt 8 ansvar/einingar. Gaupne omsorgssenter er den største eininga med eit budsjett for 2023 på kr. 43 640 000 - og med 55 årsverk og om lag 80 tilsette.

Detaljar om det einskilde tenesteområde er skildra i egne kapittel.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	196 284	194 766	217 996	218 496	218 496	218 496
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	23 475	25 439	23 139	22 873	22 873	22 873
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	11 005	12 016	10 220	10 220	10 220	10 220
Overføringsutgifter	7 369	7 919	7 724	7 524	7 524	7 524
Finansutgifter	963	20	10	10	10	10
Sum Driftsutgifter	239 095	240 161	259 088	259 122	259 122	259 122
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-25 712	-25 999	-19 334	-19 334	-19 334	-19 334
Refusjoner	-30 439	-19 501	-27 088	-27 088	-27 088	-27 088
Overføringsinntekter	-12	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 349	-1 740	-1 106	-840	-840	-840
Sum Driftsinntekter	-58 511	-47 240	-47 527	-47 261	-47 261	-47 261
Sum	180 584	192 921	211 560	211 860	211 860	211 860

Måltabell

Hovudmål

Aldersvenleg samfunn og tenester som gjennomgåande legg vekt på aktiv omsorg

Alle brukarar med eit fagleg definert behov for pleie- og omsorgstenester skal få naudsynte tenester i tråd med formelle føringar

Delmål

Dei eldre i Luster kommune får nytta potensialet sitt og er ein verdifull ressurs for lustrasamfunnet

God oppfølging av leve heile livet reformen med fokus på førebyggjande folkehelsearbeid

Luster kommune skal legge til rette for gode arbeidstilhøve og arbeide systematisk med rekruttering

Hovudmål

Innbyggjarane har sosial, økonomisk og arbeidsmessig tryggleik

Delmål

Luster kommune skal vidareutvikle og betre evna til førebyggjande arbeid, tidleg innsats, individuell tilpassing og fleksibilitet basert på BEON prinsippet (beste effektive omsorgsnivå)

Gode lågterskeltilbod som førebygger einsemd og fremjar psykisk helse

Luster kommune skal betre levekår for vanskelegstilte og førebyggja sosiale problem. Prioriterte grupper er ungdom, flyktningar, einselege forsørgjarar og barnefamiliar

Sosial

Skildring av verksemda i dag

Sosialtenestene er lagt til NAV Luster som er eit partnarskap mellom stat og kommune. Leiar av NAV Luster har ei statleg og ei kommunal styringline, I den kommunale lina har NAV leiar ansvar og mynde som kommunal einingsleiar.

Tenestene er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 213 Vaksenopplæring (Luster vaksenopplæring, LVO)
- 242 Råd, rettleiing og sosialt førebyggjande arbeid (sosialkontor)
- 275 Introduksjonsordninga
- 276 Kvalifiseringsordninga
- 281 Ytingar til livsopphald (økonomiske sosialhjelp)
- 283 Bistand til etablering og oppretthalding av eigen bustad (Husbanken)

Overordna fagleg ansvar for Luster vaksenopplæring (213) ligg organisatorisk til kommunalsjef Oppvekst, og ansvaret for forvaltning av Husbanken sine stønadsordningar (283) er lagt til Servicetorget.

Særskilt i 2023

Oppfølging av nasjonale føringar

Nasjonale føringar stiller klare krav til aktivitet for økonomisk stønad for ungdom under 30 år (aktivitetskrav). Dette arbeidet vil bli vidareført i 2023. For å betre inkludering av utsette grupper på arbeidsmarknaden vil kontakten med arbeidsgjevarar og samhandlinga med helsetenesta og utdanningssystemet bli styrka. Det vil bli arbeidd aktivt for å nå nasjonale mål om overgang til arbeid og/eller utdanning etter endt introduksjonsprogram. Den organisatoriske løysinga der Luster vaksenopplæring (LVO) og Flyktingtenesta er lagt til NAV Luster, gjev eit godt grunnlag for dette arbeidet. Barnetrygda vert helde utanfor utmåling av økonomisk sosialhjelp i tråd med lovending frå 01.09.2022

Busetjing av flyktingar i 2023:

I skriv frå IMDi datert 25.11.2022 vert Luster kommune oppmoda om å ta i mot 90 flyktingar i 2023. Svarfristen er 31.1.2023. Det administrative arbeidet med vurdering av mottak i 2023 har starta. Den største utfordringa er truleg bustadkapasitet.

Sosialhjelpssatsar 2023:

Kommunestyret har i sitt vedtak vedteke å auka sosialhjelpssatser med 3% som kommunal ordning.

Utviklingsarbeid

Sogn for alle:

Luster vil i 2023 vidareføre deltakinga i det regionale prosjektet *Sogn for alle* med overordna mål om heilskapleg satsing på integrering av innvandrarar. Innvandrarar representerer ein viktig ressurs for bedrifter og gode lokalsamfunn. Gjennom prosjektet ønskjer ein å bli betre på å nytta moglegheitene som innvandringa gjev. Sentrale delmål er å sikre verdiskaping og meir vekst gjennom auka sysselsetjing og bulyst blant innvandrarar. Ei vellukka integrering vil kreve innsats og samhandling frå offentleg og privat næringsliv og frivillig sektor.

Interkommunal jobb-spesialist:

NAV Luster har overteke prosjektet i si heilheit og det vil derfor ikkje vere eit interkommunalt prosjekt i 2023. Me vil prøve ut ein modell som kombinerer rolla som jobbspesialist og rådgjevar på NAV. Jobb-spesialisten skal framleis arbeide med individuell jobb-støtte ved bruk av metoden IPS (Individual placement and support). Målet er at menneske med psykiske problem og/eller rusproblem skal få og behalde lønna arbeid. Forsking syner at individuell jobbstøtte og IPS har gjeve gode resultat når det gjeld sysselsetjing for målgruppa. Jobb-spesialisten vår skal samarbeide tett med førstelinja i psykiatri/rustenesta. Jobbspesialisten er ein del av Jobbstøtteteamet i region Sogn og vil få fagleg rettleiing frå metoderttleiar i teamet.

Utviklingsprosjekt NAV region Sogn

NAV starta i 2020 eit større utviklingsprosjekt som ggjekk ut 2022. Overordna mål med arbeidet var å betre samhandling i regionen og dermed yte betre tenester. NAV Luster deltok i prosjektarbeidet, både dei gjennom dei tilsette i arbeidsgruppa og rådmannen som sat i styringsgruppa. I Prosjektet sin siste fase vart det sett i gang to nye regionale team, marknadsteam og ungdomsteam. Ein har allereie noko erfaring med denne typen organisering av arbeidsoppgåvene med regionalt oppfølgingsteam som følg opp sjukemelde, samt arbeidsavklarings saker for dei med arbeidsgjevar. Det er venta at dei to nye teama vil halde fram utover prosjektperioden. Sjølv utviklingsprosjektet er avslutta, men arbeidet vil bli vidareført med utprøving av regionale team på einskilde område/ brukargrupper.

Lokalitetar:

NAV sentralt har vedteke arealkrav for sine kontor, og det er starta eit arbeid med vurdering av NAV-kontoret i Luster mot desse krava. Kartlegging som er gjennomført syner at kontoret i Luster har meir areal enn det som er norma for slike kontor, og nye løysingar vil bli vurdert. Det er NAV som har leigeavtale med utleigar og som eventuelt må reforhandle denne avtalen. Luster kommune betaler delar av leigekostnaden for NAV-kontoret etter ein fordelingsnøkkel i partnerskapsavtalen mellom NAV og Luster kommune. Denne avtalen vart revidert i 2020 og kostnaden for Luster kommune auka monaleg. Det er forventa ei avklaring på framtidige lokalitetar i 2023.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	9 878	10 595	11 519	11 519	11 519	11 519
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 041	1 431	2 396	2 396	2 396	2 396
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	312	300	315	315	315	315
Overføringsutgifter	2 417	3 295	3 053	2 853	2 853	2 853
Finansutgifter	651	20	10	10	10	10
Sum Driftsutgifter	14 299	15 641	17 293	17 093	17 093	17 093
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-133	-115	-130	-130	-130	-130
Refusjoner	-3 949	-3 219	-3 688	-3 688	-3 688	-3 688
Overføringsinntekter	2	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-896	-620	-220	-220	-220	-220
Sum Driftsinntekter	-4 976	-3 954	-4 038	-4 038	-4 038	-4 038
Sum	9 323	11 688	13 255	13 055	13 055	13 055

Helse

Skildring av verksemda i dag

Tenestemrådet er organisert som ei sjølvstendig tenesteeining leia av *Leiar for helsetenesta*. Eininga Helse har følgjande fagavdelingar: Helsestasjon, skulehelsetenesta og jordmor, Legetenesta med laboratorium, Habilitering- og rehabilitering samt Psykisk helseteam/rusomsorg. Overordna ansvar for folkehelsearbeidet er lagt til folkehelsekoordinator i rådmannen sin stab.

Tenestene er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 232 Førebygging, helsestasjon, skulehelseteneste og jordmorteneste
- 233 Anna førebyggjande helsearbeid (smittevern, reisevaksine, samfunnsmedisin, folkehelse)
- 241 Diagnose, behandling, habilitering og rehabilitering (allmennlegeteneste, legevakt, fysioterapi, ergoterapi)
- 242 Interkommunalt krisesentertilbod og senter for incest og seksuelle overgrep
- 243 Rusomsorg
- 254 Helse- og omsorgstenester til heimebuande (psykisk helseteam)

Interkommunale tenester

Krisesentertilbod:

Luster sitt krisesentertilbod vert ivareteke av eit interkommunalt samarbeid med Kinn som vertskommune. Krisesenteret er lokalisert i Florø og skal oppfylle kommunane sine lovpålagde plikter om krisesentertenester. Luster skal i 2023 betale om lag kr 512 000 for denne tenesta.

Overgrepsmottak:

Mottaket er lokalisert til legevakt i Førde og er finansiert med om lag 60% frå helse Førde og 40% frå kommunane. Luster skal i 2023 betale om lag kr 110 000 for dette tilbodet.

Senter mot incest og seksuelle overgrep (Smiso) - Nok:

Dette er eit kompetansesenter mot seksuelle overgrep lagt til Førde med Sunnfjord som vertskommune. Frå hausten 2020 vart namnet endra frå Smiso til Nok. Nok Sogn og Fjordane er ei privat stifting som vert drive med offentlige midlar. Inntil 80% av driftsutgiftene er statstilskot og 20% kjem frå kommunar, fylkeskommune og helseforetak. Luster kommune skal i 2023 bidra med om lag kr 35 000 til drift av senteret.

Frisklivssentral:

Frisklivssentralen Sogn er ei interkommunalt helsefremjande og førebyggjande helseteneste for Luster og Sogndal. Frå 1.1.2019 fekk Frisklivssentralen kontor i Friskhuset i Gaupne. Kostnad til frisklivssentralen har vore fordelt med 45% på Luster og 55% på (gamle) Sogndal. I ny samarbeidsavtale vert kostnadar fordelt med 70% etter folketal og 15% som deltakar-/medlemsandel per kommune (totalt 30%). Med grunnlag i ny avtale skal Luster betale kr 482 303 for denne tenesta i 2023.

Legevaktsentral/legevakttelefon (116117):

Alle kommunar skal ha ein legevaktsentral (LVS) som svarer på 116117. LVS for kommunane Årdal, Lærdal, Aurland, Sogndal, Vik, og Luster er lokalisert til det interkommunale lokalmedisinske senteret (LMS) ved Lærdal sjukehus. Luster sin kostnad for dette vil i 2023 vere kr 1 269 591.

SLT Politiråd:

Luster og Sogndal og Politiet har eit interkommunalt SLT - Politiråd (SLT = *Samordninga av lokale kriminalitetsførebyggjande tiltak*). Luster har hatt ansvaret for koordinatorfunksjonen. Funksjonen har vore basert på statleg finansiering, men dette er ikkje vidareført frå 2020. Det er avtalt at Luster tek ansvar for koordinatorfunksjonen også i 2023.

Miljøretta helsevern:

Interkommunalt samarbeid etter vertskommunemodellen mellom Årdal, Lærdal, Aurland, Sogndal, Vik og Luster. Sogndal er vertskommune og har ansvar for å utfører oppgåvene i tråd med gjeldande lovverk. Tenesta vart styrka med ei stilling i 2020 og kostnaden vart dermed dobla. I ny samarbeidsavtale vert 30 % av utgiftene fordelt likt mellom deltakarkommunane, og 70 % etter omfanget av tilsynsobjekt i kommunane. Med grunnlag i ny avtale skal Luster betale kr 470 050 i 2023.

Jordmor samarbeid:

Luster og Sogndal har vakt samarbeid for jordmor. Ansvaret for å administrere vaktordninga ligg til Sogndal kommune. Det er lagt til grunn ein stillingsressurs tilsvarande 10 %. Totalkostnad i 2022 var på 296 462 og Luster sin del 98 820, dvs 1/3. Summen vert regulert årleg i samsvar med gjennomsnittleg lønsvest. Luster kommune dekkar 1/4 av vaktordninga, Sogndal kommune 3/4.

Særskilt i 2023

Oppfølging av nasjonale føringar

Stortingsmeldinga *Leve hele livet* skisserer fem innsatsområder; 1) Et aldersvennlig Norge, 2) Aktivitet og fellesskap, 3) Mat og måltider, 4) Helsehjelp og 5) Sammenheng i tjenestene. Kommunane skulle i 2019–2020 ta stilling til tiltak i reforma, og planleggje lokal oppfølging. Arbeidet med oppfølging av reforma starta i Luster i 2019 og er etter dette vidareført med følgjande innsatsområde:

- Aktiv alderdom
- Mat og måltid
- Rehabilitering og kvardags meistring
- Velferdsteknologi og digitalisering
- Samanheng i tenestene og tverrfagleg samarbeid

Denne reforma handlar i hovudsak om førebyggjande folkehelsearbeid og aktiv omsorg, og det har vore ei utvikling mot det å utvikle aldersvennlege samfunn. I dette ligg at arbeidet med reforma vert teke inn i arbeidet med aktuelle kommunale planar, og da særleg samfunns- og arealplanar (KPS og KPA). Det er så langt ikkje tilført statlege midlar til reforma. Arbeidet med reforma har blitt forsinka både lokalt og nasjonalt på grunn av koronapandemien. Reformperioden er difor forlenga til 2024. Luster har sett i verk mange tiltak og arbeidet handlar no i hovudsak om implementering av tiltaka i dagleg drift, og evaluering av effekten av tiltaka.

Leve heile livet - tiltak

Følgjande tiltak er planlagd i 2023:

1. Vidareutvikle systemet for kartlegging- og oppfølging av ernæringsstatus
2. Kompetanseutvikling for tilsette om ernæring/mat og det gode måltid
3. Vidareføre arbeid med innføring og god bruk av klinisk ernæringsfysiolog (KEF)
4. Arbeide vidare med best mogleg transporttilbod til aktuelle innbyggjarar
5. Motverke einsemd og passivitet ved vidareføring av besøksvertar og møteplassar
6. Betra dialog med brukarar og pårørande ved bruk av digitale løysingar
7. Vurdere nye system og tiltak for godt samarbeid med pårørande
8. Tilby og ta i bruk aktuelle hjelpemiddel og velferdsteknologiske løysingar
9. Gode pasientforløp internt og eksternt (oppfølging av deltaking i læringsnettverk)
10. Vidareføre og vidareutvikle satsinga på kvardagmeistring og kvardagsrehabilitering
11. Vidareføre og vidareutvikle tilbodet om førebyggjande helsesamtale
12. Motivere eldre til å planleggje eigen alderdom og tilby råd/retteleing og hjelp
13. Vidareføre og vidareutvikle tilbodet *Servicekontor for eldre* (kontor i Helsesenteret)
14. Vidareutvikle samarbeidet med Luster frivilligsentral, frivillige lag og organisasjonar
15. Vidareføre og vidareutvikle *Seniortreff* som ein god møteplass for eldre
16. Utarbeide frivillighetserklæring, med vekt på godt samarbeid med seniorressursar
17. Deltaking i nettverk for aldersvennleg samfunn
18. Vidareføre arbeidet med demensvennleg samfunn
19. Bruke aktuelle planar som reiskap for utvikling av eit alders vennleg samfunn

Folkehelse:

Alle tenesteområda i eininga Helse har i seg viktige element av førebyggjande folkehelsearbeid. Dette gjeld fastlegane, psykisk helse, rusomsorg, fysioterapi, ergoterapi og helsestasjon/skulehelsetenesta. Sentralt i dette arbeidet er å oppdage tidleg, og tidleg innsats. Eit godt døme på dette er Fysioterapitenesta som gjennomfører trening for eldre med vekt på styrke og balanse (Betre balanse) på omsorgssentra i samarbeid med frivillige.

Folkehelseoversikt (Grunnlagsdokumentet):

Folkehelseoversikta (FHO) skal gje grunnlag for eit systematisk og kunnskapsbasert folkehelsearbeid, og skal ha opplysningar om og vurderingar av befolkningsamansetjing, oppvekst/ levekår, fysisk og sosialt miljø, skader/ulykker, helsereelatert åtferd og helsetilstand. Kommunen skal ha ein løpande oversikt og kvart fjerde år skal det utarbeidast eit oversiktsdokument som skal føreligge ved oppstart av arbeidet med planstrategi. FHO skal danne grunnlag for strategiar, mål og tiltak forankra i plansystemet etter plan- og bygningslova.

Helsestasjonstenester, rusomsorg og psykisk helsehjelp:

Dette er viktige og prioriterte nasjonale satsingsområde med nasjonale tilskotsordningar for arbeid med tenesteutvikling. Luster kommune har over tid søkt på- og kome med i mange av desse nasjonale tilskotsordningane, og pågåande utviklingsprosjekt er skildra under. Eit godt døme er *Rask Psykisk Helsehjelp (RPH)* som følgjer opp ei nasjonale satsinga på gode lågterskeltilbod med rask oppfølging. Arbeidet med innføring av RPH i Luster har pågått i fleire år. Prosjektperioden er no over og det er etablert som eit fast tilbod.

Fastlegeordninga:

Det er store nasjonale utfordringar med fastlegeordninga, og i august 2022 sette regjeringa ned eit hurtigarbeidande ekspertutval som skal foreslå tiltak frå 2024 og framover. Utvalet skal levere si tilråding 15. april 2023, og Regjeringa skriv følgjande om dette arbeidet:

Det er behov for tydelige, strukturelle grep som ruster opp allmennlegetjenesten på både kort og lang sikt. Ekspertutvalget skal utrede hvordan fastlegeordningen kan gjøres mer bærekraftig. De samlede ressursene i helse- og omsorgstjenesten må brukes best mulig, og kapasiteten i fastlegeordningen må opp. Det kan for eksempel gjøres gjennom å rekruttere flere leger, gjennom å tilrettelegge for flere profesjoner og mer samarbeid ved allmennlegekontorene og ved digitalisering. Utvalget skal også utrede forhold knyttet til organisering og finansiering, blant annet takster som legger til rette for flerfaglige praksiser og vurdere alternative tiltak for å legge til rette for økt arbeidsdeling og samarbeid i fastlegeordningen. Videre skal utvalget utrede endringer i legevakt slik at fastleger får redusert arbeidstid i legevakt, sikre en god legevaktstjeneste i hele landet, og se på endringer i kompetansekrav for leger i den kommunale helse- og omsorgstjenesten.

Samanlikna med andre kommunar er fastlege-situasjonen i Luster god, men presset på ordninga- og utfordringane er aukande. Det vert difor viktig å sjå kva nasjonale tilrådingar og tiltak som no kjem.

Trygge lokalsamfunn (TL):

TL er eit WHO- konsept som vektlegg forankring, systematikk, langsiktigheit og samarbeid på tvers av fagområde og organisatoriske skilje som metode for å førebygge skader og ulykker. Forsking viser at denne arbeidsmetoden har effekt, og at ulykkesrisiko for mange type skader kan reduserast med 25 – 40 % dersom ein klarer å mobilisere næringsliv og frivillige organisasjonar i tiltaksarbeidet. Luster har oppfylt krava og vart i 2016 sertifisert som *Trygt lokalsamfunn*.

Utviklingsarbeid

Helse og omsorg mot 2030:

Med grunnlag i framtidig auke i tal eldre, redusert tilgang på arbeidskraft og bygningsmessig standard, vart det i 2022 gjort vurderingar av framtidige/langsiktige løysingar. Tilrådinga etter dette arbeidet er at det vert bygd eit nytt helsesenter syd for Gaupne omsorgssenter, og at dagens helsesenter vert gjort om til leilegheiter/ bufellesskap for eldre. Vidare planlegging må avklare detaljar om nytt bygg syd for Gaupne omsorgssenter, men det bør leggjast vekt på at tal omsorgsplassar i Gaupne vert auka (avlasting, rehabilitering mm.), ei samla løysing for KA/ØHD, legevakt og ambulanse stasjon, areal til administrasjon/tenestekontor og leilegheiter/bufellesskap for eldre med moglegheit for heildøgnsstenester. For å utnytte arealet best mogleg må det byggjast i fleire etasjar. Ei slik etablering føreset at dagens omsorgsbustader syd for Gaupne omsorgssenter vert sanert. Kor mange som bør sanerast er avhengig av arealbehovet til nytt bygg.

Ei slik etablering vil gje eit helse- og omsorgssenter i Gaupne som kan gje tilbod på alle trinn i helse- og omsorgs-trappa, med gode moglegheiter for fleksible- og individtilpassa tilbod. Det vil og gje bustader for eldre sentralt i kommunesenteret - med nærleik til butikkar, møteplassar, apotek mm. Som ein del av dette arbeidet bør det og vurderast samarbeid med private utbyggjarar om etablering av leilegheiter/bufellesskap for eldre med moglegheit for heildøgnsstenester - sentralt i Gaupne.

Eit overordna mål med alt utviklingsarbeid er at eldre skal få moglegheit til å bu i eigen bustad så lenge som mogleg - og dette vert særst viktig i tida fram mot 2030 (og seinare). Dei fleste av tiltaka skildra under *Leve heile livet*, og førebyggjande folkehelseiltak skildra under *Helse- og omsorgstrappa*, skal

bidra til å nå dette målet.

Organisasjonsutvikling - OU Helse:

Kommuneoverlegen/helsesjefen gjekk av med pensjon sommaren 2022, og det vart gjennomført ein prosess med vurdering av organisering og oppgåvedeling i eininga helse. Denne prosessen førte fram til vedtak av eit oppdatert organisasjonskart, utlysing og tilsetjing i sentrale stillingar våren 2022. Arbeidet i andre halvdel av 2022 har i stor grad handla om etablering av nytt leiarskap, gjennomgang/vurdering av ulike ordningar mm. Det vil i 2023 bli arbeidd vidare med ulike OU tiltak i eininga Helse. Rekruttering og stabilisering av kritisk kompetanse vil vere ei overordna målsetjing for dette arbeidet. Fastlegeordninga og legevakt er for tida viktige nasjonale tema, og eventuelle nasjonale føringar og tiltak kan påverke lokale løysingar (jf. over).

Digitalisering

Det er planlagd innføring av nytt sky basert lege-/journalssystem i legetenesta. Omlegginga er teknisk krevjande, og det er usikkert når den vil bli gjennomført.

Kommunane i SySIKT starta hausten 2022 innføring av DigiHelsestasjon, og Luster er med i dette innføringsløpet. Målet med innføringa er bruk av *Helsenorge* som ein sikker-/god digital kanal mellom innbyggjarane og helsestasjon. Det er planlagt at den nye digitale løysinga vert opna for bruk tidleg i 2023.

Auka satsing på førebyggjande tenester i regi av helsestasjon og skulehelsetenesta:

Kommunen deltek i dette nasjonale prosjektet og fekk i 2019 eit statstilskot på 1 mill. (det må søkast om nye midlar kvart år). Følgjande tiltak inngår i dette prosjektet:

- Auka tid for skulehelsetenesta på skulane i kommunen
- Innføre digital løysing for HFU samarbeid med målgruppa (auka tilgjenge)
- Styrke foreldrerettleggingsprogram på helsestasjon og i skulehelsetenesta
- Styrke arbeidet mot vald og overgrep
- Etablere tverrsektorielt samarbeid for å utjamne sosiale ulikskapar

Livsmeistring – Robuste barn og unge:

Dette er eit prosjekt som går over 5 år (2020 - 2024) og er eit samarbeid mellom Luster- og Sogndal kommune, Høgskulen på Vestlandet og Fylkeskommunen. Samla statleg tilskot er på 5 mill. og målet er å utvikle eit heilskapleg system for arbeidet med livsmeistring i barnehage og skule. Som bidragsytarar i prosjektet er også tilsette frå helsestasjonane til Sogndal og Luster, lærarar, barnehagelærarar, kommunepsykolog og foreldrerepresentantar.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	27 949	26 996	30 078	30 078	30 078	30 078
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	4 113	4 785	5 441	5 241	5 241	5 241
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 199	5 201	6 545	6 545	6 545	6 545
Overføringsutgifter	1 361	1 204	1 221	1 221	1 221	1 221
Finansutgifter	297	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	38 919	38 186	43 285	43 085	43 085	43 085
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-5 743	-5 345	-5 940	-5 940	-5 940	-5 940
Refusjoner	-3 921	-3 203	-3 817	-3 817	-3 817	-3 817
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 397	-620	-820	-620	-620	-620
Sum Driftsinntekter	-11 061	-9 168	-10 578	-10 378	-10 378	-10 378
Sum	27 859	29 018	32 707	32 707	32 707	32 707

Omsorg

Skildring av verksemda i dag

Tenestemrådet er organisert med tenestekontor, sentralkjøken og 5 tenesteeiningar; Luster omsorgssenter, Gaupne omsorgssenter, Hafslo omsorgssenter, Grandmo miljøtjeneste og Arbeids- og treningssenteret (ATS). Ansvar og mynde er internt delegert til leiarane av desse einingane.

Tenestene er fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 234 Aktiviserings- og servicetenester (eldre og menneske med nedsett funksjonsevne)
- 241 Ergoterapi
- 253 Helse og omsorgstenester i institusjon (inkl kjøken)
- 254 Helse om omsorgstenester til heimebuande (inkl psykisk helseteam)
- 256 Tilbod om øyeblikkelig hjelp døgnopphald (ØHD)
- 273 Arbeidsretta tiltak i kommunal regi (Arbeids- og treningssenteret - ATS)

Helse- og omsorgstrappa

Kommunen si helse- og omsorgstrapp har 6 nivå:

- Nivå 0: Grunnmuren - førebyggjande arbeid og aktivitet i eit godt aldersvennleg samfunn
- Nivå 1: Heimetenester i eigen heim
- Nivå 2: Heimetenester i omsorgsbustad eller omsorgsplass
- Nivå 3: Heildøgns tenester i omsorgsbustad eller omsorgsplass
- Nivå 4: Tidsavgrensa opphald i korttidsavdelinga (KA) (12 institusjonsplassar) og 2 augeblikkeleg hjelp plassar
- Nivå 5: Langtidsopphald i sjukeheim (30 institusjonsplassar)

På nivå 0 Grunnmuren vert det arbeidd aktivt med førebyggjande folkehelseiltak som skal bidra til at eldre kan bu lengst mogleg i eigen bustad. Døme på slike tiltak er:

- God informasjon om aktuelle aktivitetar i kommunen (Kommunen si heimeside og Friskus)
- Ulukkes- og skadeførebyggjande arbeid (Luster som trygt lokalsamfunn)
- Tilrettelegging av eigen bustad
- Tilbod om bruk av velferdsteknologi og aktuelle hjelpemiddel
- Tilbod om opplæring i bruk av digitale hjelpemiddel
- Seniortreff ved Gaupne omsorgssenter og generasjons-møteplassar
- Ulike arrangement ved omsorgssentra som del av *den Kulturelle spaserstokken*
- Førebyggjande helsesamtale og *Servicekontor for eldre*
- Balansegrupper ved kvart omsorgssenter og oppstart *Sterk og Stødig*
- SeniorSirkel (trening for 70+) ved Luster treningssenter
- Gode tilgjengelege helsetenester med lege, fysio-, ergoterapi og psykisk helseteam/rus
- Gode dagtilbod psykisk helse/rus og demens
- Luster som alders- og demensvennleg samfunn

Interkommunale tenester:

Samhandlingskoordinator:

Målet med stillinga er at kommunane i fylket skal ha eit felles talerør mot Helse Førde når det gjeld samhandling, forhandlingar og avtaleinngåing på systemnivå. Hovudoppgåvene er:

- Koordinere oppnemningar og deltaking i arbeid - Helse Førde
- Sekretær for helse- og omsorgsutvalet
- Ressursperson for KS i saker relatert til helse og omsorg (Rådmannsutval og Fylkesstyret)
- Koordinere høyringsuttalar på vegne av kommunane
- Oppfylle kommunane sine forpliktingar kring saksførebuing og tilrettelegging i felles råd, utval og fora (eks. koordineringsrådet og felles brukarutval)
- Samarbeide med fagnettverka i regionane.
- Koordinere arbeidet med LIS1 teneste i kommunane.
- Ut over dette må personen få høve til å forme sine egne satsingsområde og strategiar i høve å koordinere opplæringstiltak, fagutvikling og samhandlingsprosjekt.

Sunnfjord er vertskommune. 17 kommunar deltek i samarbeidet og deler kostnadane. Luster skal i 2023 bidra med om lag kr 50 000 for denne stillinga.

Særskilt i 2023

Oppfølging av nasjonale føringar

Leve heile livet:

Stortingsmeldinga *Leve hele livet* skisserer fem innsatsområder; 1) Et aldersvennlig Norge, 2) Aktivitet og fellesskap, 3) Mat og måltider, 4) Helsehjelp og 5) Sammenheng i tjenestene. Kommunane skulle i 2019–2020 ta stilling til tiltak i reforma, og planleggje lokal oppfølging. Arbeidet med oppfølging av reforma starta i Luster i 2019 og er etter dette vidareført med følgjande innsatsområde:

- Aktiv alderdom
- Mat og måltid
- Rehabilitering og kvardags meistring
- Velferdsteknologi og digitalisering
- Samanheng i tenestene og tverrfagleg samarbeid

Denne reforma handlar i hovudsak om førebyggjande folkehelsearbeid og aktiv omsorg, og det har vore ei utvikling mot det å utvikle aldersvennlege samfunn. I dette ligg at arbeidet med reforma vert teke inn i arbeidet med aktuelle kommunale planar, og da særleg samfunns- og arealplanar (KPS og KPA). Det er så langt ikkje tilført statlege midlar til reforma. Arbeidet med reforma har blitt forsinka både lokalt og nasjonalt på grunn av koronapandemien. Reformperioden er difor forlenga til 2024. Luster har sett i verk mange tiltak og arbeidet handlar no i hovudsak om Implementering av tiltaka i dagleg drift, og evaluering av effekten av tiltaka.

Leve heile livet - tiltak

Følgjande tiltak er planlagd i 2023:

1. Vidareutvikle systemet for kartlegging- og oppfølging av ernæringsstatus
2. Kompetanseutvikling for tilsette om ernæring/mat og det gode måltid
3. Vidareføre arbeid med innføring og god bruk av klinisk ernæringsfysiolog (KEF)
4. Arbeide vidare med best mogleg transporttilbod til aktuelle innbyggjarar
5. Motverke einsemd og passivitet ved vidareføring av besøksvertar og møteplassar
6. Betra dialog med brukarar og pårørande ved bruk av digitale løysingar
7. Vurdere nye system og tiltak for godt samarbeid med pårørande
8. Tilby og ta i bruk aktuelle hjelpemiddel og velferdsteknologiske løysingar
9. Gode pasientforløp internt og eksternt (oppfølging av deltaking i læringsnettverk)
10. Vidareføre og vidareutvikle satsinga på kvardagmeistring og kvardagsrehabilitering
11. Vidareføre og vidareutvikle tilbodet om førebyggjande helsesamtale
12. Motivere eldre til å planleggje eigen alderdom og tilby råd/retteleing og hjelp
13. Vidareføre og vidareutvikle tilbodet *Servicekontor for eldre* (kontor i Helsesenteret)
14. Vidareutvikle samarbeidet med Luster frivilligsentral, frivillige lag og organisasjonar
15. Vidareføre og vidareutvikle *Seniortreff* som ein god møteplass for eldre
16. Utarbeide frivillighetserklæring, med vekt på godt samarbeid med seniorressursar
17. Deltaking i nettverk for aldersvennleg samfunn
18. Vidareføre arbeidet med demensvennleg samfunn
19. Bruke aktuelle planar som reiskap for utvikling av eit aldersvennleg samfunn

Rekruttering - Helsepersonellkommissjonen

Auken i tal eldre og nedgangen i tal yrkesaktive - den doble demografiske utfordringa - vil gje store framtidige utfordringar med å dekke personell behovet i omsorgstenestene. Dette er truleg den største nasjonale utfordringa for å sikre gode tenester i framtida, og regjeringa har sett ned ein helsepersonellkommissjon som skal vurdere tiltak for å sikre nok personell fram mot 2040. Kommisjonen skal levere ein NOU innan 1. februar 2023. Dette er eit viktig arbeid, og det blir interessant å sjå kva tiltak som vert tilrådd.

Utviklingsarbeid

Helse og omsorg mot 2030:

Med grunnlag i framtidig auke i tal eldre, redusert tilgang på arbeidskraft og bygningsmessig standardar, vart det i 2022 gjort vurderingar av framtidige/langsiktige løysingar. Tilrådinga etter dette arbeidet er at det vert bygd eit nytt helsesenter syd for Gaupne omsorgssenter, og at dagens helsesenter vert gjort om til leilegheiter/ bufellesskap for eldre. Vidare planlegging må avklare detaljar om nytt bygg syd for Gaupne omsorgssenter, men det bør leggjast vekt på at tal omsorgsplassar i Gaupne vert auka (avlasting, rehabilitering mm.), ei samla løysing for KA/ØHD, legevakt og ambulansestasjon, areal til administrasjon/tenestekontor og leilegheiter/bufellesskap for eldre med moglegheit for heildøgnstenester. For å utnytte arealet best mogleg må det byggjast i fleire etasjar. Ei slik etablering føreset at dagens omsorgsbustader syd for Gaupne omsorgssenter vert sanert. Kor mange som bør sanerast er avhengig av arealbehovet til nytt bygg.

Ei slik etablering vil gje eit helse- og omsorgssenter i Gaupne som kan gje tilbod på alle trinn i helse- og omsorgs-trappa, med gode moglegheiter for fleksible- og individtilpassa tilbod. Det vil og gje bustader for eldre sentralt i kommunesenteret - med nærleik til butikkar, møteplassar, apotek mm. Som ein del

av dette arbeidet bør det og vurderast samarbeid med private utbyggjarar om etablering av leilegheiter/bufellesskap for eldre med moglegheit for heildøgnsstenester - sentralt i Gaupne.

Eit overordna mål med alt utviklingsarbeid er at eldre kan bu i eigen bustad så lenge som mogleg - og dette vert særst viktig i tida fram mot 2030 (og seinare). Dei fleste av tiltaka skildra under *Leve heile livet*, og førebyggjande folkehelseiltak skildra under *Helse- og omsorgstrappa*, skal bidra til å nå dette målet.

Fag- og tenesteutvikling:

Det vert arbeidd kontinuerleg med fag og tenesteutvikling og det nasjonale *pasientsikkerhetsprogrammet* vert i stor grad brukt i dette arbeidet. I tillegg til tiltak skildra under *Leve heile livet* over, er arbeidet med kreftomsorg, demensomsorg, palliativ omsorg, habilitering/rehabilitering og fallførebygging prioriterte område. Mot slutten av 2021 vart det sett i gang eit utviklingsarbeid for betra *klinisk observasjons kompetanse* og gjennomføring av *ROS analysar*. Dette vil bli vidareført i 2023.

Kompetanseutvikling:

Arbeidet med kompetanseutvikling er prioritert og dekker alt frå etter-/vidareutdanning til kurs og seminar. Det er etablert gode system for e-læring og døme på slike kurs som har vore prioritert er; *Matomsorg og ernæringstiltak, Tvang og makt, Samtykkekompetanse og Dokumentasjon*. Arbeidet med kompetanseutvikling vert styrt av einingane sine *årshjul for kompetanseutvikling*, og dette arbeidet vil bli vidareført i 2023.

Velferdsteknologi:

Bruk av ulike velferdsteknologiske løysingar er implementert i dagleg drift, og det er opparbeidd god kompetanse i organisasjonen innan dette område. Den største satsinga har vore etablering av pasientvarslingsanlegg. Dette er no på plass ved Hafslo omsorgssenter og i Korttidsavdeling (KA), og innføringa har starta ved Luster omsorgssenter. Som del av dette vil og telefoni-systemet ved Luster omsorgssenter bli lagt om.

Hjelpemiddellager og hjelpemiddelsystem:

For mange heimebuande og andre brukarar er det særst viktig at dei får gode hjelpemiddel raskt levert og ev installert. Dette har vore eit utfordrande område - ikkje minst i høve lagerkapasitet, vedlikehald mm. I 2022 vart det etablert eit nytt hovudlager for hjelpemiddel i den gamle brannstasjonen i Gaupne. I tillegg til god lagerkapasitet, kan ein her utføre reparasjonar og vedlikehald. ATS har fått ei sentral rolle i dette i form av lagerstyring, vedlikehald, utkøyring mm. Det vil i 2023 bli arbeidd med vidareutvikling av dette systemet, og da ikkje minst ergoterapeutane sitt viktige arbeid med råd/retteleiing og hjelp til tilpassing av eigen bustad.

Rekruttering:

Den er utfordrande å rekruttere sjukepleiarar og helsefagarbeidarar. Rekruttering av sjukepleiarar har vore særleg utfordrande ved Luster omsorgssenter (LOS) og det vert difor gjeve eit lønstillegg på kr 30 000 til sjukepleiarar som arbeider ved LOS. Det er også innført eit rekrutteringstiltak for sjukepleiarstudentar med eit stipend på kr 35 000 per studieår (kr 105 000 for tre studieår) mot to års bindingstid. For å betre rekrutteringa av helsefagarbeidarar er det ei aktiv satsing på lærlingar, og egne tilsette har gjennomført utdanning for å bli fagarbeidarar der kostnadar til utdanninga vert dekkja av

arbeidsgjevar. Det er og arbeidd aktivt for å tilby innvandrarak helsefagleg utdanning. Fleire har- og nokre er i gang med å kvalifisere seg. Etablerte tiltak vil bli videreført i 2023 og nye tiltak vil bli vurdert.

Kva type arbeidstids-/turnusordningar omsorgstenesta har er viktig for rekrutteringsarbeidet. Den generelle utviklinga syner ynskje om fleksibilitet, sjeldnare helgearbeid og gjerne lengre samanhengande arbeids- og friperiodar. Dette vert teke omsyn til ved at det vert utarbeidd årsturnus og at det er moglege å arbeide langvakter (på frivillig basis).

I tillegg til utfordringar med rekruttering til faste stillingar, er det tidvis svært krevjande å skaffe vikarar. Dette er ei stor utfordring som kjem av lite ledig arbeidskraft. I tillegg har dei fleste tilsette i omsorgstenesta fått store stillingar. Dette er bra, men gjev mindre ledig kapasitet hjå egne tilsette (og bruk av egne tilsette utløyser raskt overtidsbetaling). I 2022 vart denne utfordringa i noko grad møtt ved at grunnbemanninga i nokre einingar vart styrka. Dette vert vidareført i 2023 med styrking av grunnbemanninga ved Gaupne omsorgssenter. Det må og arbeidast vidare med at tilsette kan arbeide meir fleksibelt og behovsretta.

Heiltidskultur:

Det er dei siste åra arbeidd systematisk for å få til heiltidskultur i omsorgstenesta, og det er vedteke kva indikatorar som skal brukast for å måle i kva grad ein har heiltidskultur i den einskilde eining. Resultata syner at ein har kome langt i høve *ufrivillig deltid*, men at det er til dels mange som fortsett vil arbeide *frivillig deltid*. Det er mange individuelle grunner til at tilsette arbeider frivillig deltid, som ofte er styrt av lovfesta rettar. Arbeidet med mål om størst mogleg grad av heiltidskultur vil bli vidareført i 2023.

Utviklingsarbeid ATS:

ATS har utarbeidd ein strategi for langsiktig vidare utvikling - "ATS 2024". I dette ligg mellom anna utgreiing for renovering og oppgradering av hovudbygningen ved ATS samt utviding av bygningsareal for å svara opp dagens situasjon og møte framtidige behov, samt å sikra mogelegheit for vidare utvikling av tenesta.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	158 456	157 175	176 399	176 899	176 899	176 899
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	18 321	19 223	15 302	15 236	15 236	15 236
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	5 494	6 515	3 360	3 360	3 360	3 360
Overføringsutgifter	3 591	3 420	3 450	3 450	3 450	3 450
Finansutgifter	15	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	185 877	186 334	198 510	198 944	198 944	198 944
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-19 836	-20 539	-13 263	-13 263	-13 263	-13 263
Refusjoner	-22 569	-13 080	-19 583	-19 583	-19 583	-19 583
Overføringsinntekter	-13	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-56	-500	-66	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-42 475	-34 118	-32 912	-32 846	-32 846	-32 846
Sum	143 402	152 215	165 598	166 098	166 098	166 098

Samfunn og næring

Skildring av verksemda i dag

Samfunn og næring er eit av to ansvarsområde under stabseining forvaltning og utvikling. Det er to avdelingar under området, næring og landbruk og plan. Ansvara som ligg under samfunn og næring er landbruk (inkl. natur- og miljøforvaltning), næring, plan, beredskap og kulturarv. For meir omtale av desse, sjå underkapittel.

Særskilt i 2023

Området har ei ny organisering, der næring og landbruk er ei ny samla avdeling med ein avdelingsleiar og to fagleg ansvarlege. Planavdelinga er ikkje særleg påverka av ny organisering. I 2023 vil det vere viktig å late ny organisering få setje seg og vidareutvikle den gode samhandlinga på tvers mellom dei ulike ansvarsområda i på forvaltning og utvikling.

Viktigaste satsingsområdet for vidare samfunnsutvikling vil vere å ta kommuneplanen sin samfunnsdel over til kommuneplanen sin arealdel. Kommuneplanen sine to delar vil vere eit avgjerande grunnlagsdokument samfunnsutviklinga til Luster i tida framover.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	11 038	11 750	12 653	12 942	12 542	12 542
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	3 805	2 849	4 528	4 528	4 528	4 528
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 743	2 192	1 814	1 814	1 814	1 814
Overføringsutgifter	14 610	2 589	7 276	5 026	5 026	5 026
Finansutgifter	31 607	16 350	16 361	16 361	16 361	16 361
Sum Driftsutgifter	62 803	35 729	42 632	40 671	40 271	40 271
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-3 209	-2 904	-5 182	-7 807	-7 807	-7 807
Refusjoner	-12 008	-3 180	-4 760	-4 760	-4 760	-4 760
Overføringsinntekter	-210	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-37 691	-20 070	-23 919	-21 669	-21 269	-21 269
Sum Driftsinntekter	-53 118	-26 154	-33 861	-34 236	-33 836	-33 836
Sum	9 685	9 575	8 771	6 435	6 435	6 435

Måltabell

Hovudmål	Delmål
Berekraftig reiseliv basert på dei unike natur- og kulturverdiene i Luster	
Landbruket har gode rammer og det er mangfald innan landbruksproduksjonen i Luster	Verdiskapninga og produksjonen i landbruket oppretthaldast
Luster kommune legg til rette for berekraftig utvikling og nyskaping innan næringslivet og støttar opp om dei eksisterande verksemdene	Luster kommune er offensiv for medfinansiering av utviklingsprosjekt i næringslivet jmfr «grunnlag for handsaming av nærings saker - Det gjeld både eksisterande bedrifter og nystarta bedrifter/grunderar
Positiv utvikling av felles arbeidsmarknad i Sogneregionen, særleg innafor offentlege arbeidsplassar	Luster kommune deltek aktivt for å utvikle fleire offentlege arbeidsplassar i Sogneregionen

Landbruk

Skildring av verksemda i dag

Tenesta er organisert under stabseining Forvaltning og utvikling med avdelinga næring og landbruk. Ansvar og mynde er internt delegert til fagleiar landbruk og naturforvaltning.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 329 Landbruksforvaltning
- 360 Naturforvaltning

Særskilt i 2023

Oppfølging av kommunale vedtak

Tilrettelegging og stimulering av landbruket:

Luster kommune er ein av dei største landbrukskommunane Vestland fylke. I 2021 var det ei samla utbetaling av statleg landbruksstøtte til føretaka på omlag 69 millionar kroner til 225 føretak som søkte om produksjonstilskot i Luster. Dette er 4 millionar kroner meir, og til 2 fleire føretak enn 2021.

Kommunen si rolle er både å tilrettelegge/stimulere samt å driva forvaltning. I forvaltninga av statlege og kommunale tilskotsordningar er det viktig med grundig oppfølging og kontroll slik at intensjonen for tilskotet blir følgt og at det vert likebehandling mellom brukarar. Av stimulerande tiltak er det fleire kommunale landbruksrelaterte tilskotsordningar som blir rullert i dokumentet «Grunnlag for handsaming av nærings saker i Luster kommune».

Luster kommune har i fleire år hatt ei ordning med kommunalt lån i samband med større investeringar. Ordninga reduserer risiko og er særleg gunstig i oppstartsfasen med to års rente og avdragsfriheit.

Etter storfeprosjektet har det vore ynskje om å arbeide med ei satsing på lokale klimatiltak for landbruket i Luster. Vi har ikkje fått rigga eit slikt prosjekt, men har nytta etablerte tilskotsordningar som støtter opp om klimatiltak. Ei 60% engasjementsstilling som har styrka landbruksforvaltninga dei siste tre åra er eit ønska tiltak å vidareføre, men er ikkje lagt inn i budsjettet. Vert ev å revurdere i samheng med samla bemanning i eininga forvaltning og utvikling.

Det er frå 2022 etablert eit nytt investeringstilskot til solcelleanlegg innan næring og landbruk. Det har i 2022 vorte innvilga 3 søknadar og kr 136 628 i samla tilskot til solcelleinvesteringar innan landbruket.

I 2021 og 2022 har det vore stor aktivitet med uttak av gran. Både med hogstmaskin, lassberar og gjennom taubanedrifter. Kommunen deler ut tilskot til drift i bratt terreng i medhald av den kommunale tiltaksstrategien og etter råmetildeling frå Statsforvaltaren. I kjølvatnet av hogsten har det vore stor aktivitet med replanting av areala og kommunen har ein viktig funksjon med omsyn til å løyve og betale ut tilskot samt skogfond til skogeigarar.

Veterinærvaktordninga:

Avtale er etablert. Det er i 2022 gjeve tilskot til finansiering (via næringsfondet) til utstyr til å etablere smådyrklinnikk på Gaupnegrاندane for å gje ålmenta i Luster betre tilgang til veterinærtenester, og for å letta rekruttering til veterinærvakt.

Naturforvaltning i Luster kommune:

Luster har mykje natur og kommunen har oppgåver knytt til viltforvaltning, ureining og friluftsliv. I tillegg har kommunen fått ansvar for forvaltning av åtte mindre verneområde og administrering av fylkesfellingslaget for rovdyr.

Hjortejakta er basert på grunneigarrettar, men mange små eigedomar har ført til mange små jaktvald. Hjortebestanden er stor og bør ikkje auke grunna beiteskader og påkøyrslar. For å få ei meir effektiv jakt og meir retta avskyting, bør jakta organiserast i større einingar.

Ny forvaltningsplan for hjort (2021-2024), og ny lokal forskrift, skal ligga til grunn for dette arbeidet. Forskrift vart revidert hausten 2022 og trer i kraft 01.01.2023.

I 2022 fekk Luster kommune tildelt midlar til ulike tiltak i dei mindre verneområda på ca. 1,16 millionar kroner. Dette er løyving opp mot nasjonalparknivå. I 2022 vart tiltaka knytt til tilretteleggingstiltak på Nigardsbreen, myrrestaurering og fjerning av gran i 3 ulike naturreservat. God fagleg kompetanse innan naturforvaltning i kommunen og samarbeidet med nasjonalparkforvaltningsknutepunkt Gaupne (5 statlege arbeidsplassar) gjev kommunen tilgang til og god dialog kring tilretteleggingsmidlar. I tillegg til å sikre vernet av områda, er det blitt viktigare med tilrettelegging og ønskje besøkande velkomen inn. Gode naturopplevingar er viktig både for lokale og tilreisande og har særleg stor påverknad på reiselivet.

Utviklingsarbeid

Landbruksnæringa er viktig både for sysselsetting og busetnad i Luster. Landbruket i Luster står for størstedelen av klimautsleppa i kommunen. Det viser først og fremst at Luster har ei stor og levedyktig husdyrnæring med mange og store drøvtyggarbruk. Samstundes forventar samfunnet at landbruket skal gjera sin del for å få ned klimaavtrykket i si næring. I samband med dette er det lagt fram tre område som kan påverkast for å minske klimaavtrykket i landbruksnæringa.

1. Klimavenleg bruk av husdyrgjødsel

Spreiing av husdyrgjødsel er forbunde med utslepp av klimagassar til luft og vatn. Ved å spreie gjødsel på riktig måte og til rett tid kan ein redusere dette kraftig. Kommunen bør gjera tiltak for å få fleire til å kjøpa utstyr til nedlegging og nedfelling. Dette kan vera i form av rådgiving, fagdagar og evt. støtte til innkjøp av utstyr.

2. Satsing på frukt, bær og grønt

Produksjon av frukt, bær og grønsaker gir lågare utslepp av klimagassar per produsert eining sett mot husdyrproduksjon. Samstundes gir desse produksjonane god utnytting av høgproduktive areal og kan gi ei lønsom drift på relativt små bruk. Kommunale støtteordningar og samarbeid med fagmiljø i distriktet bør utnyttast for å utvikla næringa.

3. Klimarådgiving og forvaltning

Både Tine og Norsk landbruksrådgiving tilbyr individuelt utarbeida klimarådgiving for landbruksføretak. Eksempel på tiltak som det blir jobba med er Mekanisering og maskinbruk, jord- og grøftetilstand, grovfôrproduksjon, energiproduksjon og gjødsling. Det blir i dag gitt støtte gjennom regionalt miljøtilskot til klimarådgiving.

I tillegg til rådgiving kan kommunen utarbeide ein strategi for klimavennleg forvaltning av jordbruksareal og bruk av statlege tilskotsmidlar. Dette kan gjelda kjøp av tilleggsjord, godkjenning av nydyrkingsareal, bruk av SMIL-midlar osb.

Arbeidet i Vassregion Sogn bør halda fram. Det er påvist for dårleg vasskvalitet i nokre vasslokalitetar, og det kan vere aktuelt med tiltak knytt til både avrenning frå landbruket og frå små avløpsanlegg. Regulering, tilsyn og kontroll med næring og små avløpsanlegg bør fortsette å bli prioritert i 2023. Særleg kartlegging av små avløpsanlegg er omfattande, og er føresett delfinansiert via noverande gebyrordning (slam/VA). I budsjettet er det lagt inn ei styrking av kapasiteten til dette arbeidet. Styrking er gebyrfinansiert.

Naturforvaltning er viktig i ein utmarkskommune som Luster. Jakt og fiske er viktige rekreasjonsaktivitetar for lokale, og storslagen natur trekk til seg besøkande frå heile verda. Nigardsbreen er ein av dei store opplevingane for turistar i Sogn og kommunen arbeidar aktivt med besøksforvaltning som vernemyndigheit. Utfordring med tilbaketrekking av breen aukar mellom anna behovet for tilrettelegging og i 2022 vart det etablert ei bru over breelva for å sikre tilkomsten til breen og betre tryggleiken for dei besøkjande.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	3 537	3 933	3 906	4 194	4 194	4 194
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 788	312	911	911	911	911
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	1 447	1 470	1 336	1 336	1 336	1 336
Overføringsutgifter	1 748	1 239	2 354	2 104	2 104	2 104
Finansutgifter	1 523	0	11	11	11	11
Sum Driftsutgifter	10 043	6 954	8 517	8 555	8 555	8 555
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-250	-302	-321	-321	-321	-321
Refusjoner	-3 850	-1 988	-2 637	-2 637	-2 637	-2 637
Overføringsinntekter	-210	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-2 652	-514	-1 604	-1 354	-1 354	-1 354
Sum Driftsinntekter	-6 962	-2 803	-4 562	-4 312	-4 312	-4 312
Sum	3 081	4 151	3 954	4 243	4 243	4 243

Næring

Skildring av verksemda i dag

Tenesta er organisert under stabseining Forvaltning og utvikling med fagområda næring og landbruk. Ansvar og mynde er internt delegert til stabsleiar. Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 285 Breiband
- 320 Kommunal næringsverksemd
- 325 Tilrettelegging og hjelp for næringslivet

Særskilt i 2023

Næringsutvikling

Oppfølging av politiske vedtak

Tilrettelegging og hjelp for næringslivet:

Luster kommune skal vere aktiv i høve delfinansiering av både små etablerarprosjekt og større satsingar i næringslivet. Kommunen kan ha ein rolle både ved utvikling av eksisterande verksemdar og etablering av nye. Det er fleire interessante utviklingsprosjekt under gjennomføring og på planstadiet i næringslivet i Luster.

I februar 2022 vedtok kommunestyret; "Grunnlag for handsaming av nærings saker i Luster kommune", styringsdokument for både administrativ og politisk handsaming av nærings saker. Det var ingen større endringar i dokumentet, som no er godt gjennomarbeidd og kjent. Det er føresett ny gjennomgang i 2023 med drøfting av kva/korleis me nyttar næringsfondet, ytterlegare satsing på grøn næringsutvikling både i eksisterande verksemdar og ved nysatsingar, deltaking i regionale utviklingsprosjekt mv

Koronapandemien:

Det er nok koronapandemien som har påverka utviklinga i næringslivet mest også i Luster kommune dei siste åra. Etter at Noreg vart «nedstengt» den 12.3.20 har ulike deler av næringslivet merka konsekvensane av pandemien. Det er reiselivsnæringa som har merka pandemien mest. Både 2020 og 2021 vart spesielle år for reiselivet. Auke i norske gjester og relativt stor nedgang i utanlandske. No i 2022 ser det ut til at mange av verksemdene er på veg attende til trafikk som liknar på 2019-sesongen.

Men det var også utfordringar i både industri, handel og bygg/anlegg i den fyrste fasen etter 12.3.20. Talet på permitterte i Luster kommune auka raskt til 248 personar den 14.4.20, så gjekk talet attende til 154 personar den 27.5.20, og 31 personar den 2.11.20. Pr august 2022 er det svært låg arbeidsløyse i Luster kommune. Det er derimot ei stor utfordring for fleire verksemdar å rekruttere nok arbeidskraft med rett kompetanse.

Aktuelle område det skal arbeidast med i 2023:

- Rullering av dokumentet, "Grunnlag for handsaming av nærings saker i Luster kommune" i kommunestyret februar 2023.

- Arbeidet med felles kompetanseutvikling for næringslivet vil bli videreført med temamøte vinteren 2023. Dette vil skje i samarbeid med næringslivet. Dette er arrangement der Luster kommune og Luster Sparebank samarbeider om det praktiske. Det er og møte og kurs på regionalt nivå der både Luster kommune og næringslivet i Luster er aktive deltakere. Det vi har lært siste åra er at digitale møte på nettet kan delvis kompensere for samlinger der vi møtest fysisk.
- Posten «Aktivitetsplan reiseliv» har i 2022 hovudsak vore nytta til finansiering av Luster kommune sin del av økonomisk bidrag til selskapet Visit Sognefjord AS. Selskapet har ein offensiv strategi for å gjere Sognefjorden til eit endå betre reisemål. Visit Sognefjord sette i gang eit stort arbeid med å utforme Masterplan for reiselivsnæringa i Sogn i 2018 Planen er ferdig, og skal gjelde for perioden 2021 – 2035. Planen skal ha eit bærekraftperspektiv. Det vert no arbeidd med å setje innhaldet i masterplanen ut i praktisk handling.
- Sommaren 2023 vil det nye utleigebygget som Luster kommune byggjer og eig, stå ferdig. Bygget skal leigast ut til NTP på kommersielle vilkår.
- Det vil bli jobba med eit utleigebygg til LMI, det er reservert investeringsmidlar til tiltaket.
- Det er og reservert investeringsmidlar til stimulering av bustadbygging ved at kommunen kan kjøpe leiligheiter.

Sogn skisenter:

Luster kommune er positive til den vidare utviklinga av Sogn Skisenter. Kommunen vil bidra aktivt i lag med Sogn Skisenter og idrettslaga for å få realisere prioriterte utbyggingar som hopp, rulleski, langrenn og stadionanlegg. Det er gjennom arbeidet vedteke å revidere vedteken reguleringsplan. Luster kommunen er og positive til planane om å utvide det alpine tilbodet.

Utviklingsarbeid

1. Gjennom Sogn Regionråd er no alle næringsansvarlege i kommunane i eit samarbeidande nettverk, Næringsnettverket i Sogn. Vidareutvikling av næringslivet i regionen og den regionale arbeidsmarknaden er sentralt i dette arbeidet. Det vert no arbeidd med prosjekt i Sogn med ei slik innretning:
  - Utvikle og koordinere konkrete utviklingsprosjekt. I 2021/22 har regionrådet slutta seg til fylgjande fire delprosjekt:
  - *Reiseliv*. Samarbeid om produktutvikling og infrastruktur. Stimulere og bidra til fleire aktivitets- og kombinasjonsprodukt i reiselivsnæringa i Sogn. Samarbeid om å forbetre infrastrukturen som er viktig for reiselivet.
  - *Teknologi og digitalisering*. Bidra til at Sogn vert leiande i det 4. industrielle skiftet, og tek i bruk ny teknologi og digitalisering for å skape konkurransekraft.
  - *Profil og merkevare for Sogn*. Sogn har samla ein variert arbeidsmarknad, og i åra som kjem vil det vere ein kamp for å sikre seg dei beste hovuda. Å arbeide med å profilere Sogn som ein god plass å bu, arbeide og drive næring vil vere viktig for å sikre rett arbeidskraft til regionen.
  - *Offentlege arbeidsplassar*. Målrretta arbeid administrativt og politisk på regionnivå for å legge til rette for dei eksisterande offentlege verksemdene samt arbeide for å få etablert nye statlege arbeidsplassar i Sogn.

Status breiband:

Det har vore arbeid aktivt med høgkvalitetsbreiband til innbyggjarane og næringslivet i Luster over tid. Det er Luster energiverk AS som er den juridiske eigaren av det meste av fiberen i Luster kommune. Transportfiberen (deler av den) vert nytta av fleire selskap ma Hydro, Statkraft, Statnett, Sognekraft og Telenor, desse selskapa har driftsavtale med Luster energiverk. Det er og Luster Energiverk som eig fiberen inn til husa ved fiberutbygginga til innbyggjarane i kommunen, men Sognenett leiger den fiberen på kommersielle vilkår frå Luster energiverk. Sognenett har avtale med kunden om nettleveransen.

Luster kommune har vore aktiv i søknadsprosessane og fått på plass finansiering frå Nkom (staten) til utbygging av breiband (om lag 12 mill kr i tilskot frå staten). Kommunen har sjølv og bidrege med finansiering. Utbygging av fiber med offentlege finansieringsbidrag har vore lyste ut på anbud.

Det er framleis område i Luster kommune med svak mobildekning. Det vil dei kommande åra bli bygd ut 5G ved mobilbasestasjonane i Luster kommune. 5G gjev høg datahastigheit.

Kommunestyret vedtok i sitt budsjettvedtak å yte tilskot til betra mobil-dekning på Mollandsmarki og Luster/Berge med inntil 2 million kroner.

Næringsområde

Luster kommune har vorte kontakta av investorar/ utbygger som har vist interesse for å etablere eit datalagringscenter i på Reiaroen/ Hausamoen. Her er alt Bluefjords AS etablert med tilsvarende verksemd, då dette er eit knutepunkt for straumforsyning. Dette gjer at det er sikker tilgang på rein energi med god kapasitet, noko som gjer det interessant for etableringar innan datalagringsnæringa. I og med at Statnett er i ferd med å bytte nettstasjon, så har Sognekraft kjøpt den gamle nettstasjonen, mellom anna med tanke på levering av straum til kraftkrevjande næring. Sognekraft har saman med dei andre interessentane etablert Sogn Datasenter AS som arbeidar for etablering innan planområdet. Luster kommune har sett i gang arbeid med å utarbeide ein reguleringsplan for heile området.

Reguleringspanen er lagt ut til offentlig ettersyn. Det er enno byggeaktivitet i området grunna Statnett sitt arbeid med utviding av høgspenningsanlegget og omplassering av nettstasjonen sin.

Bluefjords har fått ny eigar og det føregår no vidareutvikling av verksemda.

Det er og slik at sjølv om det er att ledig næringsareal på Gaupnegrandane og Røneidsgrandane, så er det begrensa. Det gjer at Luster kommune må byrje å sjå etter nye alternativ, og Hausamoen er eit område som peikar seg ut.

Klimautfordringar og næringslivet i Luster kommune

Luster er ein av dei kommunane i Noreg med størst produksjon av grøen energi. Det er det viktigaste bidraget til kommunen i den nasjonale klimarekneskapan. Det står enno att vasskraft å bygge ut. I 2022 vart Bergselvi sett i produksjon. Øvre Storelvi på Veitastrond og Mordøla ved Sørheim er under bygging.

Prosjekta Øyane og Illvatn pumpekraftverk i Fortun har fått konsesjon.

Staumprisar

I 2022 har staumprisane vorte svært høge. For Luster kommune betyr dette auke i inntekter gjennom sal av konsesjonskraft, men for næringslivet i kommunen vart prisane ei stor utfordring. Kommunestyret gjorde derfor vedtak om sal av straum til næringslivet i møte i mars 22:

Luster kommune tilbyr næringslivet i Luster kommune kjøp av konsesjonskraft på slike vilkår:

- *Avtale om kontrakt på eitt år, då vert prisen 70 øre eks mva*
- *Avtale om kontrakt på 3 år, då vert prisen 50 øre eks mva.*
- *Luster energiverk vert engasjert til å administrere tilbodet.*
- *Tilbodet vert avgrensa til tilgjengeleg uttak av konsesjonskraft.*
- *Tilbodet gjeld frå 1.5.2022.*

Dei fleste verksemdene i kommunen har no tinga kontraktar på 3 år.

Luster kommune har fått medfinansiering frå Vestland fylkeskommune til bygging av ny hurtigladestasjon i Fortun. Denne hurtigladestasjonen vart opna våren 2022. Det er viktig for elbileigarar som skal over det «energikrevjande» Sognefjellet. Det er og planlagt hurtiglading ved YX på Hafslø og ved den nye energistasjonen på Røneidsgrandane.

Det er no fleire verksemdar som bygger vanlege ladepunkt ved bedriftene sine, både til dei tilsette og til kundar. Pr dato er det 23 verksemdar som har eit slikt tilbod, mange av desse er reiselivsverksemdar som har fått støtte frå Vestland Fylkeskommune.

«Grunnlag for handsaming av nærings saker» vart vedteke i kommunestyret i februar 2022. Her er det med eit avsnitt der det står:

«Luster kommune vil i sitt næringsarbeid yte ekstra økonomisk medverknad til næringsprosjekt som har positiv klimaeffekt. Det vil vere søkjar si oppgåve å beskrive slike effektar. Den kommunale medverknaden til klimarettede nærings tiltak må vurderast frå sak til sak.»

Fleire verksemdar har no planar om miljøsertifisering. Luster kommune yter eit tilskot kr 20.000 til verksemdar som gjennomfører miljøsertifisering. Det er no 14 verksemdar i Luster med miljøsertifikat og fleire arbeider med å bli det.

I fleire av nærings sakene ser vi no at verksemdar gjennomfører utviklingstiltak som har positiv klimaeffekt.

Næringsbygg

Luster kommune byggjer og leiger ut eit næringsbygg som vert leigd ut til NTP på kommersielle vilkår.

I 2023 vil eit liknande prosjekt knytt til LMI ta form, der kommunen vil kjøpe to eksisterande næringsbygg (administrasjonsbygg og hall) frå Siva og byggje på hallen. Også her utleige på kommersielle vilkår. Sidan kommunen allereie eig fleire næringsbygg, og det er eit nytt bygg under bygging og det vert vurdert tiltak knytt til LMI, vil vi i 2023 greie ut korleis det er mest hensiktsmessig å forvalte eigedomsmassen knytt til næringsbygg. Alternativ kan vere å halde fram som i dag, eller å overføre næringsbygga til eit eige AS eller KF.

Næringslån

Renta på næringslån blir heva til 4,0 % frå 01.01.2023.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovedart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	1 073	1 709	1 452	1 452	1 052	1 052
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	693	873	1 230	1 230	1 230	1 230
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	22	422	23	23	23	23
Overføringsutgifter	12 599	1 350	4 923	2 923	2 923	2 923
Finansutgifter	29 883	16 350	16 350	16 350	16 350	16 350
Sum Driftsutgifter	44 270	20 704	23 978	21 978	21 578	21 578
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-524	-545	-2 468	-5 093	-5 093	-5 093
Refusjoner	-5 662	0	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-35 039	-19 557	-22 315	-20 315	-19 915	-19 915
Sum Driftsinntekter	-41 224	-20 101	-24 783	-25 408	-25 008	-25 008
Sum	3 046	602	-805	-3 430	-3 430	-3 430

Plan

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet omfattar avdelinga plan. Plan har ansvar for kommune- og samfunnsplanlegging, arealplanlegging, forvaltning av areal, byggetiltak og tilskotsordningar samt kartforvaltning og oppmåling. Ansvar og mynde er internt delegert til plansjefen.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 301 Plansak
- 302 Byggsak
- 303 Oppmåling

Særskilt i 2023

Vi skal følgje opp planprogrammet, der følgjande planar har høg prioritet i 2023:

- Kommuneplanen sin arealdel – KPA (oppstart med planprogram i 2022)
- Kommunal plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv
- Kommunedelplan for naturmangfald
- Buffersoneplan (Ornes)
- Områdeplan Hafslo
- Øyagata med Bruflat bustadområde
- Gaupne sentrum
- Marheim
- Nedre del av Engjadalselvi og Gaupnegrandane
- Fonndøla – Hausamoen
- Heggmyrane – revisjon/utviding
- Sandvikhaugen

For meir omtale av dei ulike planane, og oversyn over planar som ikkje vert handsama etter plan- og bygningslova syner vi til planprogrammet. Luster kommune skal i tillegg sikre oppfølging av private planinitiativ

Utviklings- og utgreiingsoppgåver

- Gjennom KPA bør det gjerast ei revurdering av om Haugane/Tandla i Gaupne kan eigne seg til bustadutviklingsområde.
- Bidra inn i utgreiing av tomteval kulturbygg i Gaupne og fleirbrukshall på Hafslo
- Setja fokus på redusere talet på 0/0 teigar i kommunen. Lage eit system/ ein mal for å få matrikulert sameigar mm.

Forvaltningsoppgåver

- Vidareføre rask sakshandsaming av byggjesaker og oppmålingssaker i tråd med lovpålagte tidsfristar.
- Kontinuerleg arbeid med forbetring av kvalitet på kommunalt kartverk.
- Redusere talet på feil/ manglar i bygningsdelen til matrikkelen.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	6 428	6 107	5 670	5 670	5 670	5 670
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	1 323	1 664	1 827	1 827	1 827	1 827
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	274	300	330	330	330	330
Overføringsutgifter	263	0	0	0	0	0
Finansutgifter	201	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	8 490	8 071	7 828	7 828	7 828	7 828
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-2 435	-2 058	-2 393	-2 393	-2 393	-2 393
Refusjoner	-2 497	-1 192	-88	-88	-88	-88
Sum Driftsinntekter	-4 932	-3 249	-2 481	-2 481	-2 481	-2 481
Sum	3 558	4 822	5 346	5 346	5 346	5 346

Beredskap

Skildring av verksemda i dag

Tenestområdet ligg under avdelinga landbruk og næring. Under beredskap ligg ansvaret kommunen har for beredskap, særleg knytt til vern mot naturskade. Ansvar og mynde er internt delegert til stabsleiar.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 339 Beredskap mot brann og andre ulukker (her er det primært andre ulukker som er ført)

Særskilt i 2023

Opparbeide kompetanse og følgje opp overordna ROS-analyse og vedteken beredskapsplan for 2023. Øving er ein naturleg og prioritert aktivitet.

Kommunestyret vedtok å yte anleggsbidrag til mobildekning Mollandsmarki og Luster/Berge, kostnad inntil 2 million kroner.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	0	0	101	101	101	101
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	30	30	30	30
Sum Driftsutgifter	0	0	131	131	131	131
Sum	0	0	131	131	131	131

Kulturarv

Skildring av verksemda i dag

Dette ansvaret omfattar både kommunen sin aktivitet knytt til generelt kulturminnevern og verdsarven Ornes.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 365 Kulturminneforvaltning

Særskilt i 2023

- Buffersoneplanen for Ornes vil etter planen bli lagt ut på høyring tidleg i 2023.
- På investeringsbudsjettet ligg brannsikring av tunet på Ornes, og dette vil bli jobba med i 2023. Midlane frå Riksantikvaren må søkjast på nytt, men vi har god dialog med Riksantikvaren om dette.
- I 2022 starta eit prosjekt med skjøtselsmedarbeidar på Ornes, finansiert av tilskotsmidlar frå Riksantikvaren. Dette prosjektet ønskjer vi vidareført for å sikre god landskapspleie knytt til verdsarven. Knytt til dette prosjektet blir det nokre tilhøyrande prosjekt; ekstra beitetiltak og kursserie i skjøtsel på Ornes.
- Det er søkt om tilskot til vidareutvikling av Skulehuset på Ornes og utstillinga der.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap 2021	Budsjett 2022	Økonomiplan			
			2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	0	0	1 524	1 524	1 524	1 524
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	530	530	530	530
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	125	125	125	125
Sum Driftsutgifter	0	0	2 180	2 180	2 180	2 180
Driftsinntekter						
Refusjoner	0	0	-2 035	-2 035	-2 035	-2 035
Sum Driftsinntekter	0	0	-2 035	-2 035	-2 035	-2 035
Sum	0	0	145	145	145	145

Eigedom

Skildring av verksemda i dag

Eigedom er eit av to ansvarsområde under stabsområde forvaltning og utvikling. Det er ei avdeling (eigedom) og ei tenesteeining (teknisk drift) under området. Ansvara som ligg under eigedom er eigedom, veg og park, kommunale bygg, utleigebustad, VARS og brannførebygging. Det er tett samarbeid mellom eigedom og teknisk drift i arbeidet innanfor dette feltet.

Sjå underkapittel for nærare omtale av dei ulike ansvara.

Særskilt i 2023

Forvaltning og utvikling har ei ny organisering, men eigedom og teknisk drift er mindre påverka. To medarbeidarar, som også tidlegare har arbeidd med oppgåver for eigedom har gjennom OU-prosessen fått endra tilhøyrse frå sørvistorget til eigedom. I 2023 vil det vere viktig å late ny organisering få setje seg og vidareutvikle den gode samhandlinga på tvers mellom dei ulike ansvarsområda på forvaltning og utvikling.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	24 605	22 643	28 231	28 446	28 446	28 446
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	24 667	24 894	34 912	34 912	34 912	34 912
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 181	11 192	15 064	14 064	14 064	14 064
Overføringsutgifter	3 387	1 000	2 280	1 111	1 111	1 111
Finansutgifter	477	18	75	75	75	75
Sum Driftsutgifter	63 317	59 747	80 562	78 608	78 608	78 608
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-24 367	-23 863	-36 714	-36 714	-36 714	-36 714
Refusjoner	-4 439	-450	-1 010	-1 010	-1 010	-1 010
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 175	-955	-1 329	-1 329	-1 329	-1 329
Sum Driftsinntekter	-29 982	-25 268	-39 053	-39 053	-39 053	-39 053
Sum	33 336	34 479	41 509	39 555	39 555	39 555

Måltabell

Hovudmål

Kommuneorganisasjonen framstår som eit forbilde i klimaomstillinga

Påliteleg og bærekraftig infrastruktur og robuste tenester

Sterke og attraktive og lokalsamfunn

Trygge og attraktive bustader

Delmål

Klimagassutsleppa og energibruken frå kommunen sin verksemd reduserast

Luster er ein trafiksikker kommune med god tilrettelegging for gåande og syklande

Trygg levering av veg, vatn og avløp

Attraktive tettstader som tilbyr varierte bustad- og tenestetilbod og gir bulyst

Luster kommune vil ha gode og framtidsetta bustader og bustadløysningar for barnefamiljar, eldre og utsette grupper

Eigedom

Skildring av verksemda i dag

Tenestemrådet omfattar avdelinga eigedom. Stabsfunksjonen eigedom er eigar og forvaltar av alle kommunale bygg og anlegg. Eigedom kjøper tenester hjå teknisk drift for å drifte og vedlikehalde bygg og anlegg. Eigedom har prosjekt- og byggeleiingsansvar for investeringsprosjekt. Ansvar og mynde for avdelinga eigedom er internt delegert til leiar eigedom.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 121 – Forvaltningsutgifter i eiendomsforvaltningen
- 335 – Offentlege toalett (leigde toalett, eigde er på ansvar kommunale bygg)
- Investeringskostnadar er ført på kostrafunksjonen til føremålet som vert investert til.

Særskilt i 2023

Budsjettet på dette ansvaret er knytt i svært stor grad knytt til aktivering av kostnadar i investeringsrekneskapen. Dei tilsette på eigedom skal i 2023 følgje opp vedtekne investeringsprosjekt og sikre best mogleg leveransar på budsjett, kvalitet og tid til beste for innbyggjarar, brukarar og tilsette i kommunen. Eigedom skal bidra inn der det er relevant i investeringsprosjekt, frå utgreiingsoppdrag til realisering. Luster kommune har kursa fleire medarbeidarar i PLP (prosjektleiingsprosessen) og vil nytte PLP-metodikken der det er behov for å prosjektergjøre arbeid.

Eigedom har også ansvaret for sal av bustadtomter, og med utlegging av tomter på treningsfeltet i Gaupne vil det i 2023 bli ein del aktivitet knytt til dette.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	2 371	2 179	1 827	1 827	1 827	1 827
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	6 959	6 871	1 529	1 529	1 529	1 529
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	10 181	11 170	263	263	263	263
Overføringsutgifter	754	1 000	0	0	0	0
Finansutgifter	475	18	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	20 740	21 238	3 619	3 619	3 619	3 619
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-22 929	-23 010	-48	-48	-48	-48
Refusjoner	-980	-450	0	0	0	0
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-1 175	-955	0	0	0	0
Sum Driftsinntekter	-25 085	-24 415	-48	-48	-48	-48
Sum	-4 345	-3 178	3 571	3 571	3 571	3 571

Veg og park

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet omfattar tenesteeininga teknisk drift. Teknisk drift er ei utøvande eining. Stabsfunksjonen eigedom er eigar og forvaltar av alle kommunale bygg og anlegg. Eigedom kjøper tenester hjå teknisk drift for å drifte og vedlikehalde bygg og anlegg. Ansvar og mynde for tenesteeininga Teknisk drift er internt delegert til leiar av eininga.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 330 Samferdsle
- 332 Kommunale vegar og trafikktryggleikstiltak
- 335 Rekreasjon i tettstad (grøntanlegg, offentleg toalett m.m.)

Særskilt i 2023

For større investeringstiltak på det einiskilde anlegg syner vi til omtale i investeringsbudsjettet.

Anleggsutvikling:

- Parkeringsplass Tungestølen
- Jorangervegen
- Alme – Skjervo
- Løteigane
- Steinabakkane

Tiltaka er forsterking av murar mm og asfaltering.

Trafikktryggingstiltak/aksjon skuleveg tek utgangspunkt i plan m/tiltaksliste.

i 2023er desse tiltaka aktuelle:

- Tiltak 109 Gang- og sykkel veg kryssar fylkesveg 5641 ved Stolpen/Botn
- Tiltak 93 Høgare rekkerk på bru, Sandvik nord Gaupne
- Tiltak 112 Snarveg/turveg Beimshaugen ned til YX Hafslo

Veglys

Det er vedteke/prioritert prosjekt på Indre Hafslo i 2023, veglys Livdtun - Joranger kyrkje, 1,25 mill. I tillegg vil det i 2023 bli utskifta veglysarmatur med HQL pærar (Gaupne) samt andre mindre tiltak (0,5 +0,25.).

Grøntområde:

Gartnarstilling er innarbeidd og grøntområde har fått auka fokus. Opprusting av fortau Øyagata i Gaupne. Turveg Røneidsgrandane skal fullførast i 2023.

Samferdsel:

Avtalen med Lustrabaatane om drifta av ferja Solvorn - Ornes går ut 30.09.2023. Det kan verte aktuelt med kompensasjon for tapte billettinntekter, i tråd med vedtak i formannskapet om vidare drift av ferja. Dette vert avrekna i ettertid, ev. utbetaling dekkast av næringsfondet. Avtalen opnar for at dersom partane er einige om det innan eitt år før kontrakten går ut, kan kontrakten forlengast ut 2024. Det er ønskjeleg å avklare om det er mogleg å få Vestland fylkeskommune til å overta ferjedrifta på sambandet.

Skal det bli aktuelt må truleg Luster kommune vere budd på å bidra på finansiering av både drift og investeringsbehov. Søknad om dette vil bli handsama som eiga sak.

Arbeidet med framtidig opplegg må startast med ny konkurranse. Også på landsida må infrastrukturen sikrast med drøftinga omkring utvikling/utbetring av kai/kaiområde på Ornes, dette skal prioriterast i 2023/2024.

Tilskot til vedlikehald av private vegar

Gjennomgang av tilskotsordning for private vegar. Det har vore avsett ei kostnadsramme for ordninga på 500.000.

Kommunestyret vedtok i sitt budsjettvedtak å auka den årlege løyvinga med 200.000 til 700.000.

Parkering Solvorn

Reguleringsplanen for kai er godkjent, og arbeidet med kjøp av kai er starta opp. Reguleringsplan for kyrkje- skuleområdet, inkl parkering, er godkjent. Det er inngått avtale om grunnkjøp, og opparbeiding av parkeringsplass skjer vinter/vår 2023.

Parkeringsforskrift.

Det er vedteke parkeringsforskrift for Luster kommune. Denne vil bli iverksett og handheva i 2023, ev tilpassingar kan kome til drøfting.

Veganlegg Gaupne

I samband med nærare vurdering/analyse av trafikkflyt i Gaupne sentrum opp mot ev. justering av trafikkmønster er det starte opp reguleringsplanarbeid med å sjå på fortau langs Øyagata, frå ungdomshuset og til Gaupne barnehage. Arbeidet med reguleringsplan er forsinka, planlagt ferdig 2023. Det vert også starta opp ein reguleringsprosess for Gaupne sentrum. Lokalisering av ev. elbuslading bør vurderast i denne samanheng.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	1 073	1 059	3 709	3 709	3 709	3 709
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	461	224	8 502	8 502	8 502	8 502
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	4 255	3 255	3 255	3 255
Overføringsutgifter	345	0	700	500	500	500
Finansutgifter	1	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	1 880	1 283	17 166	15 966	15 966	15 966
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-1 128	-800	-908	-908	-908	-908
Refusjoner	-446	0	-450	-450	-450	-450
Sum Driftsinntekter	-1 575	-800	-1 358	-1 358	-1 358	-1 358
Sum	305	483	15 808	14 608	14 608	14 608

Kommunale bygg

Skildring av verksemda i dag

Tenesteområdet omfattar tenesteeininga teknisk drift. Teknisk drift er ei utøvande eining. Stabsfunksjonen eigedom er eigar og forvaltar av alle kommunale bygg og anlegg. Eigedom kjøper tenester hjå teknisk drift for å drifte og vedlikehalde bygg og anlegg. Ansvar og mynde for tenesteeininga Teknisk drift er internt delegert til leiar av eininga.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- Vert fordelt på kostrafunksjonen til kvart funksjonsbygg (barnehage, helse skule osv.)

Særskilt i 2023

For større investeringstiltak på det einiskilde bygg syner vi til omtale i investeringsbudsjettet.

Byggutvikling:

- Utvendig måling Gaupne omsorgssenter
- Utvendig måling Hafslo skule, «samfunnsdelen»
- Carport ATS
- Oppvarma vognskur Hafslo barnehage
- Boshus Gaupne omsorgssenter
- Garderobar Luster oppvekstsenter, avd. skule
- Solskjerming Hafslo eldresenter og Luster omsorgssenter
- Solskjerming Solvorn oppvekstsenter, avd. skule
- Skjolden oppvekstsenter, avd skule ombygging Sd- anlegg
- Brannstasjon Gaupne og Hafslo, div. tiltak
- Golvbelegg og innvendig måling fleire bygg
- *Betra sykkelparkering.*

Utviklingsarbeid

Nye kontorlokale NAV. Prosessen blir styrt av NAV, husleigeutgiftene er fordelt mellom Luster kommune og NAV

Digital løysing på drift/ vedlikehald av kommunale bygg, FamacWeb, er teken i bruk. Intensjon om at alle skal nytte den til innmelding av arbeidsoppgåver til vaktmeister og fagarbeidarar. Samt til innmelding av ønskje/behov for større vedlikehaldstiltak/utviklingstiltak. Arbeidet med oppfølging av *enøkplan*, gjennomføring av *enøktiltak*, betre styring av energibruken samt kompetanseheving utnytting/bruk av SD-anlegg og eigedomsforvaltning skal prioriterast. Arbeidet vil halde fram i 2023.

Oppfølging av kommunale vedtak

Arbeidet med å sikre tilgang til leikeområdet ved Indre Hafslo oppvekstsenter har ikkje hatt ønskeleg framdrift. Planen var å fullføre dette arbeidet i 2021, men har av ulike grunnar stoppa opp. Må ta ein ny vurdering i 2023.

Kommunestyret vedtok i sitt budsjettvedtak: Tilrettelegging av betre sykkelparkering generelt med ein del plassar med overbygg/tak.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	21 162	19 405	17 418	17 418	17 418	17 418
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	17 247	17 799	12 203	12 203	12 203	12 203
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	22	23	23	23	23
Overføringsutgifter	2 288	0	560	560	560	560
Finansutgifter	2	0	0	0	0	0
Sum Driftsutgifter	40 698	37 226	30 204	30 204	30 204	30 204
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-309	-53	-10 650	-10 650	-10 650	-10 650
Refusjoner	-3 013	0	-560	-560	-560	-560
Sum Driftsinntekter	-3 322	-53	-11 210	-11 210	-11 210	-11 210
Sum	37 376	37 173	18 994	18 994	18 994	18 994

Utleigebustad

Skildring av verksemda i dag

Ansvar og mynde for oppfølging av tenestene innan dette tenesteområde er internt delegert til leiar av Eigedom.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 265 Kommunalt disponerte bustadar
- 283 Tilskotsordningar Husbanken
- 315 Bustadtiltak

Særskilt i 2023

Bustadsosial handlingsplan skal etter planprogrammet reviderast i 2023. . Det er ønskeleg å sjå bustadmassen i samanheng, fornye bustadmassen og aktivere frå «leige til eige» igjen.

Luster kommune vil vurdere å stimulere til og bidra til realisering av bustadprosjekt med høgare utnytting, fleire etasjar, t.d. med kommunalt kjøp.

Når Stortinget etter planen vedtek endring i stiftingslova som gjere det lettare å avvikle kommunale bustadstiftingar vil dette bli løfta som eiga sak.

Det er fleire utleigebustadar som treng utvendig vedlikehald. Dette gjeld både stiftinga og kommunen sine bustadar. Det bør vurderast både renovering, avhendig og sanering. Eventuell renovering bør sjåast opp mot Enova sine støtteordningar til kommunale utleigebustadar.

Kommunestyret har i sitt budsjettvedtak som lekk i ein strategi om bustader til utleige, i heile kommunen, vedteke å yte eit tilskot på inntil 800.000 til oppgradering av buening bygdehuset Kroken.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	0	0	728	728	728	728
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	6 199	6 199	6 199	6 199
Overføringsutgifter	0	0	1 200	400	400	400
Sum Driftsutgifter	0	0	8 126	7 326	7 326	7 326
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	0	0	-5 612	-5 612	-5 612	-5 612
Sum Driftsinntekter	0	0	-5 612	-5 612	-5 612	-5 612
Sum	0	0	2 514	1 714	1 714	1 714

VARs

Skildring av verksemda i dag

Ansvar og mynde for oppfølging av tenestene innan dette tenesteområde er internt delegert til leiar av Eigedom.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 345 Vassverk
- 353 Kloakk
- 354 Tømming av slam
- 355 Renovasjon

Vassverk:

Kommunal vassforsyning er omfattande og har mange og relativt små vassverk. Vedlikehald av 14 vassverk med tilhøyrande leidningsnett og basseng. Driftsovervaking av tilknytte vassverk og basseng minimum 2 gonger/dagleg og analyse av vatnet i henhold til drikkevanns-forskriften. Vassprøvar vert teke kvar 14. dag. Generelt vedlikehald, lekkasjesøk og reparasjonar etter behov. Talet på vassverk gjev mange utfordringar for å sikra nok og sikker forsyning.

Kloakk og tømming av slam:

Som for vassforsyning er det mange anlegg for drift og ettersyn. Tilsyn på 56 kloakk-pumpestasjonar og driftsovervaking minst 2 gonger/dagleg. Kloakkprøvar vert gjennomført 4-6 gonger i året. Generelt vedlikehald, reparasjonar av pumper og staking av kloakkrøyr. Tømming av slamavskiljarar vert gjort av Simas. Simas har og ansvaret for fakturering av slamabonnentar. Alt etter type anlegg er det tømming kvart år, anna kvart år eller fjerde kvart år.

Renovasjon:

Kommunen får løyst sine oppgåver i det interkommunale selskapet Simas. Selskapet tek seg av innsamlingsordning og handsaming av innsamla avfall. Kommunen har sjølv ansvaret for renovasjon i sentrumsområde, utfartsområde og badeplassar. Føresetnaden er kommunal kostnadsdekning.

Særskilt i 2023

Oppfølging av nasjonale føringar

På bakgrunn av tilsyn knytt til naudvatn, reservevatn og krisevatn, er det starta eit utgreiingsarbeid for å stette krava. Dette gjeld Hafslo og Gaupne vassverk. Det er leigd inn konsulentar som bistår i dette arbeidet.

Miljøtilstanden på nedlagde avfallsplassar på Lambhaug og Soget tilseier behov for tiltak. Soget er mindre tiltak, medan Lambhaug krev meir utgreiingsarbeid, og vil bli eit større tiltak.

Oppfølging av kommunale vedtak

Investeringsprogrammet gir omtale av dei prioriterte VA-investeringane for 2023.

Dei største prosjekta er vurdering av kapasitetsauke på fleire anlegg. Det er krav og pålegg om betre ordningar for naud- og reservevatn. Av større prosjekt er det oppgradering Fortun og Veitastrond vassverk, opprusting vassverk Nes, vassforsyning Marifjøra (inkl. oppgraderingar på Indre Hafslø), basseng Heggmyrane, Solvorn reinseanlegg, opprusting avløpsanlegg Nes, avlaup byggefelt Marifjøra. Ev utviding av VA-nett til hyttefelt Modvo.

Prosjekt knytt til brannvatn Urnes stavkyrkje ligg skildra under investeringsprosjekt.

Kommunestyret har i sitt budsjettvedtak vedteke: I første halvår 2023 skal kontrollutvalget føreta ein forvaltningsrevisjon av gebyrsatsane for kommunal sakshandsaming, for å vurdere om den einskilde satsen følg prinsippet om sjølvkost.

Utviklingsarbeid

I 2023 vil kommunen legge vekt på dei faste vedlikehaldsrundane, halde fram med lekkasjesøk og anna førebyggjande arbeid.

Det er stort behov for oppdatering av leidningskartverket. Frå 01.01.2020 vart det tilsett ein person frå Driftsassistansen i 10% som vil bistå med oppgradering av leidningskartverket. Personen vil fortsette i 2023. I tillegg vil bruken av va-felt ute bli endå meir viktig enn det har vore hittil.

Utarbeide strategi/opplegg for oppfølging/kontroll av private avløpsanlegg, samvirke med natur /miljøforvaltning.(jf slamgebyr.). Kommunen sitt arbeid med tilsyn på private avlaupsanlegg vil bli styrka i 2023.

Særskilte driftstiltak

Avgiftsnivået for vatn og avløp vert auka med 5% i 2023. Dette gebyrnivået vil pårekneleg gje 100% sjølvkostinndekking.

Det er pålagt renovasjonsordning for alle fritidseigedommar. Representantskapet i SIMAS IKS har vedteke at renovasjonsgebyr for 2023 er det same som for 2021 og 2022.

Slamtømming, SIMAS, har auke i gebyr på 8% og kommunalt påslag for pålagt kontroll, tilsyn og oppfølging/overvåking av ureining har ein auke frå 113 til 334 kroner for gjennomføring av tilnærma full sjølvkostfinansiering.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	0	0	4 422	4 637	4 637	4 637
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	6 173	6 173	6 173	6 173
Overføringsutgifter	0	0	-180	-349	-349	-349
Finansutgifter	0	0	75	75	75	75
Sum Driftsutgifter	0	0	10 490	10 536	10 536	10 536
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	0	0	-17 396	-17 396	-17 396	-17 396
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	0	0	-1 329	-1 329	-1 329	-1 329
Sum Driftsinntekter	0	0	-18 725	-18 725	-18 725	-18 725
Sum	0	0	-8 235	-8 189	-8 189	-8 189

Brannførebygging

Skildring av verksemda i dag

Sogn brann og redning IKS er felles brann- og redningsteneste for kommunane Sogndal, Luster og Vik som dekker eit areal på i underkant av 5000 km² og knapt 20 000 innbyggjarar. SBR har 5 brannstasjonar, 1 bi-stasjon, 2 depot og tilsaman 100 tilsette på deltid og heiltid. SBR-IKS har ansvaret for både førebygging og beredskap mot brann/ulukker.

Gjennom SBR-IKS har kommunen ein brann- og ulukkesberedskap som ivaretek kommunen sine plikter i medhald av brannlovgevinga og deltek i ordninga for akutt ureining (IUA) Naudmeldetenester for brann er frå 2021 flytta til 110-sentral Bergen.

Ny selskapsavtale er vedteken i 2022 og det er inngått revidert avtale om kostnadsdeling, 5 % fast og 85% etter folketal. Endringa gav vesentleg høgare kostnad på Luster, 1,7 mill. For 2023 er kostnadsauken innanfor pris og lønsutvikling.

Ansvar og mynde for oppfølging av dette tenesteområde for Luster kommune er internt delegert til leiar av eigedom. Eigedom har og oppgåva med kommunens eige beredskapsarbeid planverke og arbeidet i høve andre ulykker.

Tenestene vert fordelt på følgjande kostrafunksjonar:

- 338 Forebygging av branner og andre ulykker
- 339 Beredskap mot brann og andre ulykker

Særskilt i 2023

Drifts- og utviklingsarbeid

- Luster kommune har gjennomført overordna risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS-analyse) revidert beredskapsplanen og risiko/farevurderingar på ulike område. Desse vert følgt opp.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	0	0	128	128	128	128
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	0	0	306	306	306	306
Kjøp av varer og tjenester som erstatter kommunal egenproduksjon	0	0	10 523	10 523	10 523	10 523
Sum Driftsutgifter	0	0	10 956	10 956	10 956	10 956
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	0	0	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
Sum Driftsinntekter	0	0	-2 100	-2 100	-2 100	-2 100
Sum	0	0	8 856	8 856	8 856	8 856

Investering og felleskostnader

Skildring av verksemda i dag

Ansvarsområde investering og felleskostnader er nytta til å trekke ut dei inntekter og utgifter som ikkje høyrer naturleg heime under dei andre ansvarsområda, eller som ville ha påverka til kamuflering av den faktiske drifta på ansvarsområda.

Ansvarsområde Investering og felleskostnader inneheld Byggeprosjekt, samt Felles inntekter og utgifter.

Byggeprosjekt/investeringar er av tekniske grunnar knytta til dette tenesteområde, men har i praksis ingen inntekter eller utgifter på driftsområde. Byggeprosjekt/investeringar har eige kapittel med omtale av tiltaka . (jf og forskriftsskjema for samla inv. og på tiltaksnivå.) Tilskot til andre sine investeringar, inkl finansiering (i utg.pkt fond) vil vera ført på dei tenestene der dei høyrer heime i driftsbudsjett/rekneskap.

Felles inntekter og utgifter inneheld inntekter og utgifter av vesentleg storleik som ville kamuflert den faktiske drifta om dei hadde vore lagt ut på eit anna ansvarsområde. Dette gjeld først og fremst konsesjonskraftsal, sentrale tilleggsøyvingar for ev seinare fordeling og den delen av pensjon som skapar ustabilitet i den økonomiske styringa av einingane

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	-8 076	-5 950	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	-470	490	522	522	522	522
Overføringsutgifter	122	4 550	8 645	8 645	8 645	8 645
Finansutgifter	169 369	84 864	125 941	133 929	116 565	116 872
Sum Driftsutgifter	160 945	83 954	129 108	137 096	119 732	120 039
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-49 805	-20 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Refusjoner	-716	-700	-1 400	-2 100	-2 800	-2 800
Overføringsinntekter	-465 938	-450 968	-492 577	-494 795	-491 835	-491 839
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-76 210	-63 815	-88 455	-87 405	-72 405	-72 405
Sum Driftsinntekter	-592 669	-535 483	-617 432	-619 300	-602 040	-602 044
Sum	-431 724	-451 529	-488 323	-482 204	-482 308	-482 005

Felles inntekter og utgifter

Skildring av verksemda i dag

Ansvarsområde investering og felleskostnader er nytta til å trekke ut dei inntekter og utgifter som ikkje høyrer naturleg heime under dei andre tenesteområda, eller som ville ha påverka til kamuflering av den faktiske drifta på ansvarsområda.

Ansvarsområde Investering og felleskostnader inneheld byggeprosjekt, samt Felles inntekter og utgifter.

Fellesløyvingar

Ansvarsområde inneheld nokre felles postar som ikkje på dette tidspunktet kan knytast til eit av dei andre tenesteområda. Dette gjeld til dømes lærlingar, sommarjobb til 16 -og 17 åringar og rekrutteringstiltak. I tillegg ligg det ein post knytt til løn som skal dekke inn meirkostnader med lønsoppgjer 2023. Prognosen tilseier at lønsoppgjeret vert dyrare enn det som vart lagt til grunn då rammene vart justerte for lønsveksten. Budsjettet vert fordelt ut på dei andre tenesteområda i løpet av gjeldande år. Tenesteområde inneheld og ein felles post knytt til vedlikehald av kommunale bygg. Denne vert fordelt i løpet av gjeldande år, når ein veit kva bygg som har hatt behov for ekstra vedlikehald dette året. Posten «Til rådevelde for formannskapet» vert omfordelt i den grad den vert nytta.

Utgifter

Rådmann ønskjer stabile og føreseielege rammer for driftseiningane. Pensjonskostnaden har gjort dette utfordrande. Pensjonskostnaden er forholdsvis stabil over tid, men det er utbetalingane som styrer kva beløp som skal førast på kvar enkelt eining, med ein motpost på administrasjon tilsvarande endringane i premiefondet. Dette har gjort økonomisk styring og kontroll utfordrande, med vesentlege endringar som har påverka rekneskapen ved årsslutt.

Ein har lagt inn ein fast presentsats på pensjon på all løn i drifta for å gjere driftsrammene føreseielege og stabile over tid. Oppgjeret ved årsslutt og føringa knytt til endring i pensjonsfond vert knytt til Investering og felleskostnader for å få betre kvalitet på rapporteringa knytt til driftsområda. Totalt skal ikkje dette utgjera vesentlege beløp, då kostnaden over tid vil vera meir stabil.

Inntekter

Inntekter konsesjonskraft 2023. Dette er eit vanskeleg og usikkert område å budsjettera. Det kan skisserast følgjande: Sal av 200 Gwh gir ei inntekt på 100 mill brutto. 1/3 av dette i trekk rammetilskot gir redusert rammetilskot med 33 mill. Kjøp og forvaltning av konsesjonskraft = 32 mill. Dvs at kommunen står tilbake med netto 35 mill på inntektssida i budsjettet. Budsjettering for øp-perioden kan vere å operere med 35 million i driftsbalansen - det er gjort. Risiko er høg.

Bruk av konsesjonskraft 2023.

Uttak av konsesjonskraft vert utvida for nær 100 Gwh til nær 200 Gwh. Dette har sin bakgrunn i at det er inngått avtale med selskapet Bluefjords om sal av inntil 100Gwh i 2023, til pris i hht avtale for næringsliv i kommunen. (120 Gwhx30=36 mill netto inntekt.)

Uttak av konsesjonskraft til husstandar vil frå 01.01.23 - 01.10 vere i hht avtale vedteke av kommunestyret. Her er det nærast uråd å lage prognose på inntekter då dei kjem an på spotprisens grunnlag for statleg straumstøtte som kjem i tillegg til avtale pris på 50 øre, dvs 30 øre netto. (Reknar ein med at straumstøtten vert omlag på det same nivået 30 øre så vert rekneeksempel slik;55 Gwh x 60 øre=33 mill netto inntekt.)

I samband med drøftingar omkring bruk av konsesjonskraft vert det vedteke slike tilpassingar:

Sentralidrettsanlegget i Gaupne, eigar IL Bjørn, vert likestilt med Sogn Skisenter og får ta ut straum til konsesjonskraftpris pluss omkostningar.

Andre lag og organisasjonar får høve til å teikna straumavtale på same vilkår som næringslivet.

Driftsbudsjett

Fordeling på hovudart

Beløp i 1000

	Rekneskap	Budsjett	Økonomiplan			
	2021	2022	2023	2024	2025	2026
Driftsutgifter						
Lønn	-8 076	-5 950	-6 000	-6 000	-6 000	-6 000
Kjøp av varer og tjenester som inngår i kommunal egenproduksjon	480	490	522	522	522	522
Overføringsutgifter	122	4 550	8 645	8 645	8 645	8 645
Finansutgifter	168 419	84 864	125 941	133 929	116 565	116 872
Sum Driftsutgifter	160 945	83 954	129 108	137 096	119 732	120 039
Driftsinntekter						
Salgsinntekter	-49 805	-20 000	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000
Refusjoner	-716	-700	-1 400	-2 100	-2 800	-2 800
Overføringsinntekter	-465 938	-450 968	-492 577	-494 795	-491 835	-491 839
Finansinntekter og finansieringstransaksjoner	-73 760	-63 815	-88 455	-87 405	-72 405	-72 405
Sum Driftsinntekter	-590 220	-535 483	-617 432	-619 300	-602 040	-602 044
Sum	-429 274	-451 529	-488 323	-482 204	-482 308	-482 005

Organisasjonkart Luster kommune

